

Poštnina plačana v gotovini

II
45784

PRIJATELJ

Š T E V . 1
JANUAR 1940
LETO XIV

PRILOGA: *Za pridne roke*

030028628

PREPROGE
ZAVES E
TAPETNO BLAGO
LINOLEJ

MANUFATURA

F. KS. **SOÚVAN**
LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

Krepite Svojo kožo!

Potem domače de-
lo ne bo imelo več
škodljivega vpliva!

Uporabljajte
Nivea kremo, edi-
nole Nivea vsebuje
Eucerit, krepilno
sredstvo za kožo.
Redno negovanje
z Nivea dela Vašo
kožo krepkejšo in
bolj zdravo, ji da
večjo odpornost
in mladostno-
svežo zunanost

Rešitev ugank štev. 11

Križanka.

Vodoravno: 1. zadaj, milodar, biseren, Don. — 2. amulet, Požarevac, dišava. — 3. p, Tibečan, ded, tipičen, r. — 4. Ezav, veselo, novine, pena. — 5. kaj, ker, Mohikan, jek, vas. — 6. ak, rodio, ko, ol, kocen, ja. — 7. opis, spev, vpel, davi. — 8. enostavno, Anč (a), postajica. — 9. ni, vinarna, prepisi, ni. — 10. kvanta, kantate, laziče. — 11. knjigovez, anatomija.

Navpično: 1. zapeka, en. — 2. (s)am, zakonik. — 3. Dunaj, po, v(e)k. — 4. val, ris, na. — 5. met, kostanj. — 6. deveti, anti. — 7. l, beri, vrag. — 8. opis, (B)osna, o. — 9. Metod, ponev. — 10. až, loke, ite. — 11. Radohova vas. — 12. re, i, n, t. — 13. Bedekovčina. — 14. vi, plan, nas. — 15. satin, epika. — 16. vice, klop, t. — 17. r, pojo, selo. — 18. edinec, tram. — 19. nič, izpadek. — 20. peš, naj, ji. — 21. danes, vi, ca. — 22. vo(l), encijan. — 23. narava, ia.

Skrivalnica.

Vremena Kranjcem bodo se zjasnila.

Magičen kvadrat.

Lipa — Ivan — Paka — Anam.

Zlogovnica.

O slovenskih umetnikih.

Posetnica.

Okrajno sodišče.

Premikalnica.

Puran, opica, kokoš.

Rešitev ugank štev. 12

Križanka.

Vodoravno: 1. korobači, narod, rogovila; 2. Amerika, borovec, potomec; 3. vaja, oda, jamar, vas, laže; 4. ara, brana, kaj, notar, lan; 5. a, sod, aga, n, kal, kol, k; 6. vik, T, Evropec, T, mak, T; 7. p, nak, dne, p, reč, pas, m; 8. još, laket, bij, kamor, maj; 9. atek, laž, besen, sel, laže; 10. Nemanič, so-dedič, Sokolič.

Navpično: 1. kava, T, Jana; 2. omara, potem; 3. reja, v, šema; 4. (m)ora, sin, kar; 5. bi, bokal, on; 6. akord, kalin; 7. čada, T, kača; 8. i, Ana, dež, p; 9. b, agent, s; 10. noj, ave, bob; 11. arak, r, beda; 12. romanopisec; 13. ovaj, p, jedi; 14. red, ker, Nil; 15. c, Nacek, č; 16. r, vol, čas, d; 17. opat, T, meso; 18. gosak, polom; 19. to, romar, ko; 20. vol, las, lov; 21. iman, k, mali; 22. ležak, nižam; 23. leca, ječa.

Enačba.

Lo(vrana) + ko(lek) + mo(rilec) +
+ Ti(rana) + va(bič) = lokomotiva.

Skrivalnica.

Krst pri Savici.

Posetnica.

Slovenski Javornik.

Zlogovnica.

Denar — sveta vladar.

Zamenilnica.

Selo, limanice, odpor, volar, arhiv,
risar = slovar.

Uganke štev. 1

POSETNICA.

Ferd. Glančnik in Peter Sežan

Kaj je vsak izmed obeh mož po po-
klicu?

SKRIVALNICA

Sljudovec, Velebit, preseka, komedija,
osebnost, osoje.

Iz vsake besede vzemi po tri, iz zad-
nje pa samo dve zaporedni črki, da do-
biš Kristusovo zapoved.

Pismo uprave

Lepa slika za darilo. Ako nakažete v osmih dneh naročnino za 12 števil «Prijatelja» in 10 prilog «Za pridne roke» 68.— din,
in za 10 krojnih pol 20.— din,
Vam bomo s prihodnjo številko poslali lepo, večbarvno sliko v velikosti 46×29 cm. To sliko daste lahko sami v okvir. Pri steklarju dobite za 12.— din šipo. Zadaž za sliko denite karton, robove pa prelepite s 14 mm širokim črnim trakom, ki ga dobite pri vsakem fotografu ali knjigovezu.

Naročnina mora biti plačana najmanj za en mesec naprej. Naročnice, ki bi ne mogle plačati naročnine za vse leto naprej, lahko plačujejo naročnino tudi v obrokih. Seveda jih prosimo, da za vsak obrok doplačajo po en dinar, kolikor znašajo poštni in manipulacijski stroški za vsako vplačilo. Če plačajo naročnino v dveh polletnih obrokih, se naročnina zviša za 2.— din, pri četrletnih obrokih za 4.— din in pri mesečnih obrokih za 12.— din.

Položnice, Če boste vseh pet položnic, ki bodo priložene v listu, porabili ali založili, dobite za 25 par novo položnico pri vsakem poštnem uradu. Na tako položnico zapišite na sprednji strani: «Prijatelj», uprava, Ljubljana, štev. 16.104.

Nagrade za pridobivanje naročnic. To leto bomo za pridobivanje naročnic dali vsak mesec druge nagrade. Za vsako naročnico, ki nam jo pridobite ta mesec za «Ženo in dom», za knjige in za «Prijatelja», dobite lep album za slike in fotografije takoj, ko bo od Vas pridobljena naročnica plačala naročnino za vse leto v skupnem znesku 196.— din.

Krojna služba. Na krojni poli bomo prinašali 12—14 krojev za bolj preprosta oblačila. S tem bo ustrezno tistim, ki si hočejo z majhnimi sredstvi same napraviti obleke. Ako imate kakšno željo za svoja oblačila, nam to pet tednov pred izidom pole sporočite, pa Vam bomo Vaš kraj na poli narisali. Seveda navedite tudi natančne mere.

Na desetih polah bomo tudi letos prinašali po osem strani modelov. Po želji naročnic bomo na dveh straneh prinašali 12—14 modelov, katerih kroje boste dobili vedno na krojni poli. Za kroje oblek, ki bodo na ostalih 6 straneh, lahko dobite kraj za ceno, ki je označena pri modelu.

Brez nakazanega zneska kroja ne morete dobiti, ker moramo denar nakazati v inozemstvo. Kraj dobite v 6 do 10 dneh.

Velikost	I. cm	II. cm	III. cm	IV. cm	V. cm	VI. cm
Gornja širina *	90	95	102	108	114	120
bočna širina	110	105	110	115	120	130
cela dolžina	izmed	izmed	izmed	izmed	izmed	izmed
	116	118	120	120	120	120
	in	in	in	in	in	in
	118	120	122	122	122	122

Pritožbe. Kadar ne dobite «Žene in doma» ali «Prijatelja» ali knjige do 8. dne vsakega meseca, pišite upravi dopisnico. Uprava bo takoj uvedla reklamacijsko postopanje. Če se revija in knjiga ne najdeti, Vam uprava pošlje nov izvod. To se pa zgodi le tedaj, če izgubljeno reč pravočasno reklamirate. Na pritožbe po preteku 15 dni se ne moremo ozirati, ker se takrat ne da več ugotoviti, kdo je prevzel Vaš list in Vašo knjigo. Izvolite si to v koledar zapisati, da ne bo kasneje zamer, če nam list ali knjiga poideta.

Preselitev. Kadar se preselite, Vas prosimo, da nam to 14 dni prej, preden list izide, sporočite z dopisnico in zapišete razločno svoje ime, staro bivališče in novi naslov.

Odpovedi. Če že morate revijo iz katerega koli razloga odpovedati, storite to vedno 15. novembra vsakega leta, ker imamo sicer gmotno škodo. Prosimo Vas pa, da nam, če količkaj mogoče, pridobite za svojo odpoved drugo naročnico. Naša hvaležnost Vam bo zagotovljena.

Razločni naslovi. Kadar nam pišete, zapišite vselej razločno natančni naslov in priimek.

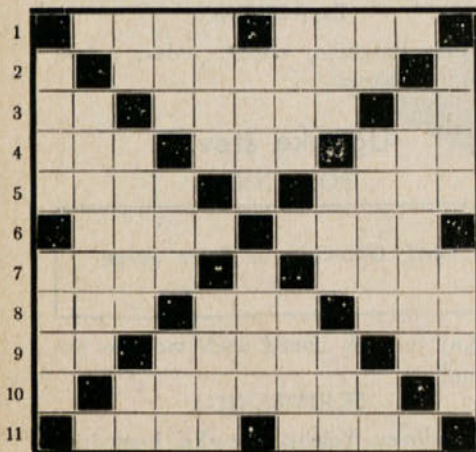
Zdrava nega zob

Ni težko imeti bele zobe. Toda nevarno je uporabljati jedka in ostra sredstva. Peneči PEBECO je blago in vendar zelo uspešno sredstvo za nego zob. PEBECO se obilno peni brez mila. Zobje Vam pobelijo brez nevarnosti, da si poškodujete zobno sklenino ali dlesno. Zakaj samo PEBECO vsebuje PEBECIN.

PZ 9

KRIZANKA

Vodoravno: 1. Del obraza; pravilno. — 2. predlog; ptica; sogl. — 3. čas. veznik (obr.); poje; vprašalnica. —

4. plenitev; kožna tvorba; Slovan. — 5. čer; sogl.; del stanovanja. — 6. omlačen snop; prismoda. — 7. Divja žival; sogl.; up. — 8. krst. ime; gostija; predl. — 9. predl. (obr.); močan, egipt. božanstvo. — 10. sogl.; zdrav. stanje; sogl. — 11. veznik; del telesa (obr.). — Na vpičeno: 1. streha (obr.); vzduh. — 2. samogl.; vozna pot; tona. — 3. kratica za klub; dan; pomož. glagol. — 4. orožje; kleč; posoda. — 5. svetopis. oseba; sogl.; orodje. — 6. krst. ime; orodje. — 7. zabava; sogl.; žen. ime. — 8. vladar (obr.); sanje; mutast. — 9. plosk. mera; povest; predl. — 10. sogl.; škodljivec drevoja; sogl. — 11. drevo; svetopis. ime.

ZLOGOVNICA.

Iz zlogov: au, ca, da, do, e, el, iz, jen, jo, ka, la, ljen, lo, mi, mli, mur, na, na, ne, re, ri, smi, ti, u, zar
sestavi besede naslednjega pomena:
1. nepričakovano; 2. po njem merimo

toploto; 3. svetopisemska oseba; 4. angl. moško ime; 5. doberdelna žena; 6. vrsta gorstva (Grintavci); 7. madžarski pozdrav; 8. obrtnica.

Prve in tretje črke dajo od zgoraj navzdol, ako postaviš pred prvo v prvi vrsti še zadnjo črko v tej vrsti, božično voščilo.

Knjižne nagrade

za reševanje ugank v drugem polletju so dobili: Cilenšek Vito, Maribor; Črček Drago, Ljubljana; Čretnik Jože, Sv. Jerdert; Iskra Erna, Čakovec; Kocjan Rud., Maribor; Kos-Pajkova Joža, St. Lovrenc; Krajšič Geza, Trbovlje; Kristan Ant., Zlatopolje; Kušar Vali, Ljubljana; Lešnik Iv., Maribor; Ravtar Erna, Henina; Štrukl Jak., Skofja Loka; Tement Ant., Rakek; Vivod Rado, Teharje. — Vsem smo poslali Gospodinjski koledar za leto 1940.

Ne grenimo si življenja!

Trajna nesoglasja v zakonu in rodbini utrujajo in grenijo življenje. Zakaj vsakdanji mali boji slabijo živce in jemljejo življenjsko moč.

Bratje in sestre, ki se prepirajo, starši, ki se pričakajo z otroki, zakonci, ki vsak dan drug drugemu grenijo življenje z dolgimi pridigami, so tako pogostni pojavi, da se v vsakdanjem življenju ne zdijo nič posebnega več. Gotovo je, da daje trajno skupno življenje veliko možnosti, da pride do nesoglasja. Pri različnih naravah so spori skoraj neizogibljivi. Vendar pa je nepotrebno, da bi se ljudje divje napadali in iskali v vsakem dejanju drugega napako, da bi njegove besede narobe razumevali in bili neprestrašno pripravljeni na boj. Skušajmo razumeti posebnost narave in značaja svojega sočloveka, zakaj tudi on lahko zahteva, da smo obzirni in uvidevni. Ljudje niso vsi enaki: ta je resen, drugi površen in nekoliko lahkomišeln, tretji je točen, zanesljiv in skoraj pretirano reden, medtem ko njegova življenjska družica morda res svojih obljub ne misli tako resno; ona pusti, da jo čakate, in včasih prekrši strogo predpisani dnevni red. Toda kaj vse premore lepa beseda! Dolge pridige in prepirljive besede nič ne pomagajo. Poskusimo drug drugega prenašati in ne skrivajmo svoje ljubezni in skrbnosti za trdimi besedami in izbruhni slabe volje.

Surovost, zamerljivost, jeza, neprijaznost niso še nikoli izboljšale razpoloženja v hiši, temveč delajo življenje samo nezno. Nikar ne godrnjajmo, nikar se ne prepirajmo po nepotrebem, sploh ne zapravljajmo toliko brezkoristnih besed, temveč prezrimo s humorjem slabost človeka, ki ga ljubimo.

Ne prizadevajmo drug drugemu srčne bolezni! Saj je čas, ko smo skupaj, tako kratek! In četudi nas združuje dolga vrsta let, vendar se nam bodo ta leta zdela nekoč kratka kakor minute.

Vsaka očala po meri zato dobrosedeča in jasen pogled pri

Lajec Dipl. optik
LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

Ta slika in podpis župnika Kneippa jamčita za kakovost

Kneippova
SLADNA KAVA

„Saj nisem tako mislila!“

Nepremišljena beseda ima često hude posledice. Zaradi nje se razdirajo prijateljstva, uhajajo otroci z doma, ljudje si jemljejo življenje. Nepremišljenih besed je v življenju toliko, da bi se človek ne preplazil skozi žične ovire, ako bi se vsaka nepremišljena beseda izpremenila v bodočo žico. Povejmo rajši vselej samo to, kar v resnici mislimo.

Poglejmo na sodišče! Gospa Onegava je obtožena, da je strašno razžalila gospo Neznanovo. Zakaj, se ne da več pojasniti. Morda je bila vzrok samo skupna uporaba vodovoda v najemniški hiši. Ampak žaljive besede so bile izrečene. Priče so to potrdile. Gospa Onegava se zagovarja: «Saj nisem tako mislila!» Nič ne pomaga. Sodnik ji prisodi denarno kazen in še pripomni, naj v bodoče pazi na svoj jezik, da ne bo nikoli izrekel nič, česar ona ne misli.

Tudi v najboljših družinah je včasih prepir. Gospod Likar je rekel, ko je odhajal z doma: «Ne bodi več huda, Minka! Na svidenje! Drevi pridem brzkone malo pozneje domov.» «Sploh ni treba, da bi prišel domov!» je odgovorila Minka, vsa besna. Saj se čuti tako strašno užaljeno! Gospod Likar se res ni vrnil. Minka sliši uro, ko bije dve, tri, pet... Jutro je že, njega pa ni. Gospa Minka joka in bega vsa obupana po stanovanju. Nekaj se je moralo možu pripetiti. Bog ve, kako si je

njene besede gnal k sreči? Morda se je obesil? Ampak ona vendar «ni mislila tako.» Saj je bil Mirko najboljši mož na svetu, boljšega ni bilo. Le zakaj je izrekla tiste neumne besede! Zjutraj telefonira gospod Likar iz hotela: «Minka, ali še zmeraj vztrajaš pri tem, da naj se ne vrnem domov?» Vsa skesana in objokana je padla Minka svojemu možu v naročje, ko se je vrnil. Nikoli več ne bo rekla, česar «ni tako mislila.»

Dobra prijateljica čenča o drugi dobri prijateljici. Ta to izve in brž se odpravi k njej. Pokliče jo na odgovor. Prijateljica ne more tajiti. Ampak, pri živem Bogu, «saj ni tako mislila!»

Ampak vse to niso opravičbe. Odrasli človek ne sme izgovarjati nepremišljenih in hudih besed. Kar potrkajmo se na prsi! Kaj smo rekli svojim možem, otrokom, sorodnikom, nameščencem, ne «da bi bile na to mislile!» Kolikokrat nas je bilo zaradi tega že sram?

Poslušajte! Zmeraj je bolje, če govorimo samo to, kar resnično mislimo!

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol

DARMOL

Madež na prtu

O n a: Zakaj tega Rudolfa še ni?

O n: Ta ne bo več prišel. Mislim, da sva ga čakala zadosti dolgo. Zdaj dostojno zaključiva proslavo tvojega rojstnega dne! Glej, dragica, za danes sem spravil tole steklenico starega burgundea. Izprazniva jo na tvoje zdravje!

O n a: To je lepo, da si mislil name, ljubček. — Torej ti misliš, da ne pride več? Škoda. — Meni sicer za rdeče vino ni nič, toda na mizi je videti tako nekako slavnostno. Čakaš, prinesem kozarce. — Tako, zdaj pa že lahko naliješ. — Pazi...!

O n: Tristo vrabcev, kapljica se je polila.

O n a: No, seveda!

O n: Kakšen seveda? Tale kapljica...

O n a: Temu praviš ti kapljica? Saj je to velik, grd madež!

O n: Hitro daj na to malo soli ali pa citrone.

O n a: Da bo še hujše, ne? Le kako more biti nekdo taka neroda!

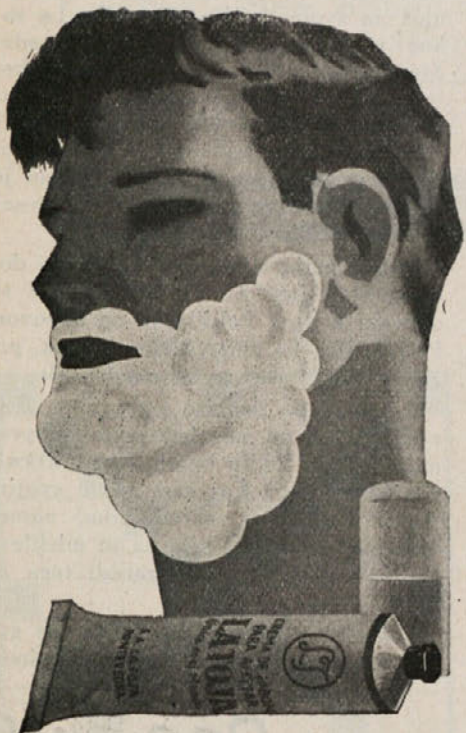
O n: To se vendar lahko primeri vsakomur.

O n a: Tale lepi, novi prt!

O n: Nikar ne uganjaj takih sitnosti, zaradi kosa cunje.

O n a: Kosa cunje? Dovolj, to je vendar lep, damastov prt. Pogrnila sem ga samo zato, ker sem mislila, da bo Rudolf...

O n: Seveda samo zavoljo Rudolfa. Za mene so dobri stari, izprani...

NA VIŠKU KVALITETE JE RAZIRNA KREMA „LA TOJA“.

Se hitro peni — omehča tudi najtršo brado — deluje na kožo zelo blagodejno. Britje z njo je res užitek!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: CHEMOTECNA, Ljubljana, Mestni trg 10

Rajši več kakor premalo!

V tem so vsi složni. Podobno je tudi pri »Pravem Francku«, poznanim kvalitetnem kavnem dodatku. »Franck« daje vsaki kavli bolj poln, finejši okus in lepšo barvo. Zato vzemite pri kuhanju kave vedno dobro mero »Francka«, rajši več, kakor premalo.

Franck
KAVNI PRIDATEK

O n a: Nikar mi ne segaj vedno v besedo. Pustiti drugega, da govori, to je osnovna oblika vljudnosti, kakor neprestano trdiš. Ko bi se hotel tudi sam ravnati po svojih lepih načelih! — Ta prt je uničen!

O n: Prosim, ne pretiravaj, Irena. Služkinja ga bo jutri oprala.

O n a: Ta neroda? Saj se ti moram smejati!

O n: Torej nehaj že vendar s tem neumnim prtom.

O n a: Tako, molčim naj, ko mi uničuješ namizno perilo? Kakor da mi prinašaš vsak dan damastove prte domov. Zdaj naj grem pa izpirat ta strašni madež. To je lep rojstni dan!

O n: Ampak, dragica, zaradi take malenkosti si pač ne boš kvarila dobre volje?

O n a: Tu se ne da nič več pokvariti. Imam že dovolj. To znaš ti izvrstno — pokvariti mi vsako še tako majhno veselje. Izpij vino sam, jaz grem spat.

O n: Nekdo zvoni!

O n a: Rudolf — Hitro, teci mu odpirat, jaz bom medtem pogrnila drug prt.

*

Rudolf: Dober večer, gospa Irena. Sprejmite moje najiskrenejše častitke k rojstnemu dnevu!

O n a: Ah, te prekrasne vrtnice! Tisočkrat hvala, dragi Rudolf. — Poglej, ljubček, kakšne prelepe vrtnice mi je prinesel Rudolf.

Rudolf: Kako cvetite, gospa Irena! Na vsak rojstni dan ste mlajši.

O n a: Prosim, Rudolf, nobenega dobrikanja! Sedite, prosim, in izpijte z nama čašo burgundea.

Rudolf: Hvala. — Dovolite, da izpraznim tole čašo z željo, da bi nobena skrb in nobena jeza nikoli ne skalila vašega marmorovega čela.

O n a: Midva ne veva, kaj je jeza, kajne, ljubček?

Rudolf: Naj vaše lepe oči vedno prijazno ozarjajo okolico kakor dve mili zvezdi.

O n a: Kaj praviš temu navdušencu, ljubček?

Rudolf: In dalje vam želim, gospa Irena — ah, joj! Zdaj sem pa vino razlil!

O n a: Ampak to vendar ni nič, Rudolf. Teh nekaj kapljic.

Rudolf: Ne, saj to je velik, grd madež.

O n a: Ni vredno besed. Malo soli ali citrone dam na to, kajne, ljubček?

Rudolf: Zelo mi je neprijetno. Ta lepi, novi prt!

O n a: Ne bodite smešni, Rudolf! Mar mislite, da imam samo tega? Šele predvčerajšnjim mi je moj mož prinesel ducat novih prtov — kajne, ljubček?

Rudolf: Madeži po rdečem vinu se dajo, kakor vem, prav težko odpraviti.

O n a: Ah, naša služkinja je pravi biser. Ta bo opravila to v dveh minutah — kajne, ljubček?

Rudolf: Ne, zares, gospa Irena, ne morem razumeti, kako sem mogel biti taka neroda.

O n a: Toda, prosim vas, Rudolf, to se vendar lahko vsakomur primeri.

Rudolf: Torej res niste hudi name?

O n a: Zaradi take malenkosti? To me slabo poznate, Rudolf. O takih rečeh mi je vsaka beseda odveč — kajne ljubček? Pogrnem drug prt — pa je. Zaradi take brezpomembne reči si vendar ne bomo kvarili dobre volje — ali nimam prav, ljubček? Le pogledjte, Rudolf, kako sladkokislo se drži. Gotovo si misli, kaj bi neki rekla, če bi ta madež naredil on. To bi se vendar tudi ne jezila — kajne, ljubček?

PRIJATELJ

ŠTEV. 1

JANUAR 1940

LETO XIV

PRIJATELJ, KI VAM BO RAD POMAGAL

Trinajst let prihaja k vam Vaš «Prijatelj». Trinajst let Vam «Prijatelj» prinaša izbrano leposlovno živno, razprave o umetnosti, glasbi, književnosti, članke o domačih in tujih krajih, šegah in navadah. Današnji čas pa zahteva, da prinaša Vaš družinski list tudi praktične reči in družinske nasvete. Upoštevali smo današnje razmere in preuredili «Prijatelja» tako, da boste odslej imeli od njega tudi znatne koristi. Iz poučnih člankov se boste marsikaj naučili, kar velikokrat v življenju potrebujete. Za vsako družino bomo imeli na razpolago preizkušene nasvete glede na vsa vprašanja, ki jih daje življenje. Vi samo vprašajte, pa Vam bomo odgovorili. Pomagali Vam bomo, kolikor bo v naših močeh. «Prijatelj» Vam bo stal vsak čas ob strani. In če Vam že pomagati ne bo mogel, Vam bo vsaj svetoval ali Vas potolažil. Pametnega nasveta in iskrene besede ni da bi zamaževali.

Poleg nasvetov za družino Vam bo «Prijatelj» prinašal desetkrat na leto prilogo «Za pridne roke». Na 12 straneh boste dobili različna ročna dela, ki jih boste lahko sami napravili. Letno boste dobili na 120 straneh več ko 200 ročnih del. Na 280 straneh pa boste imeli številne nasvete in kratkočasno čtivo.

«Prijatelj», ki bo izhajal 15. dne vsakega meseca, bo izpopolnjeval ženski časopis «Žena in dom», ki izhaja vsakega prvega v mesecu.

Naročnina je za:	
12 številk družinskega lista «Prijatelj» in 10 prilog «Za pridne roke»	62.— din
12 številk ženskega časopisa «Žena in dom» z 10 krojnimi polami	68.— din
in za pet praktičnih gospodinskih knjig	37.— din
Vse skupaj letno	167.— din

Ako do 5. februarja nakažete 62.— din, Vam pošljemo lep žepni koledarček. Če pa takoj nakažete naročnino tudi za «Ženo in dom» in pet gospodinskih knjig, dobite dva žepna koledarčka, vezana v svilo ali platno;

svilnati bo za Vas, platneni pa za gospoda soproga.

Če naročnine ne morete plačati naenkrat, jo lahko plačujete četrtletno ali mesečno. Samo prosimo Vas, da računate za nakazovalne stroške za vsak obrok po en dinar več.

Položnica je priložena. Če jo boste založili, dobite novo položnico pri vsakem poštnem uradu. Na tako poštno položnico vpišite:

«Prijatelj». Uprava. Ljubljana, št. 16.104.

Prosimo, preglejte tole številko. Prepričani smo, da Vam bo všeč. Radi boste priznali, da smo ga preuredili po Vaših željah, in dobro Vam bo služil. Saj je znano, da, čim slabši so časi, tem bolj potrebujemo dobrega časopisa, ki nam bo dajal preizkušene nasvete in nas ob dolgih večerih kratkočasil s pripovednim čtivom.

Če pa «Prijatelja» ne potrebujete, potem Vas prosimo, da prečrtate svoj naslov, ki je nalepljen na vrečici, v kateri ste dobili «Prijatelja». Da bomo vedeli, kdo list vrača, ne smete naslova tako prečrtati, da bo Vaš naslov nečitljiv. Ob strani svojega naslova zapišite «Ne sprejem» in oddajte pošiljko na pošto.

Če pa boste «Prijatelja» obdržali, se s tem obvezujete, da boste naročnino v redu plačevali, in vpisali Vas bomo med naročnike.

Poslušajte se torej koristnih «Prijatelj» nasvetov, ki naj Vam bodo v izpodbudo, kadar boste pod težo skrbi omahovali.

Z dobro voljo, vztrajnostjo in pametnim gospodinjstvom boste lažje kljubovali življenjskim nalogam, kakor če se vdaste v usodo in gledate v svet s črnimi naočniki.

Pokažite list prijateljskim družinam. Priporočite jim, da se naročijo nanj. Povejte jim, da jim bo «Prijatelj» ne samo v zabavo in kratek čas, temveč tudi dober družinski svetovalec.

Razložite jim, da jim bo malenkostna naročnina za list povrnil že en sam nasvet. Za pridobljeno novo naročnico prejmete lepó nagrado, kakor hitro bo plačala vseletno naročnino.

Če želite kakšno preureditev v listu, nam sporočite. Vaši želji bomo radi ustregli.

ZALOŽBA «PRIJATELJ».

MEDVED

Tisto leto je o božiču pritisnil srén in mraz, ki je grizel v lica do solz in se nam je zanohtavalo ne le zjutraj, temveč tudi opoldne, ko je s sinjine sijalo sonce. Nič srečne niso bile moje priprave za božičevanje. Ko sem nabiral mah v domačem gozdu, sem telebnil s konca drče na kolo-voz in si prebil koleno. Šepajoč, krvaveč, premražen do kosti, sem se z ubornim poledenelim mahom privlekel domov. Ko sem se stisnil za peč, so me roke zbolele, da so mi solze spolzele po licih, s peči pa je curljalo od mahu, ki se je naglo otajal.

Potem smo vendarle postavili v kotu jaslice. In ko je mrak zagrnil dolino, je zagorela zlata lučka v temnomodri čaši, privešeni k stropu kakor večna luč pred tabernakljem. Volžji mraz je pritiskal zunaj, da so bila okna polna ledenih rož, lepših kakor vse tiste papirnate palme na jaslicah. V hiši nam je bilo toplo. Po večerji se je razpredel gost dim, kajti zbirali so se očanci, znanci iz bližnjih vasi, da pojedejo z nami k polnočnici. Toliko lepih bajk in pripovedi sem slišal ta večer, da sem bil od njih ves opojen. K fari je bilo le dva, tri streljaje, ali tako me je prevzela ta pot, da sem v cerkvi, sedeč ob materi, zadremal in sladko sanjal med svečanim petjem duhovnov in bučanjem orgel. Dasi premrl, sem bil ves srečen, ko sem prvokrat prišel tako pozno domov — saj je bila ura že daleč čez polnoč, a se mi je zdelo, da je kljub mrazu in tišini ves svet razgiban in živ. V mrzli postelji in v stranski izbi sem se stisnil pod odejo kakor jež, nekajkrat sem zadržetal, potem sem zaspal in se zbudil šele pozno dopoldne. Sveti dan je minil v tisti tišini in prazničnosti, kakršne danes skorajda ne poznamo več. Morda jo varujejo le še kje po samotah in v odročnih hribih. Ko pa je sveti dan minil in je zagodoval sveti Štefan, se je sprostito veselje.

Že zgodaj se je oglasila muzika. Tanko so pele gosli, brundal je bas — hej, cigani sloveče familije Roj so bili prišli že zarana v naš kraj. Njihov voz, ki se nam je zdel čudno imeniten in pripraven, je stal pod golimi kostanji blizu gostilne. Iz majhnega črnega dimnika se je prijazno sukljal dim. Zdaj pa zdaj se je prikazala stara ciganka Kata in stopila k sosedom voščiti srečo v novem letu. Obljubila je tej in oni gospodinji, da ji popoldne pogleda v dlan in ji vrže karte, predvsem pa je poprosila za prgišče moke, za drobno jajčece, za ščepec zabele. Poprosila je tu, poprosila je tam — gospodinje so jo imele rade, nikoli ni bilo čuti o tatvinah te ciganske družine. Bolj ko je šlo proti poldnevu, tem veseleje se je sukljal dim iznad ciganskega vagončka pod trhlimi kostanji in vedno bolj razigrano se je iz gostilne oglašala pesem gosli, kitare in basa. Kadar koli so se odprla vrata, je planila v beli dan razposajena ciganska melodija. In ko so cigani opravili v eni gostilni, so šli v drugo. Pa so se kljub mrazu ustavili tudi sredi trga in so zaigrali kakšno poskočno. Poznali so hiše in so se razmestili tudi v veži kakega uglednega tržana, da

ga počastijo s posebnim voščilom. In ko so se obdarjeni vrnili nazaj na trg in se je okrog njih vedno bolj na široko zbirala premrla mladež, je mladi cigan Šandor, ki je imel lice kakor mlad egiptovski faraon in lase kodraste, dolge, črne kakor vran, — je Šandor pokazal svoje prave umetnijske: lok je stisnil med zobe in je po njem vlekel gosli ali pa je za hrblom drgnil po goslih, da občudovanja ni bilo kraja.

Potem je minila velika trojna maša in so se od fare pomikale gruče faranov. Poleg tržanov, ki so se vračali na domove in so mimogrede brž še stopili v gostilno, da srebnejo šilce žganja ali čašo starine, so hiteli v trg tudi mnogi okoličani, trdni kmetje, zale deklina, fantje s krivci, košate matere z otroki. Bilo je vedno treba kaj nakupiti po štacunah, ni pa bil tudi greh stopiti na Štefanovo v gostilno in se zasedeti pri novem vreznem vinu tja do večera, ko se je dala že zapeti himna naslednjega dne: Pijmo Šentjanževca, da bi bilo srečno... življenje vsakega... zdaj in na večno...

Taka je bila tiste čase navada, morda je tako tudi dandanašnji. Ali tisto leto, o katerem vam pripovedujem, niso takoj pritegnile faranov ne štacune ne gostilne. Kajti na trgu se je razen ciganskih goslačev pojavila še druga, večja senzacija. S cigani je bil prišel v naš kraj tudi Talijan, ki je vodil na tanki verigi košatega rjavega medveda.

Tolkel je ob bobenček, ki je brnel in žvenketal, mrmral in prepeval je medvedu, košati stric pa je brundal, venomer hodil po zadnjih nogah in stiskal prednje šape, kakor da hoče prositi daril ali prizanašanja. Zdaj pa zdaj je nejevoljno zagodel, vendar je zmeraj ubogal in plesal, plesal. Talijanu je na levem ramenu čepela drobna opica. Rdečo čepico je imela na glavi in oblečena je bila v tople hlačke, kljub temu pa je drgetala in se zvedavo ozirala naokrog. Otroci se je nismo upali dražiti; smilila se nam je, solze smo videli na robu njenih velikih, zdaj otožnih, drugače pa tako prekanjenih oči. Zastran medveda so se čudili starejši ljudje:

— Te šent, da ga zdaj goni okrog! Kaj medvedje pozimi ne spijo? Ali pa ga je Talijan jedi in spanja odvadil?

Kakor koli, naj je pritiskal mraz in nas zbadal, kjer nam je le mogel do živega — ves dan smo bili na nogah, tja do večera je po trgu plala zapeljiva ciganska muzika, zdaj svobodno sproščena na ulici, zdaj pridušena znotraj v gostilni. Talijan pa je udarjal na bobenček zdaj pred hišo, zdaj na dvorišču. Obšel je prav vse ulice. Do poslednjih hiš, ki še spadajo k trgu, se je potrudil s kosmatinom in z opico in s spremstvom mladeži, ki se je grbančila v gube, stiskala roke v rokave in mirno puščala, da je kapljala hladna rosa od rdečih noskov.

In potem je prišel večer, in smo se razgubili po domovih. Pa nam je še venomer šumela v ušesih ta in ona melodija Štefanovega praznika. Eh, naj je pritiskal mraz, vsi mladi smo vendar čutili, da je v božičnih praznikih tako neznansko lepo in da je sploh prijeto živeti, kadar življenje ne pozna le zadreg in šole in kakšnega pre-

hlada, marveč tudi poskočno, prešerno, potepuško cigansko muziko in medvedji ples...

Cigani so ostali v našem kraju tudi še naslednje sopraznike. No, treba je povedati po resnici: naš trg jim je bil vsake božične praznike nekakšna začasna prestolnica. Voz je ostal tam pod kostanji, stara ciganka Kata s snaho Lizo je gospodinjala v njem, da se je vil dim dopoldne in proti večeru. Kata in Liza sta obnavljali prijateljstva z gospodinjami in sta znali razkladati tolikanj sreče, kakor še nikoli doslej. Moški člani familije Roj, sami izvrstni muzikanti, so obrali bližnje kraje in so muzicirali danes tu, jutri tam. Za njimi je hodil Talijan z medvedom in opico in vsi so lepo nabirali denarce, potem so se pa na Silvestrovo vrnili v trg. E, to so za slovo starega leta cvilile gosli in je hrumul bas! Tržani so na večer snemali težke burnuse iz omare, da povedejo ženice s seboj v gostilno. Tudi naš oča so materi rekli: «Pa pojdival...» Počasi sta se odpravljala, saj ni gorelo. Kar nas je bilo družine, smo bili že zbrani okrog velike peči ali celo na njej, da nam bo ded pripovedoval zgodbe, ki smo jih že tolikokrat čuli, pa so bile vedno sveže oprane in je včasih cepnila vmes kakšna čisto nanovo ukrojena. Plazil sem se na peč, ko je v hišo stopil hlapec in znil:

— Že veste?... Medved je ušel.

— Kaaaj?

— Res, no... Ušel je, če vam rečem. Na trgu sem bil, Breznikov hlapec je pritekkel in povedal. Potem smo pa šli ko duh...

— Kako se je moglo to zgoditi? — je bolj zase vprašal oče, ki je bil medtem že oblekel burnus in je bil pripravljen, da ga spet sleče. Kot občinski mož je čutil nekaj odgovornosti za varnost občanov in za red v trgu in je zatorej v svoji preudarnosti predvsem mojal z glavo in pogledal mater. Ta pa je prestregla njegovo vprašanje, preden ga je izrekel, in je menila:

— Kakor veš... Pa ostaniva doma!... Ti že ne boš ponoči lovil medveda. Naj ga lovi Talijan... ali pa policaj!...

— Saj res... ostaniva... Toda vendar, zvedeti le moram, kako je ušel.

— I, kako, se je prismojeno zarežal hlapec, — po vseh štirih, kako bi drugače.

Zaregljali smo se, in je ded moral vzeti vivček iz ust, da se je lahko do kraja nahahljal. Ti šentana reč ti, medvedjal... Oče se je stisnil nazaj v črni burnus, se obrnil k nam in rekel: «Varujte luč in ogenj!» — Potem sta z materjo odšla v svojo trško družbo.

Gospoda, takrat še ni bilo radia, takrat je hudo nesrečo lahko oznanil le plat zvo- na ali rog gasilskega trobentača. Ne za eno ne za drugo ni kazalo razburjati ljudi, pa tudi ni bilo treba, kajti po tistih kanalih, po katerih gredo dandanes novice iz države v državo, s kontinenta na kontinent, — s prav enako hitrostjo in učinkovitostjo je tudi že takrat šla po trgu grozovita novica o medvedovem pobegu. In se je čulo, da je najbrž kak zlobnik nalašč odpahnil medvedu vrata in da jo je mrcina morda ubrisal proti gozdu nad trgom. Morda!... Ali glad ga lahko vrne v trg. Pa so sklenili trški nimrodi, ko so v gostilni na varnem trkali

s čašami, da ga jutri že iztaknejo in izbežajo iz gozda, toda nočaj naj bo mrcina, kjer le hoče. Pili so, trkali in si voščili zdravje in srečo. Ven na zrak pa je vsakogar zgrozilo. In ko se je vrnil v družbo, je brusil zobe in se zdrznil: «Ali nas ščipata Silvester in Novo leto!»...

Minila je polnoč, po zadimljenih gostilnah so dalje gorele luči. To je bilo ženketanja s kozarci in objemanja vsekrižem! Sedeli so in pili, tudi zaplesali so, nikomur se ni mudilo domov. Šele ko se je po malem daniilo, so zbrzeli vsak po svoji poti, varno so zapahnili duri in legli. Nekajkrat je bilo s trga čuti presunljiv krik: zavpile so ženske, ko so zagledale kocastega, črnega mesarjevega psa, ki je že tako zgodaj obiskoval ogle svoje bahave domačije sredi trga...

Gospod župnik Tomaž se je tisto novoletno jutro le počasi oblačil v zakristiji. Že prej, ko je bil v spovednici, je opazal neverjetno zanikrnost svojih faranov. Prav počasi so kapljale v cerkev stare ženice in nekatere vnete tretjerednice. Drugih ni bilo, čeprav je zvon že drugič klical in vabil. V zakristiji je gospod Tomaž osorno pogledoval zdaj sem, zdaj tja, nazadnje se je pa mežnar Blaž vendar drznil opomniti:

— Ne vem... prečastiti... ne morem si razložiti... kako da je cerkev še prazna.

— Kaj, takole mi bodo začeli? — je vzrojil gospod Tomaž. — Kar prvi dan v letu mi bodo tako predrzno kazali svojo mlačnost! Na, zdajle obračunam z njimi!

Gospod župnik je stopil na prižnico, pokleknil in odmolil in, ko je nato pogledal po cerkvi naokrog, se ni imel nad nikomer znesti. Kajti tiste ženice, ki so se razgubile po praznih klopeh kakor cinki na postni juhi, pač niso zaslužile župnikove graje. Zatorej si je gospod župnik, odmajavši trikrat in tudi štirikrat z glavo, prihranil slovesni obračun za prihodnjic. Pridigo je kratko opravil, potem se je sršec vrnil v zakristijo.

Cerkovnik Blaž ga je prestregel in šepetal:

— Ne zamerite... prečastiti!... Veste, kaj se je zgodilo? Nekaj groznega. Talijan je prišel z medvedom v trg in mu je medved ponoči ušel. Lovci ga iščejo, ljudje so se poskrilli... Veste, prečastiti, saj so bili namenjeni k maši... od vsepovsod... pa so jih drugi prestregli. Iz hiš ob cestah so jih svarili: Nazaj domov! Skrijte sel Medved bega okolil... In tako... prečastiti, je pač cerkev prazna. Ne morem pomagati.

— Kaj boš ti pomagal, šema! — je kakor vselej ob podobnih priložnostih zvrnil gospod Tomaž jezo na cerkovnika Blaža. In brž mu je odleglo. Med molitvijo mu je že rahlo tipala v dušo šegava misel, kako bo prihodnjic na prižnici preresetal zajčevstvo svojih faranov in jih postavil na sramotni oder kot največje figarje na vesoljnem svetu... Boga se bojte, bo zahrnel nad njimi, da se bodo stresli še leseni svetniki po oltarjih, pa hudiča in njegovih hlapcev, ne pa nedolžne živalce, ki je ubegnila tja, kjer je njen dom, v šumo... Tako je naklepal gospod Tomaž; in ko je pred prazno cerkvijo stopil k oltarju, je še bolj votlo in globoko kakor drugače odmeval njegov bas. Pri srcu pa mu je bilo kar vedro in na smeh.

V zasneženem gozdu.

Nu, obrnilo se je tako, da gospodu Tomažu ne prihodnjo nedeljo niti kdaj pozneje ni bilo treba v misel in v besedo jemati verske mlačnosti svojih faranov. Kajti lov za ubeglim medvedom se je izprevergel v sramoto in posmeh, ki se je razlegal daleč naokoli po dolini in še čez. Resnično je bilo med tržani nekaj vnetih lovcev, ki so šli na novega leta dan zasledovat medveda. Povsod okoli po gozdovih so oprezno iskali sledov, ampak bilo jim je prav vseč, da jih niso našli. Ljudje so se po malem spet upali iz hiš, in bilo je iznova veselo kakor prejšnje dni. V gostilni je spet cvilila ciganska violina in Šandor se je zvijal, zdaj z lokom v ustih, potem z violino na hrbtu. Ko je bilo razpoloženje najlepše, je pa v pivski sobi nastal hrum in pretep: pestila sta se Talijan in razcapan postopaček.

— Ti beštijal — je nenadno znal Talijan po naše in je mlatil po črnem postopačku. — Ti se mi potepaš, jaz pa v taki sramoti! Ali sem te tako učil?

— Ná, medveda! — je podjetno vračal bunke črni postopaček. — Ná, mrha, jaz tebi ne bom več za medveda!

Tako se je na samega Novega leta dan ponudila priložnost trškemu policaju, da je nastopil z vso veljavnostjo strogega obraza in obilnega života. Ko je ujel nekatere besede obeh pretepačev, mu je šinilo nekaj svetlega skozi njegove obsežne policijske možgane. Hop, je popadel oba potepina za ovratnik in ju kakor dve lutki potegnil s seboj na občino.

Takoj se je razvedelo, da medved sploh ni bil medved, ampak — mlad cigan. Zdajci se je tudi njemu zahotelo veseljačiti. Sunil je stricu denarce iz mošnje, potem pa je šel v sosednjo vas popivat in je kljubovalno prišel svojemu stricu pred oči.

Cigani so naglo izginili iz našega trga, hrup zaradi te zgodbe pa se še dolgo ni polegel. In ker je smeh dandanes že tako redka roža, mi je prav za letošnje božičevanje silila v spomin in pod peró pričujoča zgodba iz moje vesele mladosti.

Jok

Šele čez štirinajst dni jo je Dara spet zagledala. Sedela je na soncu pred hišo in v naročju je držala otroka. Po njenem pegastem, grdem obrazu, ki je prej skoraj odbijal, je bila razlita čudna milina, da se je zdel skoraj lep. Ko je opazila Daro, ki je stala ob ograji in gledala proti njej, se je plaho nasmehnila, in Dara ji je prav tako vrnila nasmeh.

Nista se poznali. Dara je vedela, da je mlada mati delavka, ki je še do nedavnega delala v bližnji tovarni. Šele pred dobrim mesecem se je preselila v sosednjo hišo, v pritličje. Okno njene sobe je bilo prav nasproti oknu Darine sobe. Niti tega ni vedela, ali je poročena. Prstana ni nosila, nihče ni prihajal k njej, in zdelo se je, da se tudi z ljudmi v hiši razgovarja le toliko, kolikor je neogibno potrebno. Vkljub temu se je Dari zdelo, da se ne čuti prav nič osamljeno in nesrečno.

Poslej jo je videla Dara skoraj sleherni dan. Ždela je na nizkem stolčku pred hišo, in jesensko sonce je z poslednjimi toplimi žarki ogrevalo njo in otroka, ki je spal v njenem naročju. Nista govorili, niti se nista pozdravili, samo nasmehnila sta se druga drugi. Kadar je Dara videla njen topli nasmeh in otroka, ki je tako spokojno spal v njenem naročju, si je tudi sama živo zaželela, da bi že mogla v svojih rokah držati otroka, ki se je oglašal v njej.

Toda nekega dne se mlada mati ni več prikazala z otrokom. Tudi naslednjega dne ne. Tretji dan, ko jo je Dara znova videla in se ji nasmehnila, ji je samo prikimala in naglo odšla v hišo, iz katere je prihajal otrokov jok. Četrty dan je spet ni bilo na spregled. Iz njene sobe se je slišal samo otrokov jok, nepretrgan, hripav jok. Dara je postala nemirna. Hotela je iti v sosednjo hišo in povprašati, kaj je z njo in njenim otrokom. Toda premagala se je. Saj se ne poznata. Morda bi mladi materi ne bilo prav, in navsezadnje se nima pravice vtikati v zadeve tujih ljudi, ako je sami ne pokličejo. Ko pa jo je tudi ponoči vznemirjal otrokov jok, je sklenila, da bo drugi dan povprašala.

Ko je prišla dopoldne na vrt, jo je videla, kako brezdelno hodi po dvorišču. Zdelo se ji je, da jo čaka, kajti komaj je zagledala Daro, je prišla k ograji.

«Ne bo dolgo», je rekla. «Vodenico ima. Zdravnik mu ne more pomagati.»

Njen glas je bil globok in malce hripav. Za trenutek je še postala ob ograji in potem odšla v hišo. Stopala je počasi, z glavo, zgubljeno nekje med visoko dvignjenimi rameni. Iz njene sobe se je slišal otroški jok.

Daro je presunilo. Šla je čez vrt, se na drugem koncu ustavila, naslonila na ograjo in brez misli trgala z grma georgin cvetoče glavice, jih razcefrala in metala čez ograjo. Nenadoma se je v njenem telesu zganil otrok. Njegov gib jo je zdramil... Na grmu georgine ni bilo niti enega cveta več. Vsi so ležali uničeni onstran ograje.

Dara je ležala v postelji. Roke si je podložila pod glavo in je ležala nepremično, kakor je bila nepremična svetla proga, ki je padala skozi razporek žaluzije na tla prav do vznožja njene postelje. Zunaj se je veter zaletoval v staro jablano, in njene veje so tolkle ob šipe, da so rahlo zvenele. Med to zvenenje se je mešal jok otroka, ki je še zmeraj umiral v sosednji hiši, v sobi, ki

jo je osvetljevala luč, katere pramen je padal skozi razpoko žaluzije v njenem oknu prav do podnožja postelje. Otrokov jok je udarjal na njena ušesa. Niti za minuto ni prenehal, le od časa do časa je postal nekoliko tišji, zato, da se je potem tem glasneje in bolj hripavo trgala iz drobnega otroškega grla neprestano, nepretrgano...

Darine oči so romale po svetli progi od vznožja postelje do okna in znova nazaj. In potem spet do okna in se vračale, da bi ponovno mogle drseti po svetli progi gor dol, gor dol...

Nenadoma je Dara skočila iz postelje, vzela iz omare veliko ruto in z njo zamašila razpoko v žaluziji. Da, svetla proga je izginila. Nekako pomirjena je legla v posteljo.

Znova je skočila pokonci, hlastno pograbila vse, kar je dosegla, in pričela mašiti okno, da bi ne slišala joka, ki jo je neprestano silil, da je mislila na lastnega, še nerojenega otroka, ki bo morda nekoč prav tako jokal in...

Da bi ubežala joku, se je Dara že dopoldne zatekla med njive in travnike, ki so se razprostirali za mestom prav do podnožja hriba. Tam se je čutila varno. Sprva se je tega bega sramovala. Zdelo se ji je, da je egoistka, da misli le na svojega otroka in da tujemu noče žrtvovati niti drobca sočutja. Toda tolažila se je, da mu ne more prav nič pomagati in da je že tako na svetu, da se eni rode za smrt, drugi pa za življenje. V svetlih, lepih dneh je vsaka bolečina lažja, vsak strah manjši. Nekako pomirjena se je vrnila Dara domov.

Čim je bila doma, jo je pričel spet zasledovati nepretgani jok umirajočega otroka. Kamor koli je stopila, v sobo, na vrt, povsod je bil za njo jok, zdaj tišji, zdaj glasnejši... nepretgani... hripavi... jok...

Če tudi njen otrok umre?

Ne sme, ne sme, ne sme!

Sleherni človek mora imeti nekaj, za kar živi. Nekateri se ženejo za umišljenimi idejami, drugi za povsem otipljivimi cilji. Tretji žive morda kar tjavendan. Da, morda se da tudi tako živeti. Morda... Ampak Dara je ženska in Dara sama se je šele zdaj zavedela, kako zelo nepopoln, neživ je bil tisti njen umišljeni cilj, za katerim je prej tako hlastno segala in se zanj bila. Šele otrok, ki ga je pričakovala, mu je dal neko otipljivost, življenjskost. Med seboj sta se spolnjevala, dajala sta drug drugemu smisel...

Če tudi njen otrok...

Noč je bila strahotno dolga. Otrokov nepretgani, hripavi jok se je zažiral skozi stene v njeno sobo, v njena ušesa in v možgane, vso noč do jutra, ko je od utrujenosti zadremala.

Čez dan je bilo spet bolje. Toda prišla je nova noč in za njo druga in tretja. Otrok je jokal, Dara si je mašila ušesa in okno, toda nič ni pomagalo. Hripavi, nepretgani jok je bil na njena ušesa, ril po njenih občutljivih možganih in jo spravljal v obup. Vsako noč znova, prav do jutra, ves teden, vedno tiše, vedno bolj hripavo, nepretrgano, še vedno slišno, dokler ni nenadno sredi neke noči popolnoma utihnil...

To noč je Dara prvokrat po dobrem tednu kakor ubita zaspala.

Otrok mlade delavke je umrl. Dara je napravila iz belih georgin lep šopek in ga poslala mrtvemu otroku. Ko je trgala rože, je bila nekako mirna, skorajda spokojna...

Delavko iz sosednje hiše je videla samo še enkrat. Ko se je selila. Bila je bleda in suha. Njen pegasti obraz je bil grd in negiben...

Olga Jedličkova:

KAKŠNE DOLŽNOSTI NAM NALAGAJO OTROCI

Ako potujete po tujih deželah, opazujete lahko samo otroke pa boste že vedeli, kako se kje živi in kakšni so ljudje. Nekod vidite umazane in raztrgane, samim sebi in vplivom ulice prepuščene otroke. Drugod vidite samostojne in podjetne otroke, ki imajo v svoji mali glavici že kosček lastne osebnosti. To kaže vse njihovo nastopanje. V nekaterih mestih imajo otroci cele nasade za igro, šport in izobrazbo. V drugih mestih stopajo otroci v strnjениh vrstah za plapolajočimi prapori. Drugje pa prevladuje spet boječnost otrok. Skratka — so narodi in države, ki se zavedajo velike naloge in odgovornosti za svoje bodoče pokolenje, medtem ko ponekod ta zavest še ni proniknila dalje kakor v rodbino, večkrat niti tja ne. Čim zrelejša je država, čim kulturnejši narod, tem bolj skrbi za svoje otroke. Kjer skrbi za otroke poleg doma tudi javnost, tam je vse življenje urejeno in bolj zavarovano kakor tam, kjer skrbe zanje komaj najbližji sorodniki.

Povečajmo zasebno in javno skrb za otroke! Treba je zagotoviti zdravo stanovanje tistim, ki bi si radi ustanovili rodbino, in tudi tistim, ki jo že imajo, pa je njihovo zdravje ogroženo zaradi nezdravega stanovanja. Treba je izboljšati življenjske pogoje mladim. Tako bodo imeli moški pogum, stopiti v zakon, in žene bodo mogle živeti tako, da ne bo ogroženo njihovo bodoče materinstvo. Skrbimo za obsežna igrišča. Dajajmo strokovno skrbstvo

otrokom od zgodnje mladosti, da se bo zmanjšalo število takih, ki gredo v življenje z resno telesno hibo. V tem pogledu ne moremo nikoli toliko storiti, da bi lahko položili roke v naročje in rekli: Zadovoljni smo z dosedanjim stanjem.

Kupil ti bom prstan zlat

Ni ga menda predmeta, ki bi bil z ženo, z lepoto in z ljubeznijo tako tesno povezan, kakor je prstan. In ni je menda tudi reči, po kateri bi žena (kakor tudi dekle) tako hrepenela, katere bi se tako razveselila, kakor ravno tega drobnega obročka. Ni pa še dolgo tega, ko je bil lep prstan preprostem dekletu samo lep, toda nikoli dosanjani sen. Le princem in princezam, in grajskim gospodičnam iz bogatih, plemiških rodov so jih natikali na nežne, rožnate prste, in le na rokah visokih posvetnih in cerkvenih vladarjev in mogotcev so se bahavo bleščali v plemenito kovino zajeti biseri in dragulji.

Marsikaj se je izpremenilo od tistih davnih časov. Nekaj pa se je ohranilo do današnjega dne: večno nov, večno osrečujoč je postal prstan, podarjen v znak ljubezni in zvestobe. Koliko nežnih čustev, koliko vročih želja, koliko tihega hrepenenja in lepih misli je zajetih v njem!

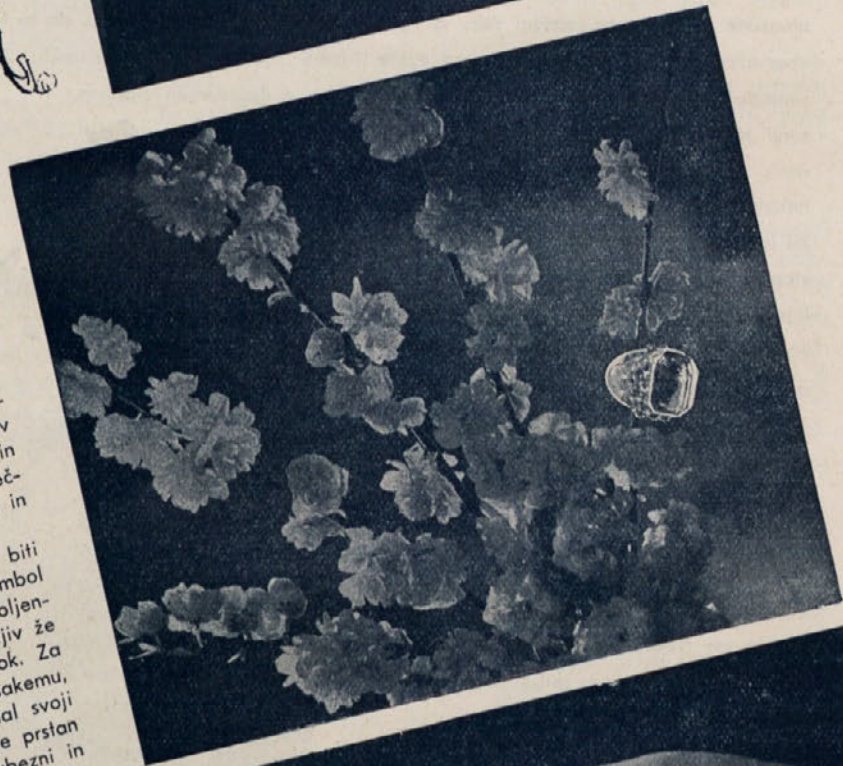
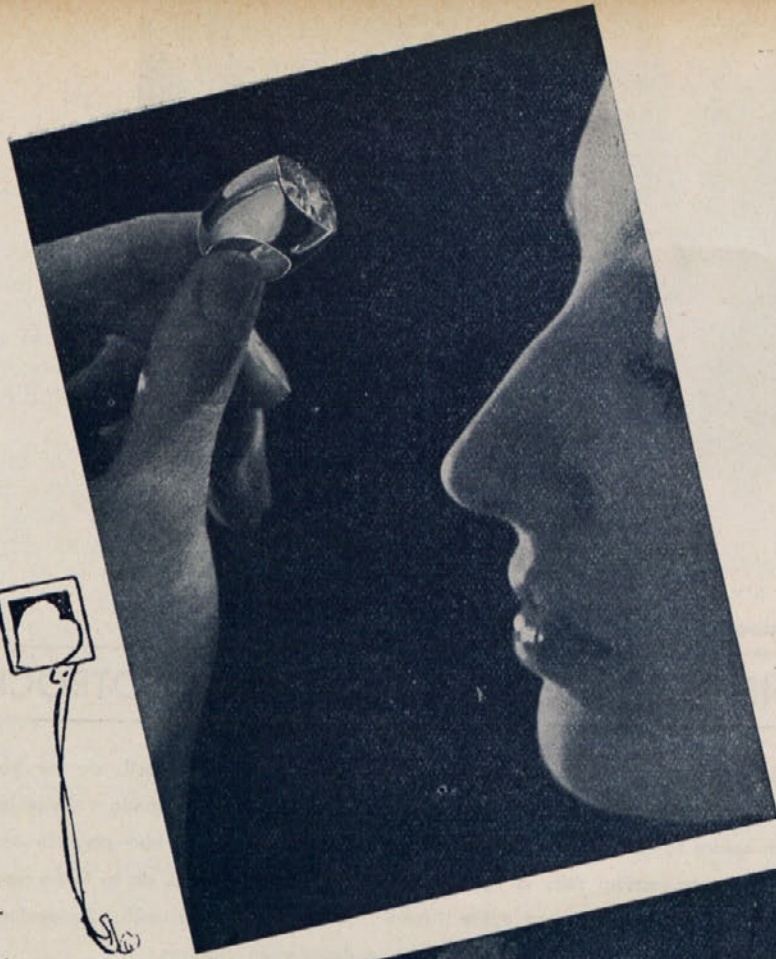
In prav v tem dojmu je menda tudi gonilna sila, po kateri se je zlatarska in draguljarska umetnost povzpela do skoraj neprekosljive višine, zlasti v izdelovanju prstanov.

In samo pod tem dojmom je umetniku draguljarju menda tudi uspelo, prodreti v tajnost izdelave umetnih plemenitih kovin in umetnih draguljev, ki so pristnim večkrat tako podobni, da jih more spoznati in razločiti samo draguljar strokovnjak.

Pravljica o prstanu je prenehala biti pravljica. Prstan, nekoč predvsem simbol moči in bogastva, in dika redkih izvoljen- cev in mogotcev, je dandanes dosegljiv že tudi tistim, ki žive od dela svojih rok. Za prav skromno vsoto je dosegljiv vsakemu, ki mu v srcu zagori želja, da bi dal svoji ljubezni viden izraz. In zato nam je prstan dandanes predvsem le talisman ljubezni in zvestobe.

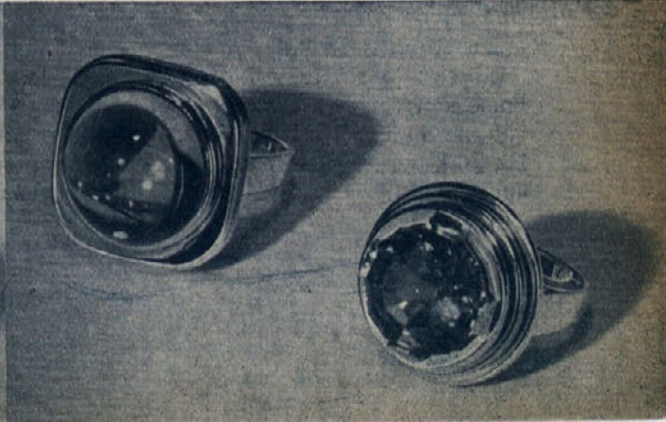
Kadar preprost fant objame svoje dekle in ji natakne na dela vajeno rokó droban obroč z umetnim rubinom, tedaj to dekle ni nič manj srečno, kakor je bila srečna grajska gospodična, ki ji je njen dragi poklonil prstan bajne vrednosti. Da kamen ni prsten, da malce manj žari in se blešči, kaj ji to mar!

Ne v vrednosti kamna, ampak v žaru ljubezni je zajet čar prstana.

Hrepenenje
vsake ženske

Mladost v barakah

Ko bi bila preživela Martina svoje mlade dni v mestu, na vasi ali pa še v tako zakotnem kraju naše ljube domovine, bi brez obotavljanja odgovorila gospodu Petru Svetini, ki je sedel pred njo in z vprašujočimi očmi pričakoval njenega odgovora.

«Kje so vam tekla otroška leta, gospodična?»

Martina je bila pogumno dekle. Ni zardela in ni povesila oči, ko je odgovorila:

«V begunskem taborišču.»

«V taborišču! Potem pač dobro veste, kaj so stenice, uši in druga golazen!» je vzkliknil gospod Svetina in z njegovega lepega obraza je, kakor bi trenil, zginilo vse spoštovanje in občudovanje, ki ga je kazal prej, dokler sta govorila o knjigah in planinah.

«Ne,» je rekla Martina veselo, zakaj njegova izprememba jo je začela zabavati, «uši in stenic se prav nič ne spominjam. Mislim, da se niso mogle zarediti, ker je bilo pozimi preveč mrzlo v barakah. Le pomislite! Od vseh strani je skozi špranje v lesenih stenah silil mraz, in kadar smo se gredli pri železnih pečeh, smo se morali kar naprej obračati, če smo se hoteli ogreti od vseh strani:»

«Poglejte no,» je dejal gospod Svetina, «saj je skoraj zabavno, kar pripovedujete!»

«Da, zelo zabavno! Posebno pa še, če pomislite, da nam je pogosto zmanjkalo drv in se potem nismo mogli več greti. Tam okrog je bilo sicer vse polno gozdov, lepih borovih gozdov, ki so nam ob takih zimskih večerih šumeli sladke uspavanke, toda kaj, ko so se po njih kar naprej sprehajali gozdni čuvaji s puškami na ramah in palicami v rokah. Da, bili so kakor hudobni gozdni možje iz pravljic. Niso nam dovolili, da bi si nabrali suhljadi in si zakurili v pečeh. Prav za prav je bilo tam marsikaj kakor v pravljici. Zasnježena ravnina, temni, prostrani gozdovi, lačne in raztrgane sirote, le princev, ki bi jih rešili, ni bilo.»

«Hm, ampak zime je bilo vendar tudi kdaj konec. Ali ne?» je vprašal gospod Peter z nejevoljnim glasom, zakaj ni mu bilo všeč, da se ni pravljica lepše končala.

«Seveda, zime je bilo konec. Začela se je pomlad in z njo pomladanska idila. Oh, pa saj vas najbrže ne zanima! Kaj vse ste že videli in doživeli, že od rojstva vam je sreča mila!»

«Da, res je. Videl sem že pol sveta: velika mesta, morja, hribe in ravnine, le begunskega taborišča še ne. Povejte mi, prosim, kakšna je bila tam pomlad? Ali se niso ptice na svojem povratku v domovino ognile nesrečnemu kraju? Ali je tam drevje pognalo in vzcvetelo? Ali so travniki ozeleneli?»

«Mislim, da ni bilo dosti cvetja tam, in tudi ptic ne. Ali pa jih morda nisem videla! Pač pa se spominjam sonca, ki nas je izvabilo na prag, nas ogrelo in nam vrnilo upanje na boljše dni. Sonce je bilo za nas pomlad in življenje! Niti minute nismo več vzdržali v barakah. Še jedli in učili smo se na pragu. Toda niso bili zmerom jasni dnevi, včasih je dan za dnem padal dež. Kakor pač drugod po svetu! Le strehe nad nami so bile drugačne, kakor so jih sicer ljudje vajeni.

«Streha je streha, ali ne?» je menil gospod Svetina. Pomladanska idila begunskega taborišča ga ni zadovoljila, in tudi gospodična Martina ga ni zanimala več. Dekle, ki je preživela svojo mladost v barakah, ni moglo ljubiti življenja tako kakor on. Zdaj je razumel njen po-

gled, ki je zmerom samo spraševal in ugibal, tehtal in meril. Ne, mladi ženi mora biti življenje uganka, ki jo vsak dan sproti rešuje in nikdar ne reši. Martina pa je vedela za vse, kaj je prav in kaj ni, zakaj je tako in ne drugače! Samo nekoliko je nagubančila čelo, se za hip zamislila, so ji že oči zažarele v spoznanju. Ne iz knjig, temveč iz življenja se je naučila živeti. V pravljicah njene mladosti ni bilo princev, ki bi osrečili zapuščene desetnice in pepelčice.

«Kadar je padal dež,» je nadaljevala, čeprav je videla, da jo gospod Svetina le na pol poslušal, «kadar je padal dež, je bilo tudi idile konec. Skoraj vse strehe so puščale, in včasih nismo imeli dovolj loncev in skled, da bi jih postavili. Če je kapljalo na mizo ali na tla, potem je bilo vse v redu. Toda če se je deževnica izpod stropa namerila na posteljo, je bilo že nekoliko bolj nerodno, saj si lahko mislite, gospod Svetina, ali ne? No, vidite! Seveda smo posteljo odmaknili, če je bilo še kaj prostora, in prav prijetno je bilo iti zvečer spat. Kakor sladka, daljna pesem je šumel dež po strehi in nas zibal v lepe sanje o domovini, ki smo jo morali zapustiti, in o časih, ko ne bo več begunskih taborišč. In če smo bili toliko srečni, da nam ni sredi noči pricuriljala voda izpod stropa naravnost na nos, potem smo se zjutraj zbudili na istem mestu, kamor smo legli. Takšna je bila torej tam pomlad! O pticah in cveticah pa vam, žal, ne morem ničesar povedati. Zdaj vidim vsako cvetko ob poti, vse ptičke poznam po petju, takrat pa sem iskala samo sonca in v njem pozabljala na svoja zagrenjena otroška leta.»

«Potem je pač najboljša, gospodična, da pozabite nanje in se z vso silo svoje mladosti oklenete življenja!» je dejal gospod Svetina olajšano. Prav nič mar mu niso bile barke, preveč je ljubil udobno in lepo življenje in rad bi bil kramljal o veselih in prijetnih dogodkih. «Pozabite taborišče, saj zdaj menda ni več ne duha ne sluha po njem!»

«Ne. Zdaj je tam lepo ravno polje, s snegom pokrito čaka pomladi, da ga bodo zorali in posejali. Prav ničesar ni več na njem, kar bi spominjalo na žalostne čase mojih otroških let. Mislim, da letajo vrane nad njim in zateglo krakajo.»

Kmalu nato sta se Martina in Peter poslovila.

«Kako dolgočasno dekle!» je vzkliknil gospod Svetina in malomarno zamahnil z roko.

Minila je zima in prišla je druga. Peter in Martina sta se spet srečala.

«Poslušajte, gospodična!» je rekel gospod Svetina. «Takrat ste mi povedali, kako je bilo pozimi in spomladi v begunskem taborišču, zdaj bi pa še rad vedel, ali tudi poleti in jeseni ni bilo nič bolje. Ves svet se pripravlja na vojno, in vse se mi zdi, da so se vrnilo časi, ko so ljudje morali zapuščati svoje domove in se zatekati v begunska taborišča. Toda saj bi še bilo, ko bi bil sam! Spomladi sem se oženil in še spomniti se ne smem, da bi morala moja žena, ki je preživela mladost v sreči in razkošju, živeti v barakah! Torej je res, gospodična, da tam ni bilo stenic in uši?»

«Res. Vse so pozimi sproti zmrznile.»

«In strehe so puščale, da je ob deževnih dneh kapljala voda na mize, omare, postelje in vsepovsod?»

«Vse povsod.»

«In včasih vam je pozimi zmanjkalo drv, da ste prezebali kakor vrabci na polju?»

«Kakor vrabci na polju.»

«O!» je vzkliknil. «Pa še pravijo, da je življenje lepo!»

KAKO SMO SE NA GORENJSKEM ŽENILI

(Narodni običaj iz Gorij pri Bledu.)

Dandanes je ženitev nekaj vsakdanjega. V prejšnjih lepih časih pa je bila velik dogodek za vso vas.

Lepo je bilo, ko so hodili ženini na ogled. Ženin je nevesto «skomandiral» kaka potovka, včasih mati in drugi, ki so morali imeti poznanstvo in dober jezik. Ženin je šel navadno z zgovornim stricem, očetom ali pa tudi z mešetarjem na nevestin dom.

V začetku se je pogovor sukal največ okrog živine in gospodarskih poslov, dokler niso končno prišli na to, da se namerava fant oženiti. Ko so se pogovorili zlasti o tem, koliko bo imela nevesta dote, so došli dan poroke ali svatbe.

Ta običaj je danes le še deloma v navadi. Ker so fantje sami preveč «nabriti», jim ni treba pomagačev in mešetarjev.

Drug svečan dogodek pred poroko je bilo prodajanje neveste. Fantje iz nevestine vasi pridejo še danes na nevestin dom prodajat nevesto. Tja pride tudi ženin z zgovornim prijateljem. Ko se stemni, prinese nekdo izmed fantov ženinu pismo in mu ga izroči osebno. V pismu obžaluje, da jim bo ženin odvedel najlepše dekle.

Nevesto navadno zelo visoko cenijo, včasih kar do pol milijona. Potem pa se pogajajo in brišejo ničle, dokler ne ostane kakih 300—1000 dinarjev. Pri prodajanju je navoča tudi nevesta sama.

Vsota, za katero so se fantje z ženinom pogodili, mora ženin fantom takoj izplačati.

Prodajalci morajo paziti, da imajo pri prodajanju vsaj za 1000 din drobiža, ker jim lahko ženin reče, da bi jim rad izplačal 500 din, pa ima samo debel denar. Nihče izmed prodajalcev ne sme dati ženinu ali njegovemu prijatelju roke, ne sme sesti, tudi ne pokusiti kapljice pijače, dokler nimajo denarja v rokah. — Ako bi kdo sedel, pravijo, da je nevesto posedel, in ženin jim ni dolžan ničesar dati. Ko prodajo nevesto, jim ženin ponudi pijače, in veselijo se na nevestinem domu. Denar, ki ga mladeniči prejmejo, navadno skupno zapijejo naslednjo nedeljo.

Zadnji dan pred poroko vozijo balo. Isti ali pa tudi drugi fantje tudi «zavirajo» balo. Čez cesto polože žrd, in pred njo nekateri popravljajo čevlje, drugi vežejo lonce itd., nekdo pa opazuje, kdaj bodo pripeljali balo. Ko se pogodijo za primerno odkupnino, odstranijo žrd in dovolijo, da peljejo balo na nevestin dom. Na zadnji voz denejo zadaj na skrivaj «peto kolo», t. j. velik hleb kruha, ki ga oni, ki so balo nakladali, smejo ukrasti.

Balo spremlja starešina, ženin in drugi. Nevesto pridejo na dom iskat svatje z ženinom, drugom in starešino, ki vse vodi in ureja. Seveda tudi godcev ne sme manjkati. Na nevestinem domu so v prejšnjih časih našli vrata zaprta. Nekdo je moral skrivaj zlesti v hišo in odpreti. Nevesta je morala prej zagledati ženina kakor on njo. Pred ženina je starešina privedel najstarejšo žensko, kar jih je bilo pri hiši. Ta je bila zelo vsiljiva in se mu je dobrikala. Ženin jo je moral bogato plačati, da je imel mir pred njo. Potem je starešina privedel pred ženina družico, nazadnje pa nevesto. Pri tem sta ženin in starešina vrgla pred hišo pest denarja, ki ga je otročad pobrala. Po poroki so šli vsi svatje okrog altarja, kjer so darovali za cerkev. Če je žena sunila za oltarjem svojega moža, je to pomenilo, da bo ona nosila hlače pri hiši. Iz cerkve grede so fantje spet lahko zaprli pot nevesti in ženinu. Ko sta jih vprašala, kaj to pomeni, so morali reči: «Zakrament sv. zakona.» Godci niso šli v cerkev, ampak so čakali v bližnji hiši.

Svatba je bila na nevestinem domu. Na svatbi je imel glavno besedo starešina. On je vselej otvoril in zaključil ženitovanje. Na koncu je povedal račun za vsakega. Ta denar je bil za nevesto; za kuharico so pobirali še posebe.

Zaplečniki so bili le v stranski sobi in niso smeli med svate. Dovoljeno pa jim je bilo po svatbi «krasti» meso in pijačo. Kar so nabrali, so poleg sami skuhalo na nevestinem domu. Svatba je trajala včasih tudi 3 dni in več.

stinem domu. Svatba je trajala včasih tudi 3 dni in več.

Ko je prišla mlada k hiši, je vselej našla zaprta vrata. In domači so svate, ki so jo spremljali zmeraj grdo nagnali, češ da kalijo hišni red in mir.

Slednjič pa so jo veselo sprejeli, in gospodinja ji je napila. Nekdo izmed domačih jo je dvignil čez hišni prag. Mlada je staro gospodinjjo obdarila.

Na svatbi so plesali potrkanu polko «štajerš» in druge plesse. Ob koncu svatbe je bil v navadi tudi «povštertanc» in kdor je ostal brez dekleta na plesišču, so ga pometli.

Vesele in duhovite dovtype so poznali stari ljudje. Včasih so tudi bili «rihtarje». Vsakemu so pripeli na suknjič številko. Kdor je bil izžreban, je moral priti izza mize in vsi so ga topli. Navadno jih je dobil največ po zadnji plati tisti, ki je nosil številko 13.

Nevestin oče je dal nevesti na svatbi doto vpričo vseh svatov. Če nevesta in ženin nista izginila do polnoči spat, so ženinu nevesto ukradli in odvedli iz sobe. Moral si jo je ponovno odkupiti.

Nekaj teh običajev se je ohranilo do današnjega dne. Nevesta, ki je prišla z godci k hiši, je veljala za bogato in je to rada poudarjala. Se danes je običaj, da se prvo nedeljo po svatbi zberejo najbližji sorodniki h gostilji, ki ji pravijo «pešta».

Malo je upanja, da se bodo ti običaji kaj dolgo ohranili, ker stari ljudje so živeli v drugačnih prilikah.

Kadar imate

Pri rodbinskem prazniku podaja naša najstarejša hčerka teti jedi seveda od leve strani.

Ako je več ljudi skupaj, se počutijo udobno in prijetno le v prostornem stanovanju. Recimo, da se hoče sniti 12 do 16 oseb; za to sta potrebni najmanj dve srednje veliki sobi. V starih stanovanjih, v katerih so še velika dvokrilna vrata, lahko postavimo mize drugo k drugi, vrata pa odpremo, tako da sta obe sobi zvezani. V takih stanovanjih se torej zbere lahko več ljudi kakor v novih, kjer moramo postaviti mize ločeno v vsaki sobi.

Naravno je, da si šteje gospodinja v čast, ako more pripraviti vse lepo in prijetno. Ni pa treba, da bi to veliko stalo. Prti in prtici so lahko beli ali barvasti, kakršne pač imamo. Sredino mize okrasimo z nekoliko cveticami v čedni nizki vazi ali v skledi, tako da ne ovirajo pogleda tistih, ki sedijo nasproti. Lahko tudi položimo nekaj barvastih trakov (barva naj se ujema z barvo posode) navzkriž čez mizo ali pa razdelimo po dolgem čez mizo nekaj nežnih belušnih vejic. Samo po sebi se razume, da mora biti prt svež in skrbno zlikan. Dobro je, če pogrnemo na mizo pod prt debelo volnino, da varujemo mizno ploščo in da posoda tako ne ropoče. Ako se hočemo pri mizi udobno počutiti, ne smemo pogrinjati tako, da bi sedeli preveč na tesno. Med krožnikom in krožnikom naj bo 60 do 70 cm presledka. Pribor lahko različno polagamo: bodisi na desno nože in na levo vilice. To radi storimo, ako imamo predjed in glavno jed in potrebujemo torej dvojen pribor. Ali: če imamo samo eno jed, denemo lahko nože in vilice na desno stran. Žlico za juho položimo na desno ali zgoraj počez, med žlico in krožnik pa malo žličko ter nož za sadje ali sir. Kozarec stoji na desni, mali krožnik za solato ali kompot na levi. Prtič leži ali na krožniku ali na levi. Ako uporabimo namizne listke, jih denemo h kozarcu ali pa v gubo prtica. Košček kruha položimo na mali krožnik ali na prtici.

Pogrinjanje za bolj neskromne.

Nekatere gospodinjice posebno veseli, če morejo mizo bogateje okrasiti. Tem naj dajo pobudo mize, ki so v tej knjigi naslikane za svatbo, krst in srebrno poroko.

Mnoge gospodinjice zelo rade zgibajo in zlagajo prtice, Kdaj pa kdaj se pojavi moda, da

se prtici ne da na mizo kot to, kar je, ampak umetno izoblikovan v laboda, pahljačo, škofovsko kapo, lokvanj ali cvetlično košarico. Tedaj obiskuje mnogo žensk tečajje, kjer se poučujejo take umetnosti. Mislim pa, da bi dandanes svoj čas lahko bolje porabile. Že iz razlogov dobrega okusa ne stiskajmo prtica v razne oblike, ki nasprotujejo njegovemu namenu. Gladka, lepo izlikana tkanina iz platna ali iz umetne svile je že sama po sebi lepa in je res ni treba kaziti z zgibanjem in gubančenjem. Če je prtici velik, mu damo lahko prav hitro čedno obliko, kakor kažejo naše slike.

Podajanje jedi in pijač.

Ako imamo pri mizi veliko število gostov, jim moramo jedi podajati. Tudi če morda gospodinja sama naliva juho — dobro služi pri tem majhen čajni voziček na kolesih —, mora druga oseba odnašati krožnike.

Pečenko pripravimo na dveh srednje velikih servirnih ploščah, ki jih istočasno podajamo. Tako gre podajanje hitreje od rok in tudi lažje je. Če nimamo tuje pomočnice, podajajo izmenoma dve ali tri mlajše udeleženke. Pomniti pa morajo tale:

Pod vročo ploščo damo preganjen prtici, da si ne opečemo rok. Jedi ponujamo z leve strani, in sicer začinjamo pri gostih, ki jih hočemo posebno počastiti. Ko so si vsi gostje vzeli na krožnik, postavimo jedi na gorko in jih ponudimo vdrugič šele, kadar so vsi gostje pojedli. Kadar krožnike izmenjujemo, vzamemo umazani krožnik z desno roko, z levo roko pa postavimo takoj čistega. Lahko pa tudi najprej pobereмо vse krožnike. Umazani pribor, ki naj ga gost zmerom položi na krožnik, devamo v košarico, ki nam visi na roki. Nato šele porazdelimo čisti pribor in čiste krožnike.

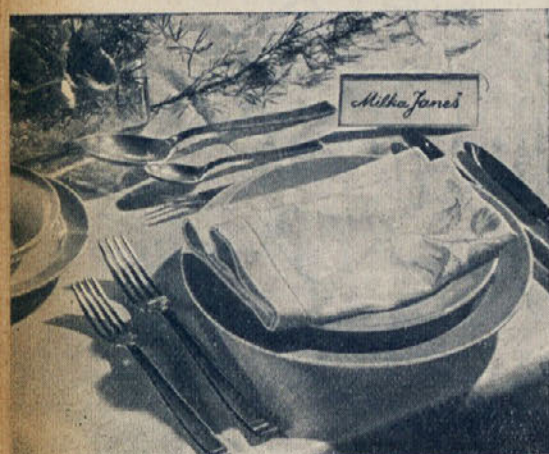
Pijačo naj po možnosti naliva možki. Še najboljše je, da določimo kar več točajev, ki naj skrbijo za to, da v njih bližini nihče ne sedi pred prazno čašo. Steklenice z vinom postavimo na podnos. Belo vino podajamo ohlajeno (6 do 8 stopinj), rdeče vino malce pogreto (10 do 12 stopinj).

Kompot in solato lahko že prej postavimo na mizo, vendar gre oboje bolj v slast, če je podano dobro ohlajeno, zlasti poleti.

Pri preprostem obedu lahko položimo pribor in žlico na desno stran.

Ako podajamo jedi v več obrokih, položimo nože na desno, vilice na levo, žlice in vilice za močnato jed pa počez za krožnik.

goste ...

Pijače nalivamo od desne.

Menjavanje krožnikov: umazani krožnik vzamemo z desne roke od desne strani. V levi roki imamo pripravljen čist krožnik, ki ga položimo od leve na mizo.

Dober svet:

Če se kdaj zgodi pri mizi majhna nezgoda, da se razbije krožnik ali kozarec ali da se morda kaj polije — nikar se ne razburjajte! S tem je treba vedno že vnaprej računati, zlasti če smo si krožnike ali kozarce izposodile. V tem primeru moramo že prej poizvedeti, ali bomo mogle te ponesrečene komade tudi zanesljivo dokupiti. Ako pade pri mizi nož ali vilice na tla, nadomestite pribor s čistim ali pa ga očistite v kuhinji, preden ga gostu spet vrnete.

Lepa priprava jedi.

Vsaki gospodnji je v ponos in veselje, ako more jedi čim lepše pripraviti. Za to umetnost ji pa ni treba trošiti nič več denarja in tudi ne tekmovali s hotelsko kuhinjo. Saj prav nič ne stane, ako zrežemo pečenko na lepe kolobarje in jih položimo poševno čez ploščo, na desni in levi pa naravnamo zelenjavo v raznih barvah. Tudi šopek peteršilja kot okras skleda ali lični kosci ali pa kolobarčki citrone, ki jih prilozimo k ribi, ne obremenjujejo preveč blagajne. Ragu serviramo z riževim vencem, ki ga izoblikujemo z dvema žlicama. Lahko pa tudi kuhani riž čvrsto nadevamo v ogreto in dobro pomaščeno obliko in ga nato zvrnemo na ogreto skledo, oziroma krožnik. Tudi surovi ali pečeni paradižniki so lep okras skleda. Važno je, da za topla jedila skleda vedno dobro ogrejemo, preden denemo jedi vanje. Rob moramo vselej dobro obrisati. Zelenjavo in krompir prinašamo radi v pokritih skledah na mizo.

Tudi mrzle plošče, ki prenesejo več okrasa, pripravimo iz varčnosti tako preprosto, kakor je le mogoče. Iz rdečih redkvic oblikujemo rožice, iz kislih kumaric pahljače, jajca in citrone zrežemo v lične krhlje in kolobarje. Še šopek zelenega peteršilja pa imamo vse, kar potrebujemo, da damo še tako preprosti plošči pri-kupen in vabljev videz.

In zdaj pogostitev ...

Pri sestavljanju jedilnika moramo predvsem upoštevati dvoje: stroške in delo. Ako ima gospodinja preizkušeno pomočnico, bo seveda lažje kos svojemu delu. Če je sama, mora pa-

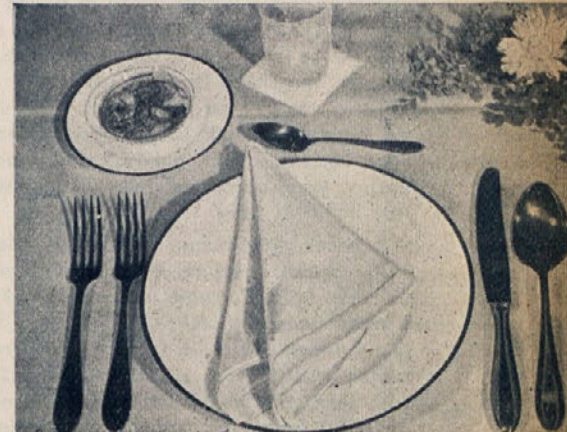
ziti, da jo zlasti kuhanje ne bo preveč obremenilo in utrudilo. Vsekakor je priporočljivo, da si vsaj za čas pogostitve zagotovi primerno pomoč.

Kako se da torej delo pri kuhi smotrno porazdeliti? Najboljše je, če izberemo čisto preprosto vrsto jedi: glavno jed in poobede, ki ga pripravimo že dan poprej. K popoldanski kavi serviramo pogačo ali šarkelj, ki ga spečemo že prejšnji dan, za večerjo pa mrzlo zakusko: nasitljivo solato, ki jo lahko že prejšnji dan pripravimo, malo mrzlega mesa, kruh in sir.

Ako se opoldne nočemo odreči juhi, jo lahko skuhamo že prejšnji dan in jo spravimo do uporabe v ledenico ali v klet na hladno.

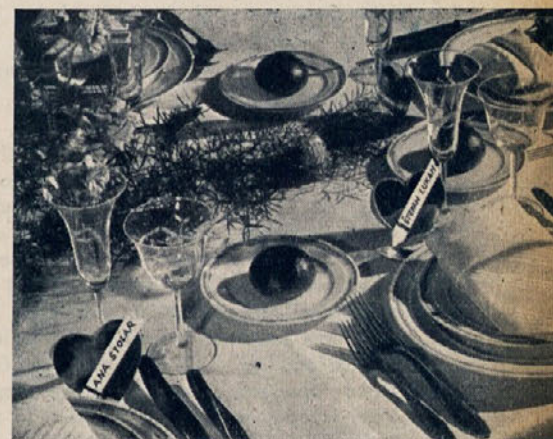
Najmanj dela je pač z jedjo, ki se da skuhati v enem loncu. Saj jo lahko pripravimo zelo praznično in okusno. Glavno je pač, da se taka jed kuha do malega skoraj sama, tako da se gospodinja med kuho lahko zabava s svojimi gosti. Malo dela je tudi s pečenko, vendar pa jo moramo nadzorovati. Pečenko lahko podajamo z razno konzervno zelenjavo, ki jo je treba samo ogreti in z maslom izboljšati. Prav malo nam je treba nadzorovati, kadar kuhamo: kokoši, šunko ali goveji jezik. Seveda je treba k tem jedem skuhati to ali ono prilogo. K pečenci podajamo krompir in solato, k šunki in jeziku makarone ali rezance, h kokoši pa riž, kar je vse prav hitro skuhan. Malo dela je tudi z večjo ribo. Otrebimo luskinde in jo skuhamo v začinjeni kvaši ali pa jo zavijemo v pomaščen pergamentni papir ter denemo v pečico; v pomev prilijemo malo vode, ki počasi izhlapeva. Manjše ribe so kuhane v 15 minutah, velike v 25 minutah. Če naj bo riba glavna jed, moramo zraven servirati krompir s solato in dobro omako.

Trideset takih nasvetov in 100 preizkušnih receptov, 70 slik in štiribarvne tabele dobite v knjigi: «Veselo praznujmo — prijetno godujemo.» Ta knjiga izide v marcu. Pet takih knjig dobite za 37 din. Prečitajte 33 stran prve številke «Žena in dom.»

Lep način, kako položimo prtič na krožnik.

Trikotno zložen prtič z zvitim vogalom.

POT DO USPEHA

Kdor hoče dandanes napredovati, mora biti popolnoma večš svoje stroke. Vsi vemo, da se moramo učiti celo življenje, če si hočemo ustvariti vsaj kolikor toliko znosne življenjske razmere.

Poleg temeljite predizobrazbe je potrebno tudi še nekaj ambicije, delavnosti in prizadevnosti. Kdor se hoče uveljaviti, mora dokazati, da se ne straši nobenega dela.

V življenju pa vidimo, da ima marsikdo boljši položaj, čeprav ga v isti stroki ta in oni prekaša. Če dobro opazujete, boste dognali, da si znajo ti ljudje, ki žanjejo uspehe, pridobivati splošne simpatije s svojim vedenjem, svojo ljubeznivostjo in svojim nastopom. Ljudje so pač taki, da imajo rajši tiste, ki se znajo dobrikati, kakor one, ki povedo marsikako grenko resnico v oči. Izkušnja nas uči, da nekaterih reči ne smemo povedati, četudi so nam že na jeziku. Prav tako ni dobro pokazati slabo voljo. Imejmo vesel obraz tudi takrat, kadar sta v srcu bolešt in žalost.

V našem listu bomo prinašali v izvlečku krajše članke iz knjige, ki jo je spisal znani psiholog Dale Carnegie z naslovom «Kako si pridobivamo prijatelje». Ta knjiga je imela tak uspeh, da so je že prvo leto prodali milijon izvodov. Saj je pač največja želja vseh ljudi, da bi bili priljubljeni. Današnje geslo je: Samo tisti napreduje v življenju, kdor pozna človeško dušo in razume pravilno ravnati z njo.

Pisatelj je imel namen, da bi ugotovil najbolj uspešne poslovne metode, pa se mu je pri tem porodila zamisel, da je napisal knjigo o občevarjanju z ljudmi sploh. V tisoč in tisoč primerih je dognal, da mora biti tisti, kdor bi bil rad dober trgovec, obrtnik itd., predvsem tudi vreden človek.

«Ta knjiga», pravi pisatelj sam, «sploh ni bila pisana, ampak je rasla, kakor raste otrok» — iz tisoč izkušenj.

Danes objavljamo poglavje «Osnovna načela o občevarjanju z ljudmi.»

Ali imate koga med svojimi znanci, ki bi ga radi imeli malo drugačnega, boljšega seveda? Prav! Zelo lepo! Ampak zakaj načete, da bi to stremljenje koristilo najprej vam? Zakaj ne začnete najprej pri samih sebi? Če se postavite na čisto sebično stališče, morate reči, da boste imeli od tega prvič sami največ dobička, drugič pa je to tudi manj nevarno. Zmeraj je znamenje začenjajočega se boljšanja, ako se človek toliko opogumi, da vidi lastne napake. Vaše izpopolnjevanje zahteva seveda nekaj časa. Če boste, recimo, do svečnice sami s seboj opravili, potem se lahko do srede februarja odpočijete, nato pa pojdite z novimi močmi na delo in poboljšajte svoje bližnjike, predvsem pa sebe po navodilih, ki jih boste brali v prihodnjih številkah.

Torej, kakor smo rekli: najprej začnite pri sebi! Že stari Konfucij (ustanovnik kitajske vere, 5. stol. pr. Kr.) je rekel: «Najprej pometi pred lastnim pragom, če se spotikaš nad snegom na strehi svojega soseda.»

Pa še nekaj. Vsi delamo vedno isto napačno, da namreč smatramo ljudi za bitja, ki so obdarjena z logiko (t. j. da pravilno mislijo in sklepajo). V resnici pa so to strašno muhasta bitja, polna najrazličnejših predsodkov, ošabna in ničemurna. Če jih boste kritizirali, se vam lahko zgodi, da bo še tako neznamna kritika imela isti učinek kakor iskra, ki pade v skladišče smodnika. To se pravi, da bo povzročila eksplozijo, ki ima lahko hude posledice. Tako je na primer general Wood, ki mu niso hoteli dovoliti, da bi šel z vojsko na Francosko, videl v tem tako krivično kritiko, da je ni mogel pozabiti in je kmalu nato umrl.

Če hočete pravilno ravnati z ljudmi, si zapomnite: «Ne govori o poedincu nič slabega, o vseh pa govori samo dobro!»

Nič ni lažjega, kakor soditi, tožiti in obsojati — to zna vsak. Toda razumeti in odpustiti — za to pa je potreben značaj in obvladanje samega sebe. Velik mož kaže svojo veličino s tem, kako ravna z malimi ljudmi. Namesto da bi takoj zlomili palico na svojem bližnjem, bi bilo veliko boljše, če bi se potrudili, da bi razumeli njega in

razlog njegovega ravnanja. S tem veliko več dosežemo kakor s kritiko, tudi če je pravična, zakaj s tem si pridobimo simpatije. Vse razumeti se pravi vse odpustiti! Saj tudi Bog sam čaka s svojo sodbo nad človekom do njegovega poslednjega dne. Ali naj delamo mi drugače?

Iz člankov v naslednjih številkah se lahko naučite:

1. da boste zapustili stari izvoženi tir in šli po novih potih proti novim ciljem;
2. da si boste hitreje in lažje pridobivali prijatelje kakor doslej;
3. da se boste napravili priljubljene;
4. da boste lahko na svojo okolico vplivali;
5. da boste stopnjevali svoj ugled in svojo trdno voljo;
6. da boste povečali krog svojih odjemalcev;
7. da boste zvišali svoje dohodke;
8. da boste dober prodajalec;
9. da se boste ogibali preprirom in se razumeli z vsakomer;
10. da boste prijeten družabnik;
11. da boste ljubezen do dela, ki jo vi čutite, prenesli tudi na svoje sotrudnike;
12. da boste uvideven, obziren, skrben in zvest zakonski drug.

Se bo nadaljevalo.

NEGUJTE SVOJO NOTRANJOST

Če hočemo biti simpatične, moramo s prav tolikšno skrbnostjo, kakor svojo zunanost, «negovati» tudi svojo notranost, t. j. biti moramo duševno uravnovešene, po domače povedano: biti moramo gospodarice same sebe. Znati se moramo obvladati pred izbruhi jeze, bolesti, žalosti, pa tudi pred pretiranim veseljem in nebrzdanim smehom. Takšni strastni izbruhi, zlasti če se pogosto ponavljajo, nam začrtajo v obraz ostre, trpke črte, ki so seveda vse prej kakor lepe. Zato se moramo potruditi, da se naučimo izražati svoja čustva umerjeno, kakor se spodobi uravnovešenim ljudem. Če še nismo popolnoma prepričane, da se nam je to že posrečilo, vprašajmo za svet svoje zrcalo, ki nam bo najbolj odkritosrčno povedalo, kaj je pretirano in kaj ni. Seveda si pa potem ne smemo prisvojiti drugih nenaravnih poz.

SPANJE.

Zdravemu človeku zadostuje osem ur spanja na dan. Ne pravi se po krivici, da je spanje pred polnočjo spanje lepote. Hoditi k počitku po polnoči ali sploh neredno škodi živcem in jih utruja, namesto da bi jih mirilo in poživljalo.

PROČ Z ŽALOSTJO IN OBUPOM!

Kaj bi venomer tarnale in zdihovale, ko nam pa to ne more nič koristiti, ampak nam samo neizmerno škoduje. Čim globlje se bo zagrizel obup v naše srce, tem bolj bo plahnela naša samozavest in volja. Mile Jere niso nikjer dobrodošle. Zato se moramo žalosti in obupu odločno postaviti po robu, čeprav bosta na videz še tako neizmerna in nezmagljiva. Same sebe moramo prepričevati, da «bo že bolj!» Če nas bo

obdajala še tako črna in brezupna žalost, se moramo z vso silo svoje volje potruditi, da bomo neke iztaknile drobno lučko, morda daven, lep spomin. Na to moramo potem z vso upornostjo osredotočiti svoje misli, in obup bo začel plahneti in bo splahnel kar mimogrede. Za takšno razvedrilo nam včasih zadostuje, da pazljivo preberemo nekaj strani dobre knjige ali da gremo na samotni sprehod v oživljajočo, zeleno naravo ali k dobri gledališki predstavi (seveda ne tragediji), na koncert ali družabni večer.

NE POZABIMO NA SVOJ SMEH!

Včasih smo se mnogo smejale. Morda je bilo to že davno, takrat, ko smo bile še otroci. Potem pa so prišle skrbi in težave in z otroškim krilcem vred smo odložile tudi ta svoj smeh in pozabile nanj. Poiščimo ta pozabljeni smeh in poskusimo, če se znamo še tako veselo od srca zasmejati. Če ne bo šlo prvič, poskušajmo še in še, dokler ne bo šlo in bo naš smeh zazvenel prav tako iskreno in razposajeno kakor takrat, ko smo se kratkokrilke podile za žogo po dvorišču in so naše skrbne mame stokale in tarnale, naj pazimo, da ne pademo in se ne zamažemo. Ta smeh tako poživlja, ali ne? Škoda, da bi pozabile nanj. In tudi ne smemo pozabiti, če smo lahko žalostne, zakaj bi ne mogle biti tudi vesele. Veseli, nasmejani ljudje so povsod dobrodošli. Smeh in vedrina sta preprosti, toda važni sredstva za ohranitev večne, sončne mladosti. Namesto da se hladno, blazirano nasmihamo, se zasmejmo sproščeno od srca. Pokažimo vsem, da smo vesele.

Za pridne roke

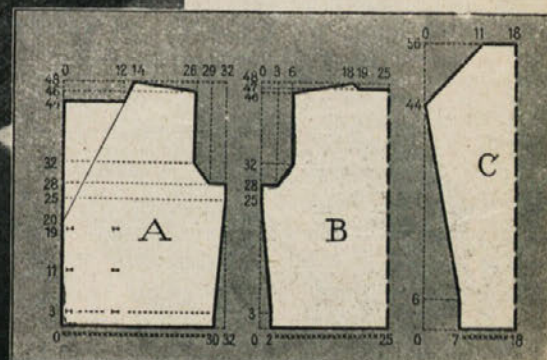
1
1940

Slika 1. Kvačkana jopica z velikimi zavihki. Vzorec glej na sliki 1a, kroj pa na sliki 1b. Kroj je za prsno širino 96 cm. A = prednik, B = polovica zadnika, C = polovica rokava.

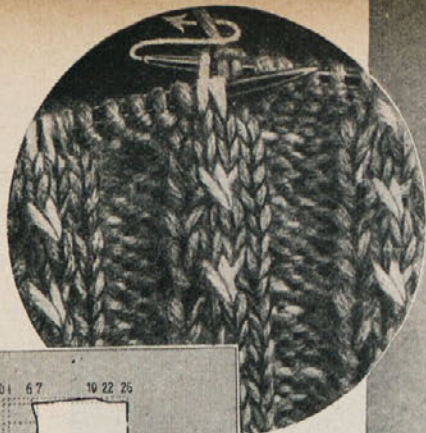

Slika 1a.

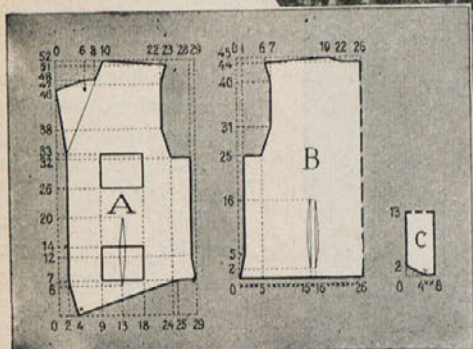

Slika 1b.

Slika 3 a

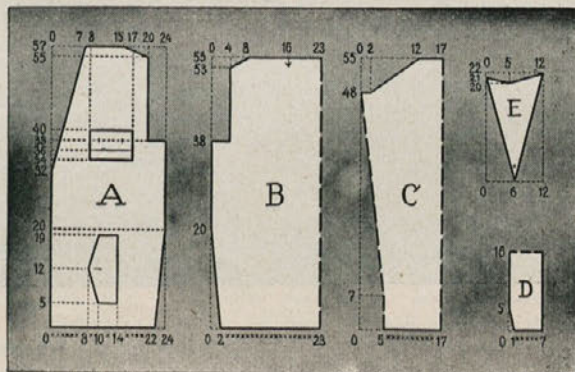
Slika 2 b.

Slika 2. Pleten moški telovnik s kvadratastim vzorcem. Vzorec glej na sliki 2 a, kroj pa na sliki 2 b. Kroj je za prsno širino 104 cm. A = prednik, B = polovica zadnika, C = polovica ovratnika.

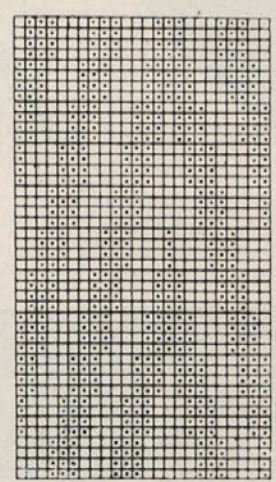

Slika 3. Pletena moška jopica s črtami. Vzorec glej na sliki 3 a, kroj pa na sliki 3 b. Kroj je za prsno širino 100 cm. A = prednik, B = polovica zadnika, C = polovica rokava, D = polovica ovratnika, E = zavihek.

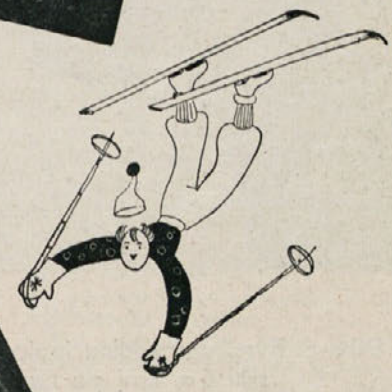

Slika 3 b.

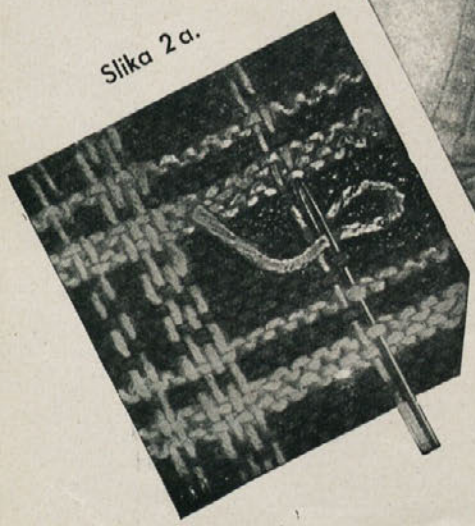
Slika 4. Športni pulover z ločenim ovratnikom.

Slika 4 a.

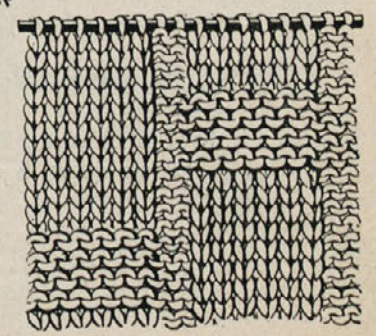

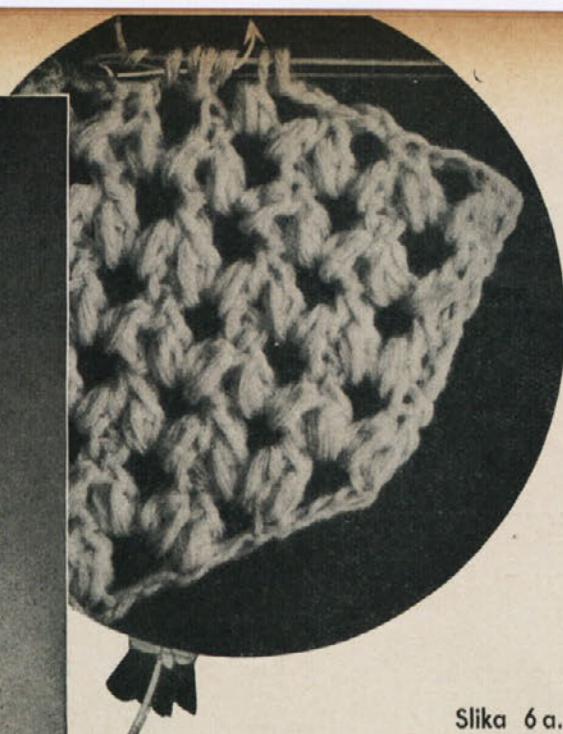
Slika 2 a.

Slika 5. Pulover s pokončnim ovratnikom in čepica.

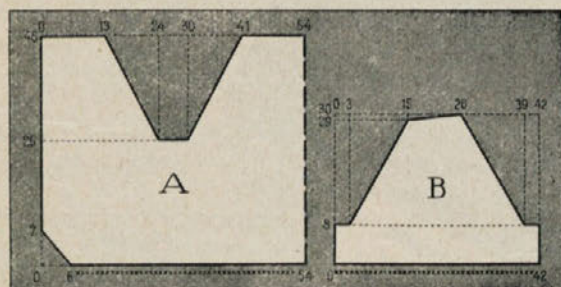
Slika 5 a.

Slika 6 a.

Slika 6. Kvačkana spalna jopica. Vzorec glej na sliki 6 a, kroj pa na sliki 6 b.

Slika 6 b. Kroj je za prsno širino 96 cm. A = polovica stana, B = rokav.

Za pridne roke: opisi ročnih del števil 1

Na splošno željo prilagamo predloge za ročna dela. V enem letu boste dobili 10 takih prilog, ki bodo imele približno 20 modelov. Letno boste torej dobili na 120—140 straneh nad 200 različnih ročnih del. Naročnina za 12 števil «Prijatelja» in 10 prilog «Za pridne roke» je letno 62.—din., polletno 32.—din., četrletno 17.—din.

Ako Vam «Prijatelj» in priloga «Za pridne roke» ne ugajata, pa denite oboje nazaj v papirnato vrečko, v kateri ste dobili «Prijatelja». Svojega naslova na vrečki ne odtrgajte, temveč ga samo prečrtajte, toda tako, da se bo Vaše ime še videlo. Na vrečko napišite «Ne sprejemem» in oddajte na pošto.

KVAČKANA JOPICA.

(Slika 1.)

Za to jopico potrebujemo 570 g srednjemoderne volne in kvačko števil 3.

Posamezne dele, ki jih kvačkamo v enem izmed tuniških vbodov, pričnemo na spodnjem robu.

Za levi prednik nasujemo 67 zračnih petelj in kvačkamo tale vzorec:

1.—3. vrsta: V prvi zračni vrsti nabere mo iz druge in iz vsake naslednje zračne petlje po 1 zanko, v naslednjih zračnih vrstah pa prevlečemo po 1 zanko iz navpičnega člena vsake petlje prejšnje vrste. Sklepno vrsto delamo tako, da zazankamo s po enim ovajem najprej samo robno petljo, potem pa po 2 zanki hkrati. To so desne tuniške petlje.

4. vrsta: K robni petlji naredimo še 1 desno tuniško petljo, nato pa napravimo v vsak navpični prosti člen od 2. do 4. petlje prve desne tuniške vrste po 1 stebriček, ki ga prekinemo po prvem členu, nato pa zazankamo vse 3 zanke teh treh stebričkov hkrati. × Potem naredimo 5 desnih tuniških petelj v navpični prosti člen naslednje 2.—6. petlje prejšnje vrste, nakar napravimo okoli 4.—6. prostega navpičnega člena prve vrste 3 stebričke, ki jih končamo vse tri hkrati šele v zadnjem členu. Zdaj od × dalje ponavljamo. Sklepno vrsto delamo tako kakor prvo sklepno vrsto.

5. vrsta: Same desne tuniške petlje.

6. vrsta: Delamo jo kakor četrto vrsto, samo da naredimo po 3 stebričke, ki jih končamo vse tri hkrati, v srednje 3 proste navpične člene predzadnje vrste, tako da je vzorec v primeru s četrto vrsto premaknjen (glej vzorec na sliki 1a).

Zdaj nepravstano ponavljamo izmenoma peto in šesto vrsto.

Ob stranskem robu snamemo v peti (sklepni vrsti) in še dvakrat, in sicer v vsaki četrtri naslednji sklepni vrsti, po 1 petljo na ta način, da zazankamo na koncu vrste namesto dveh tri zanke hkrati.

V 19. vrsti in še štirikrat, in sicer v vsaki sedmi naslednji vrsti, dovezamo po 1 petljo, tako da nabere mo na začetku zračne vrste iz prvega prostega navpičnega člena namesto eno po dve zanki.

Vratno izrezo pričnemo delati v 43. sklepni vrsti. Na začetku te sklepne vrste zazankamo namesto ene dve zanki hkrati. Tako snamemo potem še trikrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti, nato pa izmenoma v dveh zaporednih vrstah in v drugi naslednji sklepni vrsti.

Za rokavno izrezo preidemo na začetku 55. zračne vrste prvih 6 petelj z gostimi petljami (robno petljo tudi štejem), na koncu šestih naslednjih sklepni vrst pa snamemo še vedno po 1 petljo.

Za poševno ramo preidemo v vsaki vrsti od 86. do 89. prvih 6 petelj z gostimi petljami in kvačkamo nazadnje še čez ostali dve petlji.

Desni prednik kvačkamo kakor levega, samo obratno in z gumbicami. Gumbice

Prepričani pa smo, da dobrega «Prijatelja» in še bolj prilogo za ročna dela potrebujete. Če ga ne boste vrnili, Vas bomo vpisali med naročnice. Izvolite nakazati po priloženi položnici vsaj četrletno naročnino 17 dinarjev. Ako nam nakažete v petih dneh po prejemu te številke za vse leto 62 dinarjev, Vam pošljem kot dokaz hvaležnosti ličen žepni koledarček.

Preglejte in presodite sami, da sta «Prijatelj» in priloga «Za pridne roke» te cene vredna. Če eno samo ročno delo, ki ga napravite po tej predlogi, Vam povrne malenkostno naročnino.

UPRAVA LISTA: «ZA PRIDNE ROKE».

naredimo tako, da preidemo v 5., 19. in 33. vrsti petlje od 3.—5. in od 21.—25. z gostimi petljami ter nabere mo v naslednji vrsti iz omenjenih gostih petelj spet zanke za tuniške petlje.

Za zadnik nasujemo 107 zračnih petelj in oblikujemo stranska robova in rokavni izrezi kakor pri predniku.

V 86. vrsti preidemo z gostimi petljami prvih 6 petelj za poševno ramo, za vratno izrezo pa petlje od 50.—58. ter končamo na naslednjih 29 petljah levo ramo tako kakor pri predniku, samo da snamemo ob vratni izrezi na koncu treh naslednjih povratnih vrst še po 1 petljo. Desno ramo naredimo tako kakor levo, samo obratno.

Za rokav nasujemo 54 zračnih petelj in ga pletemo v istem osnovnem vzroku kakor život. Četrto vrsto pričnemo s stebrički, ki jih naredimo v 4.—6. petljo prve vrste. Na začetku in na koncu 15. zračne vrste, potem pa še štirinajstkrat, in sicer v vsaki četrtri naslednji zračni vrsti, dovezamo po 1 petljo. Za okrogolino pri rami snamemo v 78. vrsti na vsakem koncu po 2 petlji, v naslednji vrsti pa po 1 petljo. Dalje snemamo na vsakem koncu vsake naslednje vrste izmenoma po 2 in po 1 petljo tako dolgo, dokler nam ne ostane samo še 36 petelj, na katerih naredimo potem še eno vrsto gostih petelj.

Zdaj sešijemo život ob straneh in na ramah, sešijemo tudi rokave in jih vsijemo.

Potem obkvačkamo prednja robova in dalje spodnji rob jopice s štirimi vrstami gostih petelj in naredimo pri tem v vsako vogalno petljo prejšnje vrste 3 goste petlje. Prav tako obrobimo tudi spodnji rob rokavov.

Za zavihke nasujemo 3 zračne petlje, nato pa kvačkamo sem in tja same goste petlje. V prvi vrsti naredimo po 1 gosto petljo v drugo in prvo zračno petljo, potem pa za obrat 1 zračno petljo. V naslednjih vrstah pa kvačkamo v vsako gosto petljo po 1 gosto petljo tako, da vbodemo vselej le v zadnji člen vsake petlje, samo na začetku druge vrste in še devet in dvajsetkrat, in sicer na začetku vsake druge naslednje vrste, naredimo v prvo petljo po 2 gosti petlji, na koncu vrste pa za obrat vselej po 1 petljo.

Ovratnik je dolg 32 cm, širok pa 9 cm in je sestavljen iz dveh delov. Za vsak del nasujemo po 23 zračnih petelj in ga kvačkamo tako kakor zavihke, toda ne da bi kaj dovezemali. En del naj ima 41 vrst, drugi pa 40. Oba dela sešijemo potem na tilniku tako, da si tečejo goste petlje nasproti.

Nato prišijemo ovratnik in zavihke na život in sešijemo zavihke 2 cm daleč z ovratnikom.

Nazadnje prišijemo na desni prednik šest primerno velikih lesenih gumbov.

PLETEN MOŠKI TELOVNIK.

(Slika 2)

Za ta telovnik potrebujemo 220 g temnorjave in 120 g svetle rumenkastolive (bež) volne ter pletenke števil 8.

Prednik pričnemo pletiti pri spodnji konici. Zanj nasujemo s temnorjavo volno 2 petlji in pletemo sem in tja same desne petlje, tako da delamo 10 vrst s temnorjavo, 4 vrste z rumenkastolive, 2 vrsti s temnorjavo in 2 vrsti spet z rumenkastolive volno. Prvo petljo vsake vrste samo predenemo, kakor bi jo hoteli desno podplesti. Zaradi poševnega roba konice + dosujemo na koncu druge vrste 2 petlji, potem pa prav tam v treh naslednjih vrstah še po 1 petljo +. Tako kakor smo dovezeli od + do +, dovezamo še dvajsetkrat, začeniš takoj v naslednji vrsti.

Na koncu 54. vrste dovezamo 15 petelj. Razen tega dovezamo zaradi poševne oblike prednjega roba pulovra na začetku desete vrste in še petkrat, in sicer v vsaki deveti naslednji vrsti, po 1 petljo.

Za posnetek pa spletemo v 37. vrsti trinajsto in štirinajsto ter šestnajsto in sedemnajsto petljo hkrati.

Nato spletemo v 73. vrsti petljo pred prvim snetjem hkrati z naslednjo petljo ter petljo po drugem snetju hkrati s prejšnjo petljo.

V 109. in 145. vrsti pa snete petlje na istih mestih spet dosujemo. Še prej pa začnemo ob stranskem robu prednika snemati. V ta namen snamemo na začetku 69. vrste in še petkrat, in sicer v vsaki četrtri naslednji vrsti, po 1 petljo, tako da imamo v 90. vrsti 78 petelj.

Za žepni razporek zazankamo v 99. vrsti vse petlje od 27.—57. in vpletemo v naslednji vrsti namesto teh petelj 31 petelj širok in 52 vrst visok pleten košček žepne podloge, ki smo ga pričeli pletiti s štirimi rumenkastolive vrstami.

Na začetku 239. vrste zazankamo za rokavno izrezo 12 petelj, potem pa še desetkrat, in sicer na začetku vsake četrte naslednje vrste, po 1 petljo.

Razen tega naredimo v 245. in 244. vrsti čez vse petlje od 18. do 48. razporek za naprsni žep prav tako kakor za spodnji žep.

V 245. vrsti začnemo pletiti zavihke samo z rjavo volno. V ta namen spletemo zadnjo petljo te vrste z rjavo volno in dosujemo še petljo. Po 1 petljo dosujemo potem še devetkrat, in sicer v vsaki deveti naslednji vrsti.

Razen tega podpletemo od prednika tam, kjer bo zavihke zapogujen, v 250. vrsti in še osemnajstkrat, in sicer v vsaki peti naslednji vrsti, po 1 petljo več z rjavo volno.

Zaradi oblike zavihka in vratne izreze za zazankamo na začetku 336. vrste in še trikrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti, po 5 petelj, v 344. vrsti pa 10 petelj. Zdaj je zavihke narejen.

Na koncu 345. vrste in na istem robu še štirikrat, in sicer v vsaki peti naslednji vrsti, spletemo po 2 petlji hkrati. Pri rokavni izrezi pa dosujemo v 345. vrsti in še dvakrat, in sicer v vsaki sedmi naslednji vrsti, po 1 petljo.

Na koncu 362. vrste in še trikrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti, ne podpletemo zaradi poševne oblike rame po 8 nadaljnjih petelj; čez ostalih 6 petelj in dalje čez vse

petlje rame naredimo še eno vrsto, nakar vse petlje zazankamo.

Desno polovico prednika pletemo kakor levo, samo obratno.

Zadnik pričnemno plesti tudi na spodnjem robu in nasnujemo zanj 161 petelj. Najprej naredimo 10 rjavih vrst, da je vzorec v skladu s prednikom.

Na koncu šestnajste vrste začnemo oblikovati stranski rob zadnika tako, kakor smo pričeli oblikovati v 69. vrsti stranski rob prednika.

Za pošnetke spletemo v devetnajsti vrsti 45. in 46., 51. in 52, 108. in 109. ter 114 in 115. petljo hkrati.

V 37. in 55. vrsti pa snamemo petljo pred prvim in tretjim ter petljo za drugim in četrtem snetjem tako, da jo spletemo hkrati s petljo spodnjega snetja. Te snete petlje dovezemo potem spet v 73., 91. in 109. vrsti na istih mestih.

Rokavno izrezo pričnemno delati na začetku 185. in 186. vrste tako kakor pri predniku.

Za vratno izrezo zadnika zazankamo v 309. vrsti na sredini vse petlje od 45. do 67. in dokončamo na ostalih petljah levo ramo. Pri tem začnemo oblikovati na koncu te vrste poševno ramo tako kakor pri predniku; ob vratni izrezi pa zazankamo v 311. vrsti in še dvakrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti, po 2 petlji. Nazadnje naredimo čez vse petlje rame še eno vrsto, nakar vse petlje zazankamo. Levo ramo delamo obratno.

Ko so vsi trije deli života narejeni, prepletamo s šivanko navpične skupine črt pravokotno na vodoravne, — kakor kaže slika 2a. Na obeh polovicah prednika pričnemno prepletati prvo črto pri šesti petlji (če štejemo od prednjega roba), na zadniku pa ob levem robu pri dvanajsti petlji prve vrste. Nit prepletamo sem in tja vedno le skozi pridvižni člen petelj in preskakujemo pri tem po eno vrsto pa pazimo na to, da so zaporedni pridvižni členi iste vrste izmenoma nad nitjo in pod njo. Tako prepletamo štiri niti zapravorstno, nato pa eno petljo preskočimo in prepletamo spet dve niti skozi dve zaporedni petlji. Med posameznimi vzorčnimi skupinami je po 5 petelj presledka. Pri pošnetkih se na predniku zožijo presledki med dvema progama na 1 petljo, pri zadniku pa presledka poleg pete in dvanajste proge na 2 petlji.

Ovratnik pletemo z rjavo volno sem in tja desno in nasnujemo zanj 10 petelj. Na začetku tretje vrste in še devetkrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti, dovezemo po 1 petljo. Na 20 petljah pletemo potem do 164. vrste.

Na začetku 165. vrste in še devetkrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti, snamemo po 1 petljo. Nato pletemo še enkrat čez ostalih 10 petelj, nakar petlje zazankamo.

Potem sešijemo prednik in zadnik ob straneh in prišijemo ovratnik k vratni izrezi, žepno podlogo pa na prednik. Nazadnje obkvačkamo z rjavo volno prednja ravna robova obeh polovic prednika s 6 vrstami gostih petelj in naredimo na levi polovici prednika gumbice, tako da preskočimo v drugi vrsti sedemkrat v enakih presledkih po 4 goste petlje s 4 zračnimi petljami. Žepe in vse druge robove pa obkvačkamo z rjavo volno samo z 2 vrstama gostih petelj. Na prednji rob desne polovice prednika prišijemo potem gumbice.

PLETENA MOŠKA JOPICA.

(Slika 3.)

Za to jopico potrebujemo 550 g temne rumenkastolive (temnobež) volne in 150 g svetle rumenkastolive (svetlobež) volne ter dve koščeni pletenki štev. 2½.

Za levo polovico prednika, ki jo pričnemno plesti na spodnjem robu, nasnujemo s temno volno 78 petelj.

1. vrsta: 1 petljo desno predenemo, naredimo nato 1 levo petljo, potem devetkrat izmenoma po 4 desne in 4 leve petlje, nazadnje pa še 4 desne petlje.

2. vrsta (nazaj grede): 1 petljo desno predenemo, nato pletemo na leve petlje leve,

na desne pa desne petlje. Zadnja petlja je desna.

3. vrsta (tja grede): Pletemo jo s svetlo volno tako kakor prvo vrsto, samo da prvo in zadnjo petljo vsake plase desnih petelj desno predenemo.

4. vrsta (tudi tja grede): Delamo jo s temno volno tako kakor prejšnjo vrsto, samo da podpletemo predete petlje desno, srednji 2 petlji vsake plase desnih petelj pa desno predenemo.

5. vrsta (nazaj grede): Pletemo jo s temno volno tako kakor drugo vrsto in petlje, ki smo jih v prejšnji vrsti desno predeli, zdaj levo predenemo.

6. vrsta (tja grede): Delamo jo s temno volno tako kakor prejšnjo vrsto, samo da podpletemo srednji 2 petlji s svetlo volno, in sicer prekrizano, to je: najprej spletemo drugo petljo desnozasukano, nato pa prvo petljo desno ter snamemo šele potem obe petlji z leve pletenke (glej vzorec na sliki 4a).

7. vrsta (nazaj grede): Kakor druga vrsta.

8. vrsta (nazaj grede): Delamo jo s svetlo volno kakor prejšnjo, samo da prvo in zadnjo petljo vsake plase levih petelj levo predenemo.

9.—12. vrsta: Kakor 4.—7. vrsta.

Dalje ponavljamo vzorec od 3.—12. vrste. Na začetku 26. vrste in še trikrat, in sicer v vsaki 24. naslednji vrsti, dovezemo na istem robu po 1 petljo, da oblikujemo stranski rob prednika.

Za žepni razporek podpletemo v 26. vrsti samo 35 petelj, nato obrnemo in pletemo čez te petlje do 83. vrste. Zdaj pletemo čez ostalih 44 petelj, ki so levo od žepnega razporka, tudi do 83. vrste, potem pa delamo čez vse petlje.

Za šiljasto vratno izrezo spletemo na začetku 158. vrste in še pet in dvajsetkrat, in sicer v vsaki četrty naslednji vrsti, na prednjem robu po 2 petlji hkrati.

Razen tega zazankamo za rokavno izrezo na začetku 173. vrste 13 petelj.

Za **naprsni žep** zazankamo v 188 vrsti (nazaj grede) vse petlje od 21.—48., v naslednji vrsti pa nasnujemo nad njimi na novo 28 petelj.

Ko oblikujemo poševno ramo, pustimo na koncu 258. in 260. vrste po 8 nadaljnjih petelj nepodpletenih, pletemo nato čez ostalih 27 petelj in obdržimo petlje na pletenki.

Desno polovico prednika pletemo kakor levo, samo obratno.

Za **zadnik** nasnujemo s temno volno 152 petelj in pletemo na začetku in na koncu po 2 levi petlji (robno petljo vstajemo), sicer pa isti vzorec kakor pri predniku. Stranska robova in obe rokavni izrezi oblikujemo tako kakor pri predniku. Zaradi poševne oblike obeh ram ne pletemo na koncu 253. vrste (na levi rami) čez zadnjih 8 petelj, potem pa na desni in levi rami v naslednjih treh vrstah čez nadaljnjih 8 petelj; nazadnje pletemo čez vse ostale petlje ob vratni izrezi in na levi rami. Nazaj grede zazankamo 43 petelj leve rame hkrati s petljami levega prednika in naslednjih 48 petelj ob vratni izrezi, nazadnje pa še ostalih 45 petelj desne rame hkrati s petljami desnega prednika.

Zdaj sešijemo vse tri dele života ob straneh.

Rokav pričnemno plesti v zapetju in nasnujemo zanj 80 petelj, ki jih sklenemo v krog in pletemo v istem vzorcu kakor život.

V 33. krogu in še sedemnajstkrat, in sicer v vsakem desetem naslednjem krogu, dovezemo pred prvo in za zadnjo petljo kroga po 1 petljo, tako da podpletemo vodoravno nit pred omenjenima petljama, oziroma za njima desno zasukano. Tako razširimo rokav in zvrstimo dovezete petlje sproti po vzorcu.

Okrogolino pri rami oblikujemo tako, da zazankamo na začetku 204. kroga 8 petelj in pletemo dalje do konca kroga, nato obrnemo in zazankamo na začetku prve vrste 8 petelj ter spletemo na začetku in na koncu naslednjih osemindvajsetih vrst po 2 petlji hkrati. Nazadnje zazankamo še ostalih 44 petelj, nakar rokav vsijemo.

Za **spodnja pokončna žepa** nasnujemo s temno volno po 96 petelj, ki jih sklenemo v krog in pletemo 48 krogov visoko same desne petlje. Nato razdelimo petlje na dve pletenki in zazankamo petlje prednje in zadnje pletenke hkrati. Potem žepa vsijemo.

Za **žepnice spodnjih žepov** naberejo iz roba žepnega razporka po 46 petelj in pletemo na teh petljah sem in tja same desne petlje. Gumbnico naredimo tako, da pletemo v petnajsti vrsti samo čez 23 petelj, nato obrnemo in pletemo čez to število petelj do 23. vrste. Zdaj pletemo do 23. vrste še čez ostale petlje, nato pa delamo spet čez vse petlje. Na koncu 25. vrste in na koncu 9 naslednjih vrst puščamo po 4 petlje nepodpletene, pletemo potem čez ostalih 6 in nadaljnjih 20 petelj, nato pa še enkrat čez vse petlje, nakar petlje zazankamo.

Za **podlogo naprsnih žepov** naberejo iz zadnjega roba razporka po 28 petelj in pletemo na teh petljah 25 vrst, izmenoma po 1 vrsto desnih in po 1 vrsto levih petelj, tako da so na notranji strani žepa same desne petlje, nakar petlje zazankamo in prišijemo podlogo pod prednik.

Za **žepnico naprsnega žepa** naberejo iz žepnega roba 28 petelj in pletemo sem in tja same desne petlje. Gumbnici naredimo tako, da pletemo v sedmi vrsti najprej samo čez 7 petelj, nato obrnemo in naredimo čez te petlje še 8 vrst. Potlej spletemo čez nadaljnjih 14 petelj 9 vrst, nazadnje pa še čez ostalih 7 petelj tudi 9 vrst. Zdaj naredimo čez vse petlje še 9 vrst in petlje zazankamo.

Prednje robove žepnih razporkov obkvačkamo z vrsto gostih petelj in prišijemo nanje gumbice.

Ovratnik pričnemno plesti na levi ožji stranici na 17 petljah nasnutka in sicer pletemo sem in tja same desne petlje. Na začetku dvanajste vrste in še dvakrat, in sicer v vsaki dvanajsti naslednji vrsti, dovezemo po 1 petljo, naredimo potem na 20 petljah 52 vrst, nato pa snamemo dovezete 3 petlje v enakih presledkih, kakor smo jih dovezeli, nakar petlje zazankamo.

Levi zavih pričnemno pri spodnji konici s 3 petljami nasnutka in pletemo sem in tja same desne petlje. Na začetku osme vrste in še petnajstkrat, in sicer v vsaki osmi naslednji vrsti kakor tudi na koncu osemnajste vrste in še šestkrat, in sicer v vsaki osemnajsti naslednji vrsti, dovezemo po 1 petljo. Zdaj imamo 26 petelj. V 131. vrsti pletemo samo čez 16 petelj, nato obrnemo in spletemo na začetku naslednje vrste in še trinajstkrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti po 2 petlji hkrati, ostali 2 petlji pa zazankamo. Na 10 petljah, ki so še ostale, končamo notranjo konico in spletemo pri tem na koncu 152. vrste in še osemkrat, in sicer v vsaki naslednji vrsti, na istem robu po 2 petlji hkrati.

Desni zavih pletemo kakor levega, samo obratno.

Nato sešijemo oba zavihka z ovratnikom, kakor kaže slika, potem pa prišijemo vse skupaj na vratno izrezo.

Nazadnje obkvačkamo prednje robove jopice in ovratnika z 2 vrstama gostih petelj ter naredimo pri tem na levem prednjem robu jopice v drugi vrsti 10 zank, tako da preskočimo v enakih presledkih po 4 goste petlje s 6 zračnimi petljami. Na desni prednji rob jopice prišijemo potem primerne gumbice.

ŠPORTNI PULOVER.

(Slika 4)

Ta pulover je iz bele športne volne, ovratnik z obrankom pa iz modre angorske volne. Začetnici sta vezeni z belo angorsko volno.

Za pulover potrebujemo 400 g bele športne volne in 55 g modre angorske volne ter dve dolgi in pet kratkih primerno debelih pletenk.

Osnovni vzorec: Na predniku in zadniku tečejo proge desnih in levih petelj spodaj od sredine, kjer se stikajo v konico, proti levi oziroma proti desni navzgor.

Menjavajo se po 3 desne in po 3 leve petlje. V vsaki peti vrsti se skupine desnih in levih petelj premaknejo za 1 petljo proti desni oziroma proti levi. Vsaka nova konica se začneja s po 1 levo oziroma desno petljo, kateri se šele v peti naslednji vrsti pridružita na vsaki strani po 1 levo oziroma desna petlja.

Najprej si narišemo kroj, po katerem potem pletemo. Spodnja obroba pulovra je visoka 8 cm. Od te obrobe dalje naredimo v osnovnem vzorcu do rokavne izreze približno 28½ cm, do vratne izreze na predniku 50 cm, do vratne izreze na zadniku pa 48½ cm. Rama je široka 15½ cm.

Za prednik nasujemo primerno število petelj, ki mora biti deljivo s 6, in dodamo še 5 petelj za robove. Ob vratni izrezi snemamo tako, da spletemo na robu po dve petlji hkrati.

Ob rokavni izrezi zazankamo najprej nekaj petelj v isti vrsti, potem pa snemamo še nekajkrat (štirikrat) po 1 petljo.

Da dobi rama poševno obliko, skrajšujemo zaporedne vrste od rokavne izreze proti rami tako, da zazankamo v vsaki drugi naslednji vrsti po več nadaljnjih petelj.

Zadnik delamo tako kakor prednik samo z okrožlo vratno izrezo, ki sega do tilnika.

Rokav pričenemo plesti pri zapestju, in sicer takoj v osnovnem vzorcu, ter na obeh koncih polagoma dovezemo. Ko je rokav narejen in sešit, naberemo petlje pri zapestju na štiri pletenke in spletemo v krogu 9½ cm visok zapestek v rebrastem vzorcu (po dve desni in po dve levi petlji).

Prav tako naberemo na štiri pletenke tudi petlje na spodnjem robu prednika in zadnika, potem ko sta sešita, in spletemo v krogu za obrobo 8½ cm visoko rebrasti vzorec.

V rebrastem vzorcu pletemo tudi vratno obrobo in snemamo pri tem spredaj v konici.

V ta pulover se oblači lahko obranek iz modre angorske volne s pokončnim ovratnikom. Obramek ima obliko zgornjega dela prednika in zadnika in sega nekoliko pod pazduho, kjer je sešit. Pletemo ga na licu desno, na narobni strani pa levo.

Za ovratnik naredimo 19½ cm v rebrastem vzorcu.

Tak obramek z ovratnikom lahko menjavamo.

PULOVER IN ČEPICA.

(Slika 5).

Za oboje potrebujemo 550 g srednjedebele mehke volne, dve dolgi in pet kratkih, primerno debelih pletenk, primerno kvačko in dve zadrugi, izmed katerih naj bo ena dolga 10 cm, druga pa 24 cm.

Pulover.

Spodnji rob pulovra, ovratnik in zapestke pletemo v rebrastem vzorcu, izmenoma po dve desni in po dve levi petlji, ostali del pa v osnovnem vzorcu. Vsak vzorčni oddelek osnovnega vzorca obsega po 16 petelj in je po 16 vrst visok.

Če pogledamo osnovni vzorec na licu, je videti vsak vzorčni oddelek takšenle:

Prve štiri vrste: 6 desnih petelj, 2 levi petlji, 6 desnih petelj in 2 levi petlji.

Druge štiri vrste: 6 desnih petelj, 2 levi petlji, 6 levih petelj in 2 levi petlji.

Tretje štiri vrste: 6 desnih petelj, 2 levi petlji, 6 desnih petelj in 2 levi petlji.

Četrte štiri vrste: 6 levih petelj, 2 levi petlji, 6 desnih petelj in 2 levi petlji.

Ta vzorčni oddelek se seveda potem ponavlja v širino in v višino.

Prednik pričenemo plesti spodaj. Ko naredimo spodnji rob (8 cm), začnemo prvo vzorčno vrsto tako, da je ena izmed širokih plas na sredi. Od pasu navzgor polagoma dovezemo. Ob rokavni izrezi zazankamo najprej približno 10 petelj hkrati, potem pa snemamo še nekako štirikrat po eno petljo, in sicer v vsaki drugi vrsti.

Ko pridemo do žepa, zazankamo primerno število petelj. Potem nasujemo z novo nitjo isto število petelj in spletemo podlogo za žep. Ko je ta podloga narejena, vpletemo

petlje podloge namesto razankanih in pletemo dalje.

Nato oblikujemo po kroju vratno izrezo in dokončamo vsako ramo zase. Da dobi rama poševno obliko, skrajšujemo vrste od rokavne izreze proti vratu tako, da zazankamo na začetku vsake druge vrste po več nadaljnjih petelj, nazadnje pa vse petlje, ki še ostanejo.

Zadnik pletemo tako kakor prednik, samo da ima manjšo izrezo.

Rokav pričenemo plesti pri zapestju. Ko naredimo za zapestke 9½ cm, nadaljujemo rokav v osnovnem vzorcu. Okroglino ob rami oblikujemo po kroju.

Ko sešivamo pulover, moramo pustiti na desni rami razporek za zadrgo.

Potem naberemo petlje ob vratni izrezi in spletemo o vratnik (16 cm visoko), pri katerem petlje nazadnje prav rahlo zazankamo.

Nazadnje prišijemo pod razporek za žep in na rami obe polovici zadrge.

ČEPICA.

Čepico pletemo v krogu, in sicer 6 cm visoko, ne da bi kaj snemali, v vzorcu izmenoma po dve desni in po dve levi petlji, dalje pa same desne petlje, in snemamo pri tem enakomerno na štirih mestih, tako da sklenemo v višini 16 cm čepico s štirimi petljami, ki jih vse hkrati zadrtnemo.

KVAČKANA SPALNA JOPICA.

(Slika 6).

Zanjo potrebujemo 230 g petnitne svetlozelene in 20 g bele volne ter kvačko štev. 3. Pričenemo jo kvačkati na spodnjem robu, kjer nasujemo z zeleno volno 327 zračnih petelj. Pletemo v vrstah sem in tja.

1. vrsta: Naredimo 1 školjko, za katero vvhodemo v sedmo zračno petljo (če štejejo od kvačke) in v četrto naslednjo zračno petljo. (Školjko delamo takole: dvakrat izmenoma po enkrat ovijemo in potegnemo po eno dolgo zanko iz sedme petlje, nato pa snamemo hkrati vse štiri zanke, ki so na kvački; potem spet dvakrat izmenoma po enkrat ovijemo in potegnemo po eno zanko iz četrte naslednje zračne petlje, nato pa snamemo s kvačke spet 4, potem pa 3 ostale zanke hkrati). Nato kvačkamo izmenoma po 3 zračne petlje in po 1 školjko, tako da naredimo školjko v naslednjo in v četrto naslednjo zračno petljo. Nazadnje napravimo 3 zračne petlje in 1 navadni stebriček v zadnjo zračno petljo, potem pa 6 zračnih petelj in obrnemo.

2. vrsta: Naredimo 1 školjko, za katero potegnemo zanko iz navadnega stebrička in iz naslednje zračne petlje, potem pa delamo izmenoma po 3 zračne petlje in po 1 školjko, za katero potegnemo zanko iz zračne petlje pred naslednjo školjko prejšnje vrste in iz zračne petlje za njo. Na koncu vrste dovezemo na prednjem robu tako, da naredimo 3 zračne petlje in 1 školjko, za katero potegnemo zanko še enkrat iz robnega loka in iz tretje robne zračne petlje, naredimo nato 3 zračne petlje in v tretjo robno zračno petljo še 1 navadni stebriček, potem pa napravimo 6 zračnih petelj in obrnemo.

Zdaj ponovimo drugo vrsto še štirikrat, in sicer tako, da dovezemo na začetku in na koncu vrste po 1 školjko. (Šesta vrsta ima 74 celih in na vsakem koncu po 1 polovično školjko.) Glej vzorec pod 6!

Od sedme vrste dalje ne dovezemo več, ampak naredimo na koncu vsake vrste po 3 zračne petlje, nakar obrnemo in napravimo okoli prvega loka iz zračnih petelj pol školjke (pol školjke = dvakrat izmenoma po enkrat ovijemo in potegnemo zanko iz zračne petlje, nakar snamemo hkrati najprej 4, potem pa še zadnji 2 zanki s kvačke), nato 3 zračne petlje in kvačkamo dalje po vzorcu. Na koncu vrste naredimo po zadnji školjki, ki je polovica sega v robni lok, 3 zračne petlje, nato še pol školjke okoli robnega loka in 1 navadni stebriček v tretjo robno zračno petljo ter snamemo njegov vrhni člen hkrati s polovično školjko. Zdaj naredimo 3 zračne petlje in obrnemo.

Tako kakor sedmo vrsto delamo še 16 vrst (do 23. vrste).

V 24. vrsti pričenemo oblikovati raglansko rokavno izrezo. V ta namen kvačkamo pri desnem predniku čez prvih 16 celih školjk in končamo vrsto s polovično školjko in z 1 navadnim stebričkom ter potegnemo zanko za polovično školjko iz zračne petlje pred naslednjo (17.) školjko in iz stebrička te školjke prejšnje vrste, nakar naredimo 3 zračne petlje in obrnemo.

Naslednja, to je 25. vrsta, se prične zaradi snetja takoj s celo školjko, ki jo naredimo v zračno petljo pred prvo školjko prejšnje vrste in za njo. V naslednjih 15 vrstah oblikujemo na istem koncu rokavno izrezo izmenoma tako kakor v 24. in 25. vrsti; prednji ravni rob pa kvačkamo kakor doslej.

V 40. vrsti imamo še 8 celih školjk in na vsakem koncu po 1 polovično školjko.

Zadnik nadaljujemo na 21. školjki 23. vrste z 1 navadnim stebričkom in s polovično školjko, ki jo napravimo okoli naslednje zračne petlje, nato pa kvačkamo po vzorcu do 53. školjke. Vrsta se konča s polovično školjko, ki jo naredimo pred 54. školjko, in z 1 navadnim stebričkom na 54. školjki prejšnje vrste; nato napravimo 3 zračne petlje in obrnemo.

V naslednjih 16 vrstah snemamo po pol školjke kakor pri predniku (40. vrsta ima 16 celih in na vsakem koncu po 1 polovično školjko).

Levi prednik nadaljujemo na 58. školjki prejšnje vrste z 1 navadnim stebričkom in s polovično školjko, ki jo naredimo okoli naslednje zračne petlje pred naslednjo školjko, in kvačkamo do konca vrste čez 16 školjk, tako da je prednji rob raven.

V naslednjih 16 vrstah oblikujemo raglansko rokavno izrezo tako kakor pri desnem predniku, samo obratno.

Rokav pričenemo kvačkati na spodnjem robu in nasujemo zanj z zeleno volno 156 zračnih petelj. Nato naredimo v četrto zračno petljo (če štejejo od kvačke) polovico školjke, dalje pa kvačkamo osnovni vzorec in končamo vrsto s polovico školjke in z 1 navadnim stebričkom (1 vrsta = 26 celih in na vsakem koncu po 1 polovična školjka).

Zdaj naredimo 7 enako širokih vrst.

V osmi vrsti pridemo tam, kjer pričenemo oblikovati raglansko ramo, z verižnimi petljami do sklepne petlje druge cele školjke, nakar naredimo 3 zračne petlje in polovično školjko okoli naslednje zračne petlje potem pa kvačkamo po vzorcu čez naslednjih 22 školjk in končamo vrsto z 1 polovično školjko in z 1 navadnim stebričkom na naslednjo školjko, nakar napravimo 3 zračne petlje, obrnemo in nadaljujemo na obeh koncih raglansko obliko (v naslednji vrsti pričnemo s celo školjko, po zadnji celi školjki pa naredimo 1 navadni stebriček v polovično školjko prejšnje vrste) tako kakor pri zadniku, dokler nimamo po 24. vrsti še 6 celih in na vsakem koncu po 1 polovično školjko.

Naslednjo vrsto končamo že na peti celi školjki. Pri drugem rokavu kvačkamo to vrsto obratno.

Zdaj sešijemo rokave in jih všijemo. Nato obkvačkamo robove jopice okoli in okoli in na rokavih z dvema vrstama, ki ju delamo takole:

1. vrsta (z belo volno): Pričenemo ob vratni izrezi in kvačkamo + izmenoma po 1 gosto petljo v školjko, po 3 zračne petlje, po 3 navadne stebričke, ki so ločeni s po 2 zračnima petljama, v naslednjo školjko in po 3 zračne petlje, nato pa od + dalje ponavljamo.

Na stranskih robovih vbadamo seveda okoli robnih petelj, na spodnjem robu pa vvhodemo vselej pred vsako školjko in za njo.

2. vrsta (z zeleno volno): Kvačkamo izmenoma po 1 gosto petljo okoli lokov iz zračnih petelj in po 4 zračne petlje.

Okoli vratu napeliamo skozi zadnjo školjčno vrsto belo sukano vrvco, ki ima na vsakem koncu po en čopek.

PLETENA SRAJCA IN HLAČKE.

(Slika 7.)

Za srajco potrebujemo 200 g, za hlačke pa 150 g štirinotne bele volne ter kovinske pletenke štev. 9/0 in 7/0 in kvačko štev. 2½. Srajca. Zanjo nasnujemo na spodnjem robu 360 petelj s pletenkami štev. 9/0 in jih razdelimo na štiri pletenke, nakar pletemo v krogu takole:

1. krog: Same desne petlje.
2. krog: Delamo izmenoma po 3 desne in po 1 levo petljo.
3. krog: Same desne petlje.
4. krog: Naredimo najprej 1 desno petljo, potem pa izmenoma po 1 levo in po 3 desne petlje, tako da so leve petlje glede na leve petlje drugega kroga premaknjene.

Ta četrti krog potem neprestano ponavljamo (glej vzorec na sliki 3a). Pri tem snamemo v 20. krogu in še devetkrat, in sicer v vsakem 20. naslednjem krogu (ob straneh), tako, da spletemo na začetku prve in tretje ter na koncu druge in četrte pletenke po 2 petlji hkrati (200. krog ima še 320 petelj). Na teh petljah naredimo potem še 100 krogov.

V 301. krogu razdelimo petlje za prednik in za zadnik. Za desno rokavno izrezo zazankamo zadnjih 10 petelj druge in prvih 10 petelj tretje pletenke; za levo rokavno izrezo pa zadnjih 10 petelj četrte pletenke in na začetku prejšnjega (prvega) kroga prvih 10 petelj.

Zdaj nadaljujemo na naslednjih 140 petljah sem in tja prednik. Paziti pa moramo, da so vrste, ki jih pletemo, tja grede vzorčne, nazaj grede pa delamo same leve petlje (na licu so torej desne); prvo petljo vselej desno predenemo, zadnjo petljo pa vselej desno podpletamo. Ob rokavni izrezi snamemo na vsakem koncu najprej štirikrat v vsaki vrsti po 1 petljo, potem pa vselej v vsaki drugi naslednji vrsti po 1 petljo. Razen tega zazankamo v deseti vrsti srednjih 24 petelj (od 52. do 75. petlje) in končamo na naslednjih 52 petljah levo ramo. Pri tem snemamo ob rokavni izrezi kakor doslej. Ob vratni izrezi snamemo najprej štirikrat v vsaki vrsti po 1 petljo, potem pa kakor ob rokavni izrezi v vsaki drugi naslednji vrsti po 1 petljo. Ko ostaneta samo še 2 petlji, ju zazankamo. Desno ramo končamo na ostalih 51 petljah tako kakor levo, samo obratno.

Zadnik nadaljujemo na ostalih 140 petljah in ožimo ob straneh najprej tako kakor prednik, na tilniku pa zazankamo šele v 21. vrsti srednjih 24 petelj (od 47.—70. petlje) in končamo na naslednjih 46 petljah levo ramo. Pri tem snamemo ob vratni izrezi dvajsetkrat v vsaki vrsti, potem pa kakor pri predniku, v vsaki drugi naslednji vrsti po 1 petljo. Zadnji 2 petlji zazankamo. Desno ramo delamo tako kakor levo, samo obratno.

Zgornji rob srajce obkvačkamo s tremi krogi takole:

1. krog: Same goste petlje.
2. krog: Izmenoma po 1 gosta petlja v vsako tretjo ali pa četrto petljo in po 5 zračnih petelj.
3. krog: Izmenoma po 1 gosta petlja v vsak lok iz zračnih petelj in po 6 zračnih petelj.

Spodnji rob srajce obrobimo z 2 vrstama gostih petelj.

Hlačke pletemo v dveh delih. Vsak del pričenemo plesti na spodnjem robu, kjer nasnujemo s pletenkami štev. 9/0 170 petelj. Delamo v vrstah sem in tja in prvo petljo vsake vrste vselej desno predenemo, zadnjo pa vselej desno podpletamo.

1. vrsta: Pletemo same leve petlje (na licu so torej desne).
2. vrsta: Prvo petljo predenemo, naredimo 2 desni petlji, potem pa izmenoma po 1 levo in po 3 desne petlje.
3. vrsta: Delamo same leve petlje.
4. vrsta: Prvo petljo predenemo, nato pletemo izmenoma po 1 levo in po 3 desne petlje. (Leva petlja je glede na leve petlje druge vrste premaknjena.)

Zdaj ponavljamo 1.—4. vrsto.

V koraku zazankamo na prednjem robu na začetku 51. vrste in ob istem robu še trikrat. In sicer v vsaki naslednji vrsti, po 2 petlji, potem pa snamemo na istem robu še

sedemkrat, in sicer v vsaki tretji naslednji vrsti, po 1 petljo; na zadnjem robu koraka pa snamemo na koncu 51. vrste + ter v naslednji in v drugi naslednji vrsti po 1 petljo ++. Snetje med znakoma + do ++ ponovimo še trikrat, potem pa snamemo še štirikrat, in sicer v vsaki šesti naslednji vrsti, po 1 petljo. V 87. vrsti, ko snamemo zadnjikrat, imamo še 140 petelj. Na teh petljah pletemo do 201. vrste. Ker mora biti zadnji del hlačk v sredini nekoliko daljši, pričnemo od 202. vrste dalje vrste skrajševati. V ta namen pustimo v 202. vrsti zadnjih 19 petelj in še osemkrat, in sicer v vsaki drugi naslednji vrsti, vselej nadaljnjih 15 petelj nepodletenih na pletenki. Nato pletemo čez ostalih 17 petelj in naredimo čez vsakih 140 petelj še dve vrsti ter pustimo petlje na pletenki.

Ko naredimo drugi del hlačk tako, kakor smo pravkar opisali, samo obratno, sklenemo 140 petelj prvega in 140 petelj drugega dela v krog in pletemo dalje s pletenkami štev. 7/0 opasje. V ta namen naredimo 15 krogov v vzorcu izmenoma po 2 desni in po dve levi petlji. Sedmi teh krogov je luknjičast. V tem krogu spletemo torej dvajsetkrat vsako sedmo in osmo ter dvakrat vsako deveto in deseto naslednjo petljo po vzorcu hkrati desno ali levo; vselej, kadar spletemo po dve petlji hkrati, pa naredimo po 1 ovoj. V naslednji (osmi) vrsti podpletamo tudi vse ovoje tako kakor petlje.

Zdaj sešijemo z narobne strani oba dela hlačk spredaj in zadaj po sredini in obkvačkamo spodnji rob hlačnic z dvema krogoma takole:

1. krog: Kvačkamo izmenoma po 1 gosto petljo v vsako četrto petljo in po 5 zračnih petelj.
 2. krog: V vsak lok iz zračnih petelj naredimo po 1 gosto petljo vmes pa po 5 zračnih petelj.
- Skozi luknjice v pasu napeljemo potem prožni trak.

PLETENA HLAČNA KOMBINEŽA.

(Slika 8.)

Zanjo potrebujemo 240 g bele šestnitne volne, koščene pletenke štev. 3 in kvačko štev. 2½.

Za levo hlačnico, ki jo pričnemo plesti na spodnjem robu, nasnujemo 127 petelj in delamo naprej v vrstah sem in tja.

1. vrsta: 1 petljo desno predenemo, + 2 petlji hkrati desno spletemo, enkrat ovijemo, naredimo 1 desno petljo. ++ Od + do ++ ponovimo še enainštiridesetkrat.

2. vrsta: Pletemo same leve petlje, le prvo petljo desno predenemo, zadnjo pa desno podpletamo.

Zdaj ponovimo prvo in drugo vrsto še trikrat (= 3.—8. vrsta).

9. vrsta: Prvo petljo desno predenemo, takoj nato 1 petljo snamemo, dalje pa pletemo samo desne petlje.

V 10. vrsti (nazaj grede) pričnemo plesti čez 126 petelj osnovni vzorec. Prvo petljo desno predenemo, nato pletemo izmenoma po 3 desne in po 3 leve petlje, nazadnje pa naredimo 2 levi petlji.

11. vrsta: Pletemo same desne petlje.

Zdaj ponovimo 10. in 11. vrsto še trikrat, nakar pletemo še enkrat vzorčno vrsto, potem pa prenehamo plesti ta del.

Ko naredimo še desno hlačnico tako kakor levo, spletemo po zadnji vzorčni vrsti še eno vrsto desnih petelj.

Zdaj naredimo kozico, za katero nasnujemo 2 petlji in pletemo na licu same desne, na narobni strani pa same leve petlje ter do vzamemo na začetku in na koncu vsake vrste (od 2.—25. vrste) po 1 petljo, dokler nimamo 50 petelj. Ko končamo 25. vrsto kozice, pripletamo kozico levi hlačnici tako, da pletemo kar dalje čez petlje hlačnice v vzorcu do konca vrste, potem pa obrnemo. V naslednji vrsti pletemo hlačnico v vzorcu, kozico pa tako, da so na licu same desne petlje, potem pa dalje čez petlje desne hlačnice sprot vzorec. Tako smo združili vse tri dele in pletemo dalje v vrstah sem in tja, hlačnice v vzorcu, kozico pa na licu desno, na narobni strani pa levo. Pri tem snamemo

prevlečeno zaradi kozice v naslednji, potem pa v vsaki tretji nadaljnji vrsti, dokler ne porabimo vseh petelj, in sicer na začetku kozice po zadnji petlji hlačnice, ki jo pletemo na licu desno, na koncu kozice pa tako, da spletemo zadnjo petljo kozice in naslednjo (prvo) petljo hlačnice hkrati. Razen tega sklenemo na koncu 47. vrste (če štejemo od obrobe) vse petlje v krog in pletemo dalje v krogu. Kjer se prične krog, je prednja sredina. Za stranske posnetke snamemo v 14. krogu pred srednjo petljo enajstega ter pred srednjo petljo 32. (11. rebra ododzadaj) rebra levih petelj in za njima po 1 petljo. Tako snamemo pred to petljo in za njo še petkrat, in sicer v vsaki 28. naslednji vrsti. (V 154. krogu, če štejemo od tam, kjer smo pričeli plesti v krogu, snamemo zadnjikrat.)

V osmem naslednjem krogu pričnemo plesti isti vzorec kakor za obrobo pri hlačnicah. V ta namen podpletamo petlje nad petim in štiriinštridesetim rebrom levih petelj takole: naredimo 1 desno petljo, 2 petlji hkrati desno spletemo in enkrat ovijemo. V vsaki četrti naslednji vrsti se ta vzorčni oddelek razširi na levo in desno od omenjenih dveh reber levih petelj za prihodnje rebro — vsega torej osemkrat (glej vzorec na sliki 4a). Razen tega pa do vzamemo v 180. krogu ob straneh vselej pred srednjo petljo rebra levih petelj in za njo po 1 petljo in v 197. krogu na vsaki strani samo po 1 petljo pred to srednjo petljo.

Od naslednjega kroga dalje pletemo 15 krogov visoko luknjičasti vzorec čez vse petlje. V 15. krogu zazankamo spredaj na sredini srednjih 5 petelj (3 petlje srednjega rebra desnih petelj in na vsaki strani ob njem po 1 petljo). Na 50 petljah, ki so desno in levo od teh 5 petelj, končamo v istem vzorcu naramnice ter snamemo pri tem na koncu vsake vrste po 1 petljo, dokler nimamo samo še 3 petlje, ki jih potem zazankamo.

Petlje zadnika, ki smo jih medtem pustili na miru, zdaj zadelamo s kvačko tako, da jo vtaknemo skozi vsak ovoj in obe petlji ter naredimo na vseh treh po 1 gosto petljo, nato pa 4 zračne petlje.

Naramnice obkvačkamo z 1 vrsto gostih petelj, potem pa naredimo na zgornjem robu kombineže še 1 vrsto, v kateri kvačkamo po 1 gosto petljo v vsako tretjo gosto petljo ali pa v lok iz zračnih petelj, vmes pa po 4 zračne petlje.

Prednji rob razporka, spodnji rob kozice in rob hlačnic obkvačkamo s tremi vrstami gostih petelj in naredimo pri tem v drugi vrsti na robovih hlačnic v vsako petljo po 1 petljo, na robu kozice pa napravimo 6 gumbnic tako, da preskočimo po 3 goste petlje s tremi zračnimi petljami, nanje pa kvačkamo v naslednji vrsti sprot ošte petlje. Za naramnice prišijemo bel svilen trak.

OKRASNI PRTIČEK.

(Slika 13.)

Zanj potrebujemo nekako 10 g belega kvačkanca št. 70 in primerno kvačko.

Prtiček, ki ima 30 cm v premeru, pričnemo na sredini in ga kvačkamo v krogih. Najprej naredimo 10 zračnih petelj, ki jih sklenemo v obroček.

1. krog: Napravimo 4 zračne petlje in jih sklenemo hkrati s trojnim stebričkom, ki ga naredimo v obroček, nato kvačkamo štiriinajstkrat izmenoma po 2 zračni petlji in po 2 trojna stebrička, ki ju zaključimo hkrati, nazadnje pa naredimo 2 zračni petlji in 1 verižno petljo v zgornji člen prve skupine stebričkov.

2. krog: Naredimo 1 verižno petljo v prvo zračno petljo, nato 5 zračnih petelj, 1 trojni stebriček okoli istih zračnih petelj, potem pa kvačkamo kar naprej izmenoma po 3 zračne petlje in po 2 trojna stebrička, ki ju naredimo vselej okoli naslednjih dveh zračnih petelj. Na koncu kroga napravimo 3 zračne petlje in 1 verižno petljo v peto zračno petljo.

3. krog: Naredimo 5 zračnih petelj, 1 trojni stebriček v naslednji presledek pred prvim spodnjim trojnim stebričkom, nato pa kvačkamo neprestano izmenoma po 4 zračne pet-

lje in po 2 trojna stebrička, ki ju napravimo med oba spodnja stebrička.

4. krog: Delamo ga kakor tretjega, samo da naredimo med skupinami stebričkov po 6 zračnih petelj.

5.—9. krog: Kvačkamo ga kakor četrti krog, samo da naredimo med skupinami stebričkov vselej po 2 zračni petlji več.

10. krog: Napravimo 4 zračne petlje, ○ nato po 2 dvojna stebrička, ki ju ločijo po 3 zračne petlje, v tretjo, potem v sedmo, v deseto in v štirinajsto zračno petljo spodnjega loka, ki ima 16 zračnih petelj, potem 1 dvojni stebriček med oba naslednja spodnja stebrička. Od ○ dalje neprestano ponavljamo.

11. krog: Najprej naredimo 4 zračne petlje, + potem pa vedno po 2 dvojna stebrička, med katerima napravimo po 3 zračne petlje, v prvi stebriček tistih skupin stebričkov prejšnjega kroga, ki segajo v sedmo, v deseto in v štirinajsto zračno petljo. Nato naredimo še eno skupino na posamezni stebriček in od + dalje neprestano ponavljamo.

12. krog: Napravimo 4 zračne petlje, nato pa po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 4 zračnimi petljami) v prvi stebriček vsake spodnje skupine.

13. krog: Najprej naredimo 4 zračne petlje, nato pa po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 4 zračnimi petljami) v prvi stebriček obeh naslednjih skupin, ★ 3 dvojne stebričke (ki jih ločimo s 3 zračnimi petljami) v prvi stebriček naslednje spodnje skupine, potem po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 4 zračnimi petljami) v prvi stebriček vsake izmed naslednjih treh spodnjih skupin; od ★ dalje neprestano ponavljamo.

14. krog: Kvačkamo 5 zračnih petelj, 1 gosto petljo v prvi stebriček skupine pred tremi dvojnimi stebrički, nato 4 zračne petlje, po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 4 zračnimi petljami) v oba prva izmed treh stebričkov in v prvi stebriček naslednje skupine, potem 4 zračne petlje, 1 gosto petljo v prvi stebriček naslednje spodnje skupine, nakar od začetka kroga dalje neprestano ponavljamo. Nazadnje naredimo namesto 4 zračnih petelj 1 dvojni stebriček v začetek kroga.

15. krog: Pričnemo ga z 8 zračnimi petljami, ★ napravimo po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 4 zračnimi petljami) v vsak prvi stebriček treh spodnjih skupin in v zadnji stebriček zadnje skupine, potem naredimo 4 zračne petlje, nakar od ★ dalje neprestano ponavljamo.

16. krog: Naredimo 9 zračnih petelj, po 1 gosto petljo v prvi stebriček obeh prvih skupin (vmes pa po 5 zračnih petelj), nato dvakrat izmenoma po 9 zračnih petelj in po 1 gosto petljo v prvi stebriček vsake naslednje skupine, potem 5 zračnih petelj, 1 gosto petljo v naslednji stebriček in od začetka kroga kar naprej ponavljamo.

17. krog: Z verižnimi petljami preidemo do sredine prvega loka, nato naredimo 9 zračnih petelj, ○ po dva dvojna stebrička (ki ju ločimo s 4 zračnimi petljami) v srednjo zračno petljo obeh naslednjih lokov, ki sta iz 9 zračnih petelj, potem 5 zračnih petelj, spet 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 4 zračnimi petljami) v sredino naslednjega loka, ki ima 9 zračnih petelj, potem 5 zračnih petelj in od ○ dalje ponavljamo.

18. krog: Naredimo 4 zračne petlje, nato po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 5 zračnimi petljami) v prvi stebriček obeh naslednjih spodnjih skupin in še v zadnji stebriček druge teh skupin, potem pa v oba stebrička naslednje posamične skupine.

19. krog: Z verižnimi petljami preidemo do tretje zračne petlje, nato napravimo 6 zračnih petelj, nato 1 trojni stebriček v spodnjo zračno petljo, ki smo jo nazadnje obkvačkali, potem pa kvačkamo kar naprej izmenoma po 5 zračnih petelj in po 2 trojna stebrička (ki ju ločimo z 1 zračno petljo) v sredino vsakega spodnjega loka.

20. krog: Kvačkamo 9 zračnih petelj, 1 gosto petljo okoli zračne petlje med naslednjima stebričkoma, 5 zračnih petelj, štirikrat po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 5 zračnimi petljami) okoli petlje med obema naslednjima trojnima stebričkoma, 5 zračnih

petelj; od goste petlje dalje potem neprestano ponavljamo.

21. krog: Najprej napravimo 4 verižne petlje v prvi lok prejšnjega kroga, + nato 5 zračne petlje, 1 gosto petljo v naslednji lok, 4 zračne petlje, 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 5 zračnimi petljami) v prvi stebriček prve spodnje skupine, nato po 2 trojna stebrička (ki ju ločimo s 5 zračnimi petljami) v prvi stebriček vsake izmed treh naslednjih spodnjih skupin, potem 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 5 zračnimi petljami) v drugi stebriček spodnje skupine, ki smo jo nazadnje obkvačkali, 4 zračne petlje, 1 gosto petljo v naslednji spodnji lok in od + dalje neprestano ponavljamo.

22. krog: Z verižnimi petljami preidemo do druge izmed treh zračnih petelj, nato napravimo 4 zračne petlje, 1 gosto petljo okoli štirih zračnih petelj, 3 zračne petlje, □ 2 gosti petlji (ki ju ločimo s 7 zračnimi petljami) okoli naslednjega loka, 3 zračne petlje; od □ dalje še štirikrat ponovimo, potem naredimo 1 gosto petljo okoli zračne petlje po zadnji spodnji skupini, nato 4 zračne petlje, 1 gosto petljo okoli treh zračnih petelj; od prvih štirih zračnih petelj neprestano ponavljamo.

Nazadnje nit utrgamo in zadelamo.

OKRASNI PRTIČEK S PAHLJAČASTIM VZORCEM.

(Slika 14.)

Zanj potrebujemo bel kvačkanec št. 70 in primerno kvačko.

Najprej nasnujemo 6 zračnih petelj, ki jih sklenemo v obroček, nato kvačkamo takole:

1. krog: Naredimo 3 zračne petlje, potem 12 navadnih stebričkov v obroček, nazadnje pa 1 verižno petljo v tretjo izmed začetnih zračnih petelj.

2. krog: Napravimo najprej 5 zračnih petelj, potem pa kvačkamo kar naprej izmenoma po 1 navadni stebriček v vsak naslednji spodnji stebriček in po 2 zračni petlji, nazadnje pa naredimo 1 verižno petljo v tretjo zračno petljo.

3. krog: Napravimo 1 gosto petljo okoli naslednjega loka, nato dvanaajstkrat izmenoma po 5 zračnih petelj in po 1 gosto petljo v vsak naslednji lok, nazadnje pa 2 zračni petlji in 1 navadni stebriček v prvo gosto petljo.

4. krog: Kvačkamo izmenoma po 6 zračnih petelj in po 1 gosto petljo okoli naslednjega loka, nazadnje pa naredimo 3 zračne petlje in 1 navadni stebriček v začetek kroga.

5. krog: Naredimo 3 goste petlje na stebriček, ki smo ga nazadnje skvačkali, potem kvačkamo v vsak lok po 7 gostih petelj, v zadnjega pa napravimo samo še 4 goste petlje.

6. krog: Začnemo s 5 zračnimi petljami, naredimo 1 navadni stebriček v zadnjo gosto petljo petega kroga, ★ nato 4 zračne petlje, 2 navadna stebrička (ki ju ločimo z 2 zračnima petljama) v četrto izmed sedmih gostih petelj, od ★ ponavljamo, nazadnje pa napravimo 1 verižno petljo v tretjo zračno petljo.

7. krog: Naredimo 4 zračne petlje, 2 navadna stebrička (ki ju ločimo z 1 zračno petljo) v naslednji spodnji lok iz zračnih petelj, potem pa kvačkamo kar naprej izmenoma po 5 zračnih petelj in po 3 navadne stebričke (med katere napravimo po 1 zračno petljo) okoli dveh zračnih petelj med naslednjima dvema stebričkoma.

8. krog: Napravimo 5 zračnih petelj, 1 navadni stebriček okoli naslednje zračne petlje, 1 zračno petljo, nato 1 skupino iz 2 navadnih stebričkov (ki ju loči 1 zračna petlja) okoli naslednje zračne petlje, ★ 5 zračnih petelj, 1 skupino okoli prve naslednje zračne petlje, 1 zračno petljo, 1 skupino okoli naslednje zračne petlje; od ★ dalje neprestano ponavljamo.

9. krog: Kvačkamo ga kakor osmi krog, samo da delamo tu po 3 skupine, ki jih ločimo med seboj s po 1 zračno petljo.

10. krog: Naredimo 1 gosto petljo okoli prve zračne petlje, nato štirikrat izmenoma po 3 zračne petlje in po 1 gosto petljo okoli

naslednje zračne petlje, 5 gostih petelj okoli velikega loka; od začetka dalje ponavljamo.

11. krog: Z verižnimi petljami preidemo do sredine prvega loka, napravimo nato 8 zračnih petelj • 1 navadni stebriček v lok pred petimi gostimi petljami, 2 zračni petlji, 2 navadna stebrička, ločena z 2 zračnima petljama, v srednjo izmed petih gostih petelj, 2 zračni petlji, 1 navadni stebriček okoli prvega loka naslednjega lika, 5 zračnih petelj; od • dalje ponavljamo.

12. krog: Napravimo 8 zračnih petelj, nato po 1 skupino okoli treh lokov iz dveh zračnih petelj, vmes pa po 1 zračno petljo, 5 zračnih petelj itd.

13. krog: Naredimo 8 zračnih petelj, nato izmenoma po 5 skupin, ki jih ločimo s po 1 zračno petljo, in po 5 zračnih petelj.

14. krog: Napravimo 10 zračnih petelj, potem pa izmenoma okoli vsake zračne petlje pahljačaste skupine po 1 navadni stebriček (med posameznimi stebrički po 1 gosto petljo) in po 7 zračnih petelj.

15. krog: Delamo ga kakor deseti krog, le da kvačkamo v veliki lok samo 7 gostih petelj in naredimo sedemkrat izmenoma po 3 zračne petlje in po 1 gosto petljo.

16. krog: Z verižnimi petljami preidemo do četrte goste petlje, nato napravimo 5 zračnih petelj, 1 navadni stebriček v gosto petljo, ki smo jo nazadnje obkvačkali, 2 zračni petlji, 1 navadni stebriček okoli prvega loka iz treh zračnih petelj, 7 zračnih petelj, 1 navadni stebriček okoli zadnjega loka spodnjega lika, 2 zračni petlji, 2 navadna stebrička (ki ju ločimo z 2 zračnima petljama) v srednjo izmed sedmih gostih petelj; od prvih dveh zračnih petelj dalje ponavljamo.

17. krog: Naredimo 4 zračne petlje, 1 navadni stebriček okoli naslednjih dveh zračnih petelj, 1 zračno petljo, 1 skupino okoli naslednjih dveh zračnih petelj, 7 zračnih petelj, po 1 skupino okoli vsakega izmed naslednjih treh lokov, vmes pa po 1 zračno petljo; od sedmih zračnih petelj dalje ponavljamo.

18. krog: Na vsako izmed petih posamičnih zračnih petelj spodnjega kroga naredimo po 1 skupino, vmes pa po 1 zračno petljo, nato 7 zračnih petelj.

19. krog: Okoli vsake spodnje posamične zračne petlje napravimo po 1 skupino, vmes pa po 1 zračno petljo, potem 9 zračnih petelj.

20. krog: Kvačkamo ga kakor petnajsti krog, samo da napravimo 8 lokov in 9 gostih petelj.

21. krog: Naredimo 6 zračnih petelj, 1 navadni stebriček v spodnjo petljo, ki smo jo nazadnje obkvačkali, + 6 zračnih petelj, 1 navadni stebriček okoli zadnjega loka iz treh zračnih petelj, 3 zračne petlje, 2 navadna stebrička (ki ju ločimo s 3 zračnimi petljami) v srednjo izmed devetih gostih petelj, 3 zračne petlje, 1 navadni stebriček okoli prvih treh zračnih petelj naslednjega lika, 6 zračnih petelj, 2 navadna stebrička (ki ju ločimo s 3 zračnimi petljami) v srednjo gosto petljo istega lika, nakar od + dalje ponavljamo.

22. krog: Napravimo 4 zračne petlje, 1 skupino okoli naslednje zračne petlje, 5 zračnih petelj, po 2 navadna stebrička (ki ju ločimo z 2 zračnima petljama) okoli vsakega izmed naslednjih treh lokov, ki imajo po 3 zračne petlje, med temi skupinami pa naredimo prav tako po 2 zračni petlji, nato 5 zračnih petelj, 3 navadne stebričke (ki jih ločimo z 1 zračno petljo) v naslednjo posamično skupino, nakar od prvih petih petelj tega kroga dalje ponavljamo.

23. krog: Naredimo 4 zračne petlje, 1 navadni stebriček okoli prve zračne petlje, 1 zračno petljo, 1 skupino okoli naslednje zračne petlje, 5 zračnih petelj, po 1 skupino (ki jih ločimo s po 1 zračno petljo) okoli vsakega naslednjega loka iz dveh zračnih petelj, 5 zračnih petelj, 2 skupini v naslednji spodnji lik.

24. krog: Skupine večjega lika se večajo kakor v devetnajstem krogu, mali liki imajo po 3 skupine, vmes je vedno po 7 zračnih petelj; nazadnje naredimo 3 zračne petlje in 1 dvojni stebriček v začetek.

25. krog: Kvačkamo ga kakor dvajseti krog s štirimi in osmimi loki in s sedmimi gostimi petljami okoli velikih lokov.

26. krog: Napravimo 5 zračnih petelj, 1 navadni stebriček v zadnjo spodnjo petljo, □ 2 zračni petlji, 1 navadni stebriček okoli prvih treh zračnih petelj malega lika, 4 zračne petlje, 1 navadni stebriček okoli zadnjega loka istega lika, 2 zračni petlji, 2 navadna stebrička (ki ju ločimo z 2 zračnima petljama) v srednjo izmed sedmih gostih petelj, 2 zračni petlji, 1 navadni stebriček v prvi lok velikega lika, 13 zračnih petelj, 1 navadni stebriček okoli zadnjega loka istega lika, 2 zračni petlji, 2 navadna stebrička (ki ju ločimo z 2 zračnima petljama) v srednjo izmed sedmih gostih petelj; od □ dalje ponavljamo.

27. krog: Z verižnimi petljami preidemo do sredine zračnih petelj, nato naredimo 4 zračne petlje, 1 navadni stebriček okoli istega spodnjega loka, 1 zračno petljo, 1 skupino okoli naslednjih dveh zračnih petelj, 1 zračno petljo, 3 navadne stebričke (ki jih ločimo z 1 zračno petljo) okoli štirih zračnih petelj, 1 zračno petljo, po 1 skupino okoli vsakega izmed naslednjih treh lokov, ki jih ločimo z 1 zračno petljo, 11 zračnih petelj itd.

28. krog: Kvačkamo ga kakor sedemindvajseti krog, samo da naredimo v sredini likov po 1 skupino okoli zračnih petelj med tremi stebrički, mimo tega pa 9 zračnih petelj namesto 11.

29. krog: V sredi ima 3 skupine in 7 zračnih petelj.

30. krog: Kvačkamo ga kakor prejšnjega, samo da naredimo v sredini lika 1 skupino, 1 posamičen stebriček, 1 skupino, 1 navadni stebriček, 1 skupino, vmes pa vselej po 1 zračno petljo, razen tega pa 5 zračnih petelj namesto 7.

31. krog: Okoli zračnih petelj vsake skupine naredimo po 1 gosto petljo, ki jih ločimo med seboj s 4 zračnimi petljami; zračne petlje med spodnjimi skupinami preskočimo. Okoli petih zračnih petelj naredimo 7 gostih petelj.

ZVEZDAST OKRASNI PRTIČEK.

(Slika 15.)

Zanj potrebujemo 15 g belega kvačkanca št. 70. Prtiček pričnemo v sredini in ga kvačkamo v krogih.

Najprej naredimo 8 zračnih petelj, ki jih sklenemo v obroček.

1. krog: Napravimo 5 zračnih petelj, nato petnajstkrat izmenoma po 1 dvojni stebriček v obroček in po 1 zračno petljo, nazadnje pa 1 verižno petljo v četrto petljo na začetku.

2. krog: Naredimo 1 verižno petljo nazaj okoli zadnjega loka, nato 6 zračnih petelj, petnajstkrat izmenoma po 1 dvojni stebriček okoli naslednje zračne petlje in po 2 zračni petlji. Krog končamo z 1 verižno petljo, ki jo naredimo v četrto zračno petljo.

3. krog: Napravimo 1 verižno petljo v naslednjo zračno petljo, 8 zračnih petelj, nato pa izmenoma po 1 dvojni stebriček okoli naslednjih zračnih petelj in po 4 zračne petlje. Krog končamo prav tako kakor vse prejšnje, kar poslej ne bomo več omenjali.

4. krog: Najprej naredimo 1 verižno petljo v prvo zračno petljo, potem 5 zračnih petelj, 2 trojna stebrička okoli istega spodnjega loka, nato pa izmenoma po 4 zračne petlje in po 3 trojne stebričke okoli vsakega naslednjega loka.

5. krog: Skvačkamo 7 zračnih petelj, ★ nato 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 3 zračnimi petljami) okoli naslednjega loka, 3 zračne petlje, 1 dvojni stebriček v srednjo izmed treh naslednjih trojnih stebričkov, 3 zračne petlje, 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 3 zračnimi petljami) okoli naslednjega loka, 3 zračne petlje; od ★ dalje kar naprej ponavljamo. Krog končamo z 1 dvojnimi stebričkom, ki ga naredimo okoli zadnjega loka četrtega kroga, z 1 zračno petljo in z 1 navadnim stebričkom v četrto zračno petljo.

6. krog: Najprej napravimo 7 zračnih petelj, nato neprestano menjavamo po 1 dvojni stebriček okoli naslednjega loka in po 3 zračne petlje, nazadnje pa naredimo spet 1

zračno petljo in 1 navadni stebriček v četrto zračno petljo.

7. krog: Kvačkamo ga kakor šesti krog, samo da napravimo na koncu 3 zračne petlje in 1 verižno petljo.

8. krog: Naredimo 6 zračnih petelj, 1 dvojni stebriček v isto spodnjo petljo, nato izmenoma po 6 zračnih petelj in po 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo z 2 zračnima petljama) v vsak drugi naslednji stebriček sedmega kroga.

9. krog: Najprej napravimo 9 zračnih petelj, 1 dvojni stebriček v prvi stebriček osmega kroga, nato pa deloma izmenoma po 5 zračnih petelj in po 1 dvojni stebriček v vsak naslednji spodnji stebriček.

10. krog: Naredimo 12 zračnih petelj, + 1 dvojni stebriček v naslednji spodnji stebriček, 3 zračne petlje, 1 stebriček v naslednji stebriček, 8 zračnih petelj; od + dalje neprestano ponavljamo.

11. krog: Napravimo 15 zračnih petelj, ○ po 1 dvojni stebriček v stebriček pred spodnjimi tremi zračnimi petljami in v stebriček za njimi, 11 zračnih petelj, nakar od ○ dalje ponavljamo.

12. krog: Najprej naredimo 4 zračne petlje, 5 dvojne stebričke v zračno petljo, v katero sega nazadnje narejena verižna petlja, potem pa neprestano menjavamo po 9 zračnih petelj in po 4 dvojne stebričke, ki jih naredimo v drugega izmed obeh spodnjih stebričkov.

13. krog: Napravimo 4 zračne petlje, ○ po 2 dvojna stebrička v oba naslednja stebrička, 1 dvojni stebriček v zadnji stebriček spodnje skupine, nato 7 zračnih petelj, 1 dvojni stebriček v prvi stebriček skupine; nakar od ○ dalje neprestano ponavljamo.

14. krog: Naredimo 4 zračne petlje, ★ po 2 dvojna stebrička v štiri naslednje dvojne stebričke, 1 dvojni stebriček v zadnji stebriček skupine, 4 zračne petlje, 1 dvojni stebriček v prvi stebriček naslednje skupine, nato od ★ dalje ponavljamo.

15. krog: Napravimo 4 zračne petlje, po 1 dvojni stebriček v oba naslednja spodnja stebrička, 5 zračnih petelj, po 1 dvojni stebriček v zadnje 3 stebričke iste spodnje skupine in v prvo izmed naslednjih štirih zračnih petelj, po 2 dvojna stebrička v drugo in tretjo zračno petljo izmed štirih spodnjih zračnih petelj ter po 1 dvojni stebriček v zadnjo zračno petljo in v naslednje 3 prve stebričke naslednje spodnje skupine. Od petih zračnih petelj dalje neprestano ponavljamo.

16. krog: Naredimo 4 zračne petlje, po 1 dvojni stebriček v oba naslednja spodnja stebrička, ki ju končamo hkrati, 7 zračnih petelj, spet 2 dvojna stebrička, ki ju končamo hkrati in ki segata v prvi in v drugi stebriček naslednje spodnje skupine, po 1 dvojni stebriček, v naslednjih 8 dvojnih stebričkov in po 1 dvojni stebriček v oba zadnja stebrička, ki ju končamo hkrati. Od sedmih zračnih petelj dalje neprestano ponavljamo.

17. krog: Napravimo samo 3 zračne petlje in jih združimo z naslednjim dvojnimi stebričkom, nato 5 zračnih petelj, 1 dvojni stebriček v srednjo izmed sedmih zračnih petelj, 5 zračnih petelj, potem spet 2 dvojna stebrička, ki ju končamo hkrati, na začetku in na koncu naslednje skupine, vmes pa naredimo 6 posamičnih dvojnih stebričkov.

18. krog: Pričnemo ga z 9 zračnimi petljami, nato pa naredimo 1 dvojni stebriček okoli prvega loka, 2 zračni petlji, 1 dvojni stebriček okoli naslednjega loka, 5 zračnih petelj, po 1 dvojni stebriček na 8 spodnjih stebričkov.

19. krog: Z 1 verižno petljo gremo za 1 petljo nazaj, nato pa kvačkamo 3 zračne petlje, 1 dvojni stebriček v zračno petljo, v katero sega verižna petlja, ki smo jo najprej napravili, in ga končamo hkrati s prejšnjimi 3 zračnimi petljami, nato 5 zračnih petelj, po 1 dvojni stebriček okoli treh lokov (med vsakim stebričkom naredimo po 2 zračni petlji), 5 zračnih petelj, 2 dvojna stebrička, ki ju končamo hkrati, v oba prva in oba zadnja stebrička skupine, vmes pa 1 stebriček, nato 2 dvojna stebrička, ki ju končamo hkrati in 1 stebriček.

20. krog: Z 1 verižno petljo gremo za 1 petljo nazaj, nato naredimo 3 zračne petlje, ki jih združimo z naslednjim dvojnimi stebričkom, 8 zračnih petelj, po 1 dvojni stebriček okoli obeh lokov, ki imata po 2 zračni petlji, nato 8 zračnih petelj, spet 2 dvojna ni pelji, vmes pa napravimo po 2 zračni petlji, na to 8 zračnih petelj, spet 2 dvojna stebrička, ki ju končamo hkrati, v oba prva in v oba zadnja stebrička naslednje skupine in vmes 1 dvojni stebriček.

21. krog: Naredimo 13 zračnih petelj, ○ nato po 1 dvojni stebriček okoli spodnjih treh lokov, med vsak stebriček pa napravimo po 2 zračni petlji, nato 9 zračnih petelj, 3 dvojne stebričke na vrh spodnje skupine, ki jih končamo hkrati, še 9 zračnih petelj in od ○ dalje ponavljamo.

22. krog: Napravimo najprej 1 gosto petljo okoli prvega loka zračnih petelj, nato 4 zračne petlje, 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 3 zračnimi petljami) okoli istega loka, dvakrat izmenoma po 3 zračne petlje in po 1 dvojni stebriček v vsak naslednji lok, 3 zračne petlje, 2 dvojna stebrička (ki ju ločimo s 3 zračnimi petljami) okoli loka iz 9 zračnih petelj, 4 zračne petlje in 1 gosto petljo okoli istih zračnih petelj, 3 zračne petlje in od začetka ponavljamo. Nazadnje naredimo samo 1 zračno petljo in 1 navadni stebriček v prvo gosto petljo.

23. krog: Najprej naredimo 5 zračnih petelj, nato po 1 dvojni stebriček okoli loka iz sedmih zračnih petelj, vmes pa vselej po 3 zračne petlje, potem 5 zračnih petelj in 1 gosto petljo okoli treh zračnih petelj nad prišiljeno skupino stebričkov. Nazadnje napravimo samo 2 zračni petlji in 1 dvojni stebriček na začetek kroga.

24. krog: Začnemo s 3 zračnimi petljami, nato naredimo 1 gosto petljo okoli prvega loka iz zračnih petelj, 5 zračnih petelj, 1 dvojni stebriček okoli naslednjega loka, 4 zračne petlje, po 1 trojni stebriček okoli štirih naslednjih lokov, vmes pa po 4 zračne petlje, 4 zračne petlje, 1 dvojni stebriček okoli naslednjega loka 5 zračnih petelj, 1 gosto petljo okoli petih zračnih petelj pred spodnjo gosto petljo. Zdaj od začetka dalje ponavljamo. Nazadnje naredimo 1 zračno petljo in 1 navadni stebriček.

25. krog: Napravimo dvakrat izmenoma po 4 zračne in po 1 gosto petljo, in sicer vselej okoli naslednjega loka, nato 5 zračnih petelj, 1 dvojni stebriček okoli naslednjega loka, 5 zračnih petelj, po 1 trojni stebriček okoli naslednjih treh lokov, vmes pa po 5 zračnih petelj, potem 5 zračnih petelj, 1 dvojni stebriček, 5 zračnih petelj, 1 gosto petljo, 4 zračne petlje in 1 gosto petljo okoli spodnjih treh zračnih petelj. Zdaj ponavljamo od začetka dalje. Nazadnje nit utrgamo in zadelamo.

MREŽASTO KVAČKAN PRT.

(Slika 16)

Ta prt delamo s kvačkanem št. 30 in ga potrebujemo približno 260 g. Nasujemo 566 zračnih petelj in kvačkamo v vrstah sem in tja dvojne stebričke. Za ozke luknjice naredimo po 1 zračno petljo in po 1 dvojni stebriček v drugo naslednjo petljo, za srednje luknjice po 5 zračne petlje in po 1 dvojni stebriček v četrto naslednjo petljo, za največje luknjice pa po 7 zračnih petelj in po 1 dvojni stebriček v osmo naslednjo petljo.

Ko pričnemo novo vrsto, naredimo za obrat 4 zračne petlje. Kadar pride na začetku vrste luknjica, napravimo k tem 4 petljam še toliko petelj, kolikor jih potrebujemo za luknjico.

Slika je tako jasna in pregledna, da nam ni treba vzorca podrobno popisovati. Opozorimo samo na to, da kvačkamo štiri vrste, s katerimi je prt obrobljen šele nazadnje, in sicer v krogu.

Prvo vrsto te obrobe pričnemo kvačkati na enem izmed vogalov in naredimo v vsako naslednjo petljo po 1 dvojni stebriček, v vogalno petljo pa po 3 dvojne stebričke. Nad luknjicami delamo stebričke lahko v zračne petlje ali pa okoli njih.

V drugi vrsti obrobe kvačkamo izmenoma po 3 zračne petlje in po 4 dvojne stebričke

v naslednjo četrto in naslednje 5 petlje prejšnje vrste. V vogalno petljo naredimo vselej po 9 dvojnih stebričkov.

Tretjo vrsto delamo tako kakor drugo, samo da naredimo v vsako vogalno petljo po 2 dvojna stebrička, ki sta ločena s 7 zračnimi petljami.

V četrto vrsto obrobe kvačkamo same dvojne stebričke in naredimo v lok iz zračnih petelj na vogalu po 11 dvojnih stebričkov, okoli drugih lokov pa po 3 dvojne stebričke.

PLETENI ŠPORTNI OPREMI ZA BRATCA IN SESTRICO.

(Slika 17)

Obe oblekici in notranja dlan rokavic so iz rdeče ali pa iz modre volne, čepici in hrbet dlani pri rokavicah pa iz bele angorse volne.

Vzorec: Obe obleki pletemo na licu desno, na narobni strani pa levo, le spodnji obrobek jopice in rokavov ter ovratnik in gole nice v členkih delamo v rebrastem vzorcu, izmenoma po eno desno in po eno levo petljo.

PLETENA SMUČARSKA OBLEKA.

(Slika 18).

Ta obleka je primerna za dečke in za deklice. Hlače so iz močne temnomodre volne, sviter in čepica pa iz mehke bele volne. Spodnji rob svitra in rokavov ter ovratnik so oranžno in rumeno progasti, po vrhu čepice so pa razporejene oranžne in rumene črte, ki jih vezemo z občrtnim vbodom. Če delamo obleko za manjše otroke, lahko okrasimo beli sviter tudi s sneženimi možmi. Žepi in razporki se zapirajo z zadrgo.

Vzorec: Hlače, sviter in čepico pletemo na licu desno, na narobni strani pa levo, spodnji obrobek svitra, rokavov in čepice ter ovratnik pa v rebrastem vzorcu izmenoma po dve desni in po dve levi petlji.

PLETENA ČEPICA.

(Slika 19).

Zanjo potrebujemo 60 g srednjedebele volne kakršnekoli barve in pet primernih pletenk.

Za čepico nasujemo primerno število petelj, ki mora biti deljivo z 2. Na tem nasnutku pletemo v krogu 18 cm visoko izmenoma po eno desno in po eno levo petljo. Nato vse petlje zazankamo, zganemo pletenino na pol in jo sešijemo z ometico. Zgoraj razporedimo gube, kakor nam ugaja. Na naši sliki sta obe konici zvezani s kratko vrveco, ki ima na vsakem koncu po en čopek. Spodnji rob čepice privihamo na glavi za 2 cm navzgor.

PLETENA ČEPICA IN ROKAVICE ZA ŠESTLETNEGA OTROKA.

(Slika 20)

Za oboje potrebujemo 30 g temnomodre, 10 g bele in 10 g rdeče srednjedebele volne ter pet primernih pletenk.

Čepica. Zanjo nasujemo z modro volno 116 petelj (če je obseg glave 40 cm) in jih sklenemo v krog. Potem pletemo z modro volno 3 cm visoko izmenoma po dve desni in po dve levi petlji. To je obrobek, ki ga na glavi zavijamo navzgor. Dalje pletemo same desne petlje, in sicer izmenoma po 3 vrste z rdečo, po 3 vrste z belo in po 3 vrste z modro volno. Ker je čepica vedno ožja, snamemo v vsaki modri in rdeči progji po 4 petlje v enakomernih presledkih. Potem snamemo v zadnji beli progji še 4 petlje, tako da ostane v krogu še 72 petelj.

Zdaj pričenemo plesti z modro volno okroglo sredino čepice. Zanjo pletemo dalje v krogu same desne petlje in snamemo na osmih mestih takole:

1 krog: V tem krogu ne snamemo nobene petlje.

2 krog: Pletemo osemkrat izmenoma po 7 desnih petelj in po 1 petljo prevlečeno snamemo (eno petljo pretegnemo, naslednjo

desno podpletemo, nato pa potegnemo prede-to petljo čez podpleteno).

3. krog: V tem krogu nič ne snamemo.

4. krog: Naredimo 7 desnih petelj, 1 petljo prevlečeno snamemo, nato sedemkrat izmenoma napravimo po 6 desnih petelj in po 1 petljo prevlečeno snamemo. Snetja se pomikajo v vsaki vrsti za 1 petljo proti levi.

5. krog: V tem krogu nič ne snamemo.

Tako nadaljujemo čepico, dokler nimamo samo še 8 petelj, skozi katere potegnemo nit ter jih zadragnemo in nit zadelamo.

Zgornji rob čepice (to je rob okrogle sredine) obkvačkamo nazadnje z vrsto gostih petelj in ga s tem poudarimo.

ROKAVICE.

(Slika 21).

Nasujemo z modro volno 40 petelj, ki jih razdelimo enakomerno na štiri pletenke in jih sklenemo v krog. Za obrobek naredimo 6½ cm v rebrastem vzorcu izmenoma po dve desni in po dve levi petlji. Dalje pletemo same desne petlje, in sicer izmenoma po 3 vrste z rdečo, po 3 z belo in po 3 z modro volno.

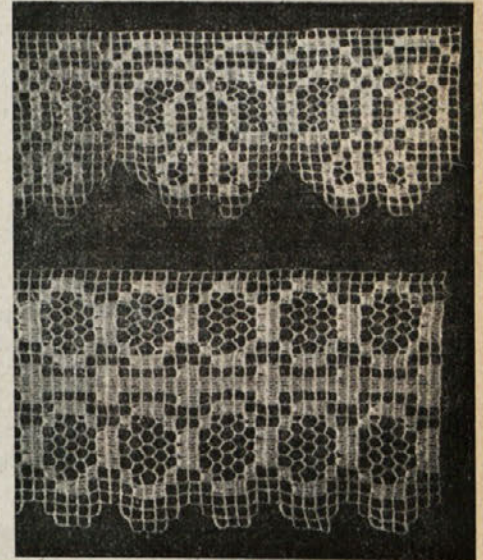
Po drugi modri progji (4½ cm visoko) predenemo petlje od 21. do 26. na zaprto iglo in nasujemo v naslednji vrsti z rdečo volno na istem mestu spet 6 petelj. Za dlan naredimo nato še po eno rdečo, eno belo, eno modro in eno rdečo progjo.

Zdaj pričenemo delati z modro volno mezinec, za katerega porabimo prvih 5 in zadnjih 5 petelj kroga, h katerim dosnujemo med prstancem še 2 novi petlji, tako da imamo v krogu 12 petelj. Tako pletemo 4 cm visoko, nakar naredimo v naslednji vrsti štirikrat izmenoma po 1 desno petljo in po 2 petlji hkrati desno spletemo. Nato naredimo eno vrsto, ne da bi kaj snemali. V naslednji vrsti pa spletemo vseskozi po 2 petlji

hkrati desno. Skozi petlje, ki še ostanejo, prevlečemo v zadnji vrsti nit, ki jo potem zadragnemo in zadelamo.

Nato naredimo na 30 petljah dlani, ki so še ostale, in na dveh petljah, ki jih pobremo ob mezinu, naprej 3 vrste z modro volno, potem pa pričenemo plesti prstanec na prvih 6 in zadnjih 6 petljah kroga, h katerim dosnujemo med sredincem še 2 novi petlji. Prst ima torej v krogu 14 petelj. Ko spletemo ta prst 4½ cm visoko, snamemo v naslednji vrsti 2 petlji, nato ga pa končamo kakor mezinec.

(Nadaljevanje na naslednji strani.)

Slika 22. Kvačkane čipke.

Kvačkane čipke

(Slika 22).

Oba vzorca čipk sta silno preprosta, tako da jih kvačkajo lahko tudi otroci. Če jih kvačkamo z debelejšim kvačkancem, jih porabimo za police, če so pa iz prav tankega kvačkanca, jih prišijemo na perilo, saj so kvačkane čipke spet prav zelo moderne in se podajo celo na svilenó perilo.

Široke čipke.

Zanje skvačkamo verižico iz 83 zračnih petelj.

1. vrsta: Napravimo 1 dvojni stebriček (kadar niso stebrički drugače označeni, so vedno dvojni), 2 okenci (za vsako okence naredimo po 3 zračne petlje in po 1 stebriček, ki ga vbodemo v četrto naslednjo petljo), 12 stebričkov, 2 okenci, 12 stebričkov, 2 okenci, 12 stebričkov, 3 okenca, 7 zračnih petelj in obrnemo.

2. vrsta: Kvačkamo 1 stebriček v drugi naslednji stebriček, trikrat izmenoma po 2 okenci in po 12 stebričkov, 3 okenca, 10 zračnih petelj in obrnemo.

3. vrsta: Naredimo 2 okenci, 4 stebričke, 3 luknjice (za vsako luknjico naredimo po 4 zračne petlje in po 1 navadni stebriček v četrto naslednji stebriček), 4 stebričke, dvakrat izmenoma po 4 stebričke in po 2 okenci, 3 luknjice, 4 stebričke, 2 okenci, 7 zračnih petelj in obrnemo.

4. vrsta: Delamo jo po sliki. Ko vrsto končamo, naredimo 10 zračnih petelj, vbodemo v zadnjo skvačkano petljo prejšnje vrste, obrnemo, preidemo z gostimi petljami do sedme petlje te verižice, naredimo nato 7 zračnih petelj in nadaljujemo po sliki 22.

Kvačkani vložki in čipke za posteljno perilo

(Slika 23).

Trikotnik.

Kvačkamo ga z merceriziranim kordonetnim kvačkancem štev. 150. Za belo perilo izberemo kvačkanec bele barve, za rožnato perilo pa surove barve.

Najprej naredimo četverkotnik, ki ga začnemo z verižico iz 114 zračnih petelj.

1. vrsta: Delamo same navadne stebričke (prvega naredimo v 111. zračno petljo), na koncu vrste pa napravimo za obrat 3 zračne petlje.

Za sredinec odmerimo dvakrat po 5 nasprotnih petelj dlani, nabereimo med prstancem 2 petlji, med kazalcem pa dosnujemo 2 petlji, tako da imamo v krogu 14 petelj. Sredinec mora biti nekoliko daljši kakor prstaneec.

Kazalec spletemo na ostalih 10 petljah dlani, h katerim nabereimo med sredincem še 3 petlje. V krogu ima ta prst 13 petelj in mora biti tako dolg kakor prstaneec.

Zdaj predenemo 6 petelj, ki smo jih odmerili za palec, z zaprte igle na dve pletenki, nabereimo 6 petelj, ki smo jih bili nad prejšnjimi petljami iznova nasnuli za dlan, na vsakem koncu obojih pa dosnujemo še po 1 petljo, tako da imamo v krogu 14 petelj. Ko je palec 4 cm dolg, ga končamo kakor druge prste.

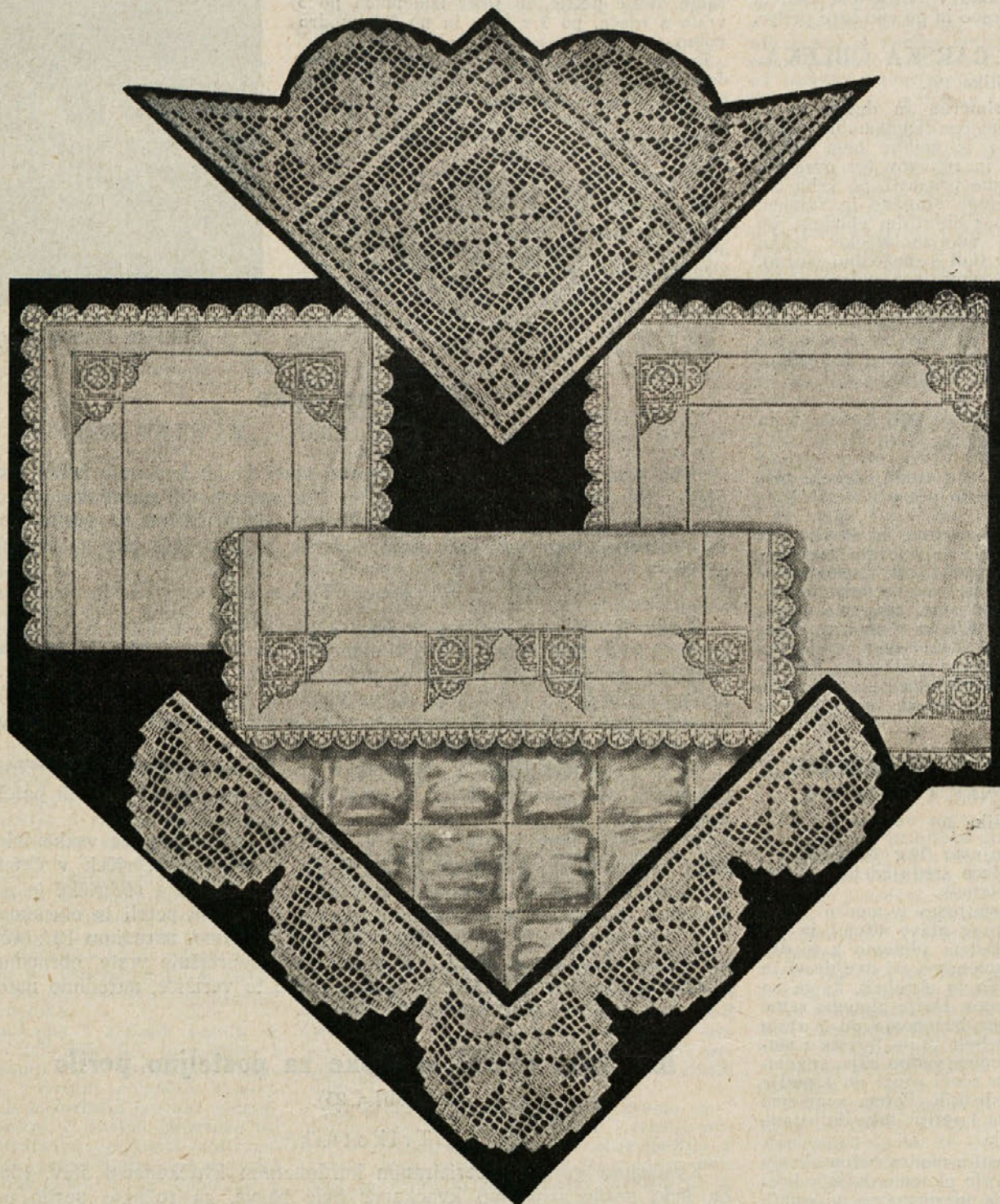
Levo rokavico pletemo tako kakor desno, samo obratno. Za palec predenemo na zaprto iglo petljo od 15. do 20., za mezinec pa vzamemo prvih in zadnjih 5 petelj kroga.

2. vrsta: Naredimo najprej 1 navadni stebriček v drugi stebriček in 1 navadni stebriček v tretji stebriček prejšnje vrste, nato pa petintridesetkrat izmenoma po 2 zračni petlji in po 1 navadni stebriček v vsako tretjo naslednjo petljo. Na koncu vrste naredimo 3 navadne stebričke, za obrat pa spet 3 zračne petlje. Dalje kvačkamo po sliki 75.

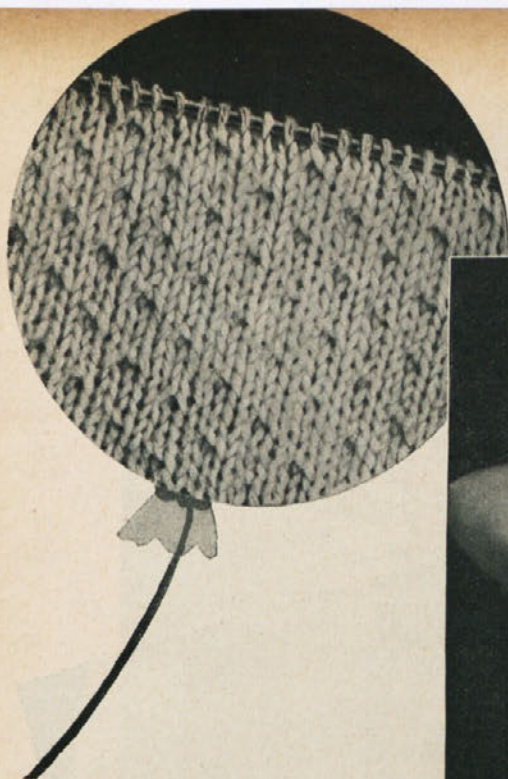
Čipke.

Čipke so široke 5 cm, vsak zob je pa dolg po 7 cm. Za vsak zob nasnujemo po 66 zračnih petelj, za vogalnega pa samo 63 petelj. Te čipke kvačkamo v podolžnih vrstah. Ko naredimo 6 vrst, skončamo vsak zob zase, med posameznimi zobmi preskočimo v sedmi vrsti po 2 stebrička prejšnje vrste.

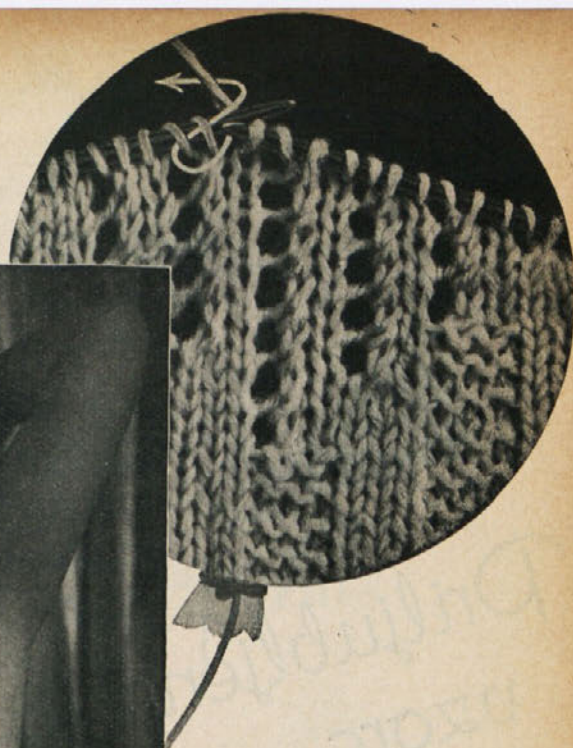
Ko so trikotniki narejeni, jih všijemo v prevleko za blazine 6 cm od robov, v pernice 8 cm od robov, v zavihanico po 4 cm od stranskih robov. Trikotniki so med seboj zvezani z ažurjem.

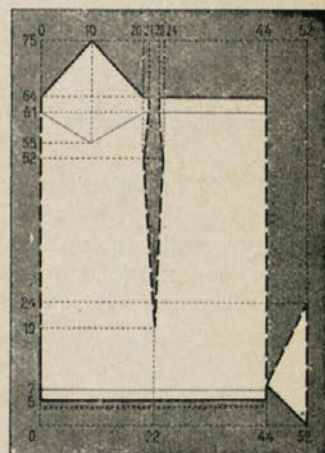
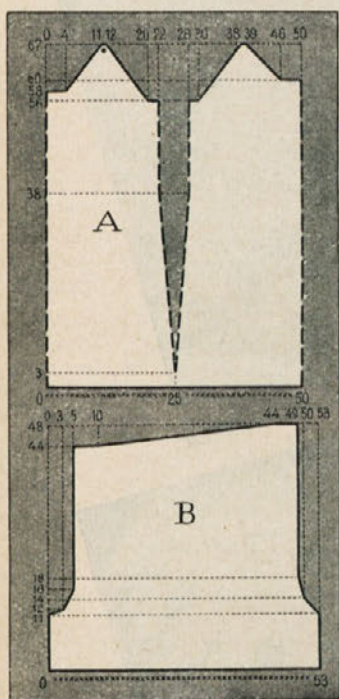
Slika 23.

Slika 7 a.

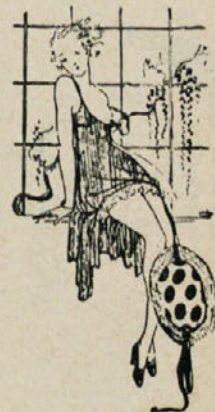
Slika 8 a.

Slika 8 b.

Slika 7 b. Kroj je za prsno širino 96 cm. A = polovica srajce, B = hlačnica.

Slika 8. Pletena hlačna kombineža. Vzorec glej na sliki 8 a, kroj pa sliki 8 b. Kroj je za prsno širino 96 cm in predočuje polovico prednika in zadnika.

Slika 7. Pletena srajca in hlačke. Vzorec glej na sliki 7 a, kroj pa na sliki 7 b.

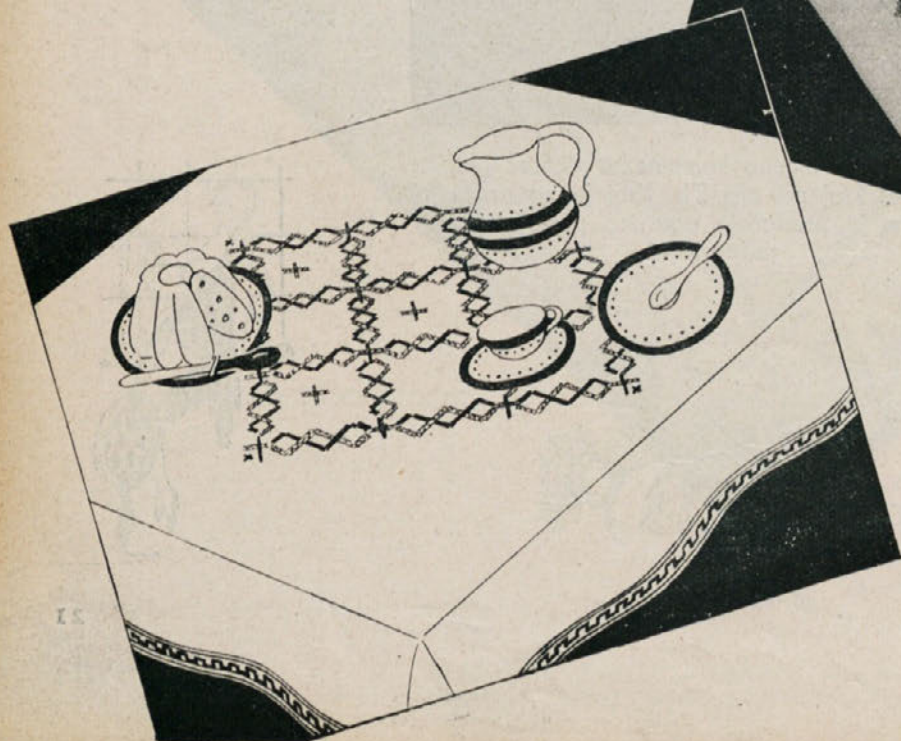
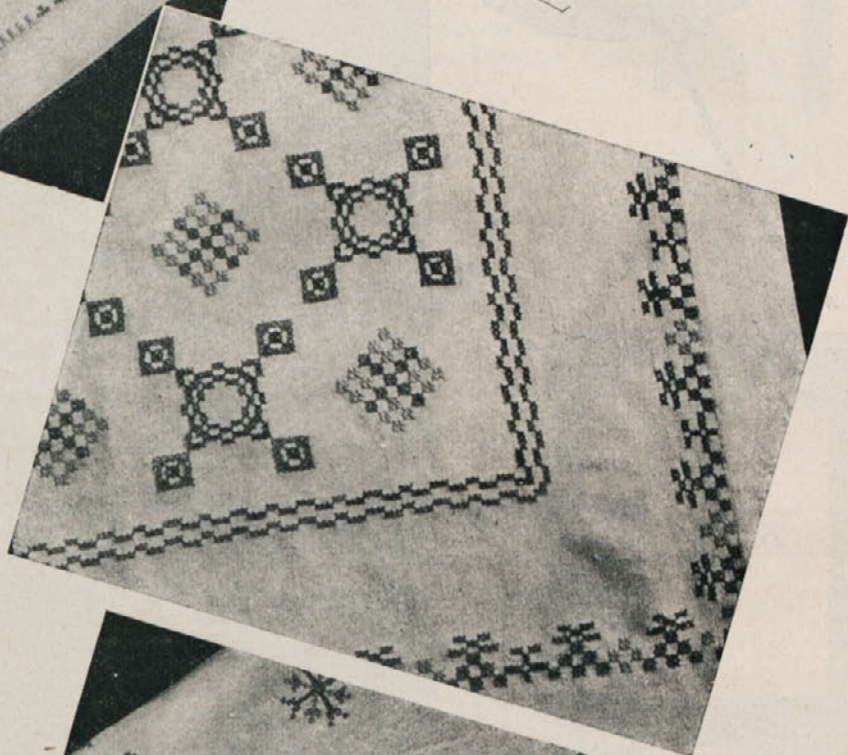
Priljubljeni Uzorci

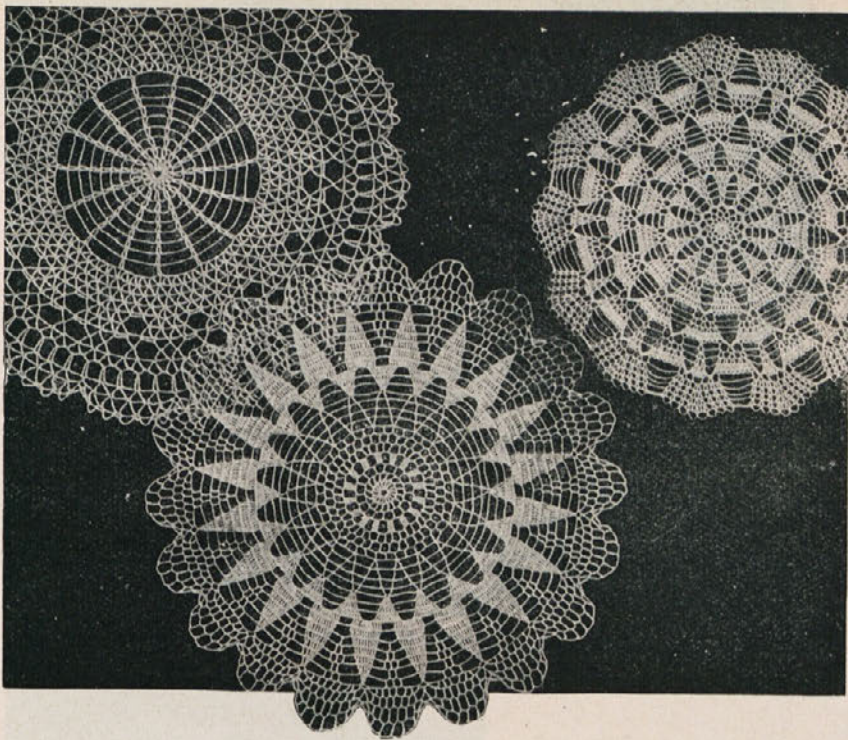
Slika 9. Platnen prt, ki meri 128 × 128 cm. Vezemo ga z modro in rdečo prejico. Odlikanico «Ultra» lahko naročite pod B IV H 6884.

Slika 10. Prt iz belega ali pa iz nebeljenega platna. Meri 136 × 136 cm in ga vezemo z dvema odtenkoma zelene ter z rjavkastordečo in s temnorjavo bombažno prejico. Odlikanico «Ultra» lahko naročite pod B III H 6887.

Slika 11. Prt iz belega ali pa iz nebeljenega platna. Velik je 142 × 142 cm. Ob kraju ima lepo obrobo, po sredi so pa razporejene zvezde. Vzorec vezemo z rdečo in z modro bombažno prejico. Odlikanico «Ultra» lahko naročite pod B IV H 6889.

Slika 12. Prt iz togega nebeljenega platna, ki meri 130 × 130 cm. Nekaj nenavadnega je vzorec na sredini prta in ozka obroba, ki ju vezemo z modro in rdečo bombažno prejico. Odlikanico «Ultra» lahko naročite pod B II H 7008.

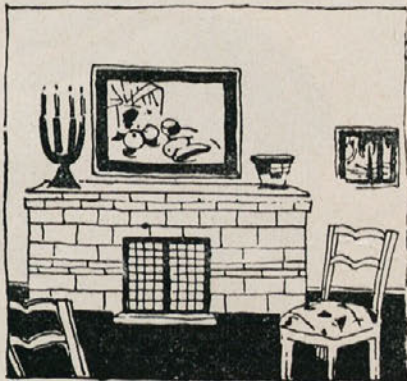
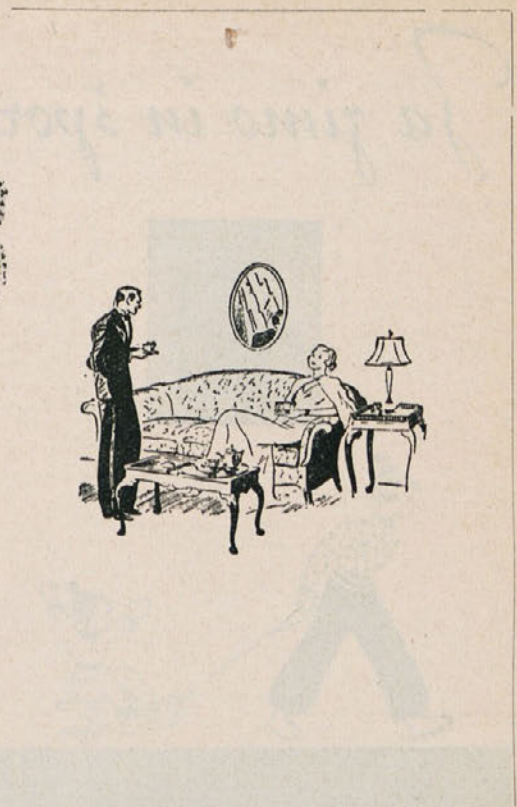

Slika 13. Okrasni prtiček s pajčevina-
sto sredino.

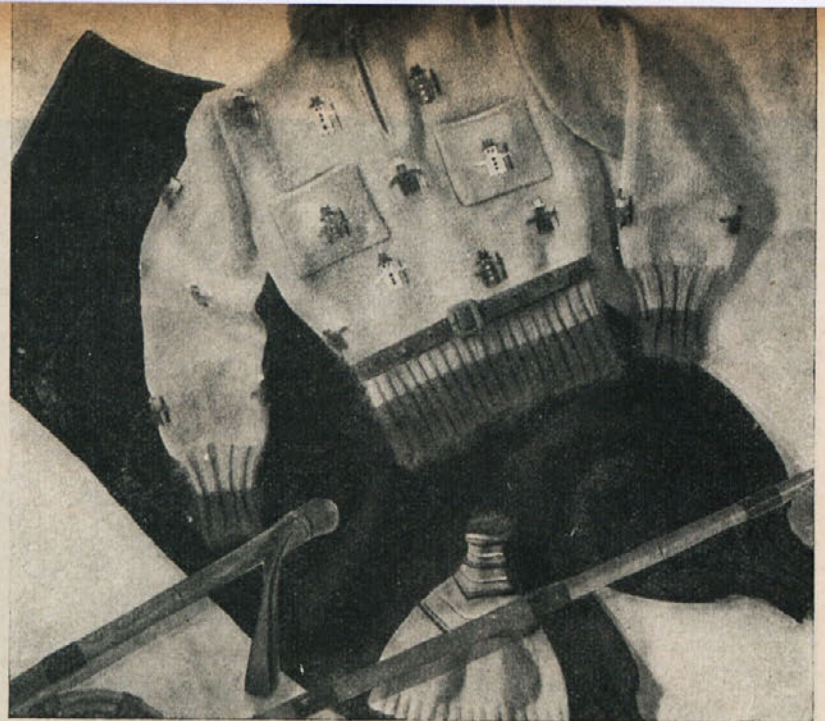
Slika 14. Okrasni prtiček s pahljača-
častim vzorcem.

Slika 15. Zvezdasti okrasni prtiček.

Slika 16. Mrežasto kvačkan prt z listi
in cveti.

Za zimo in šport

Slika 18. Pletena smučarska obleka.

Slika 17. Pleteni športni opremi za brata in sestrico.

Slika 19. Pletena čepica.

Slika 20. Pletena čepica.

Slika 21. Pletena čepica in rokavice za šestletnega otroka.

VELIKA PUSTOLOVŠČINA BOJISLAVA SMOLIČA

Bojislav Smolič je bil v tistih letih, ko začno človeka vse tegobe in sladkosti tega sveta polagoma dolgočasiti. Njegovo žitje in bitje je teklo v lepo izravnani in zregulirani strugi brez velikih pretresov in tegob. Bil je zdrav; doslej se ni mogel pritoževati niti nad revmatizmom niti nad kakšno drugo bolezensko nevšečnostjo. Imel je skrbno ženo, ki je podpirala res tri vogale pri hiši in še četrtega pol. Hčeri sta mu lepo odrasli in se dobro poročili. Njegova sitna in godrnjava tašča je živela daleč v drugem kraju in jo je samo od časa do časa kdaj prišlo, da je prišla pogledat k hčeri, kako se ji kaj godi. Tudi v službi je šlo Bojislavu Smoliču vse kakor po zlati niti. Noben siten šef ni nergal nad njim, ker je bil Bojislav Smolič šef v lastni osebi. Z uslužbenci ni imel sitnosti, in kupčije so bile dobre, skratka, vse v njegovem življenju je bilo v najlepšem redu.

In prav zaradi vsega tega lepega reda v življenju se je začel Bojislav Smolič dolgočasiti.

«Oh, da, hudo je na svetu!» je včasih vzdihnil prav iz srede srca, ko je po opoldanski kavi položil svoj okrogli z najrazličnejšimi zemeljskimi dobrotami obloženi trebušček na kauč k opoldanskemu počitku.

«Tako sem sit vsega, da bi se kar obesil», je potožil prijateljem v krčmi pri Zlatem kozlu. «Umril bom od dolgega časa.»

Dolgi prokurist Jože je pomežiknil z levim očesom:

«O, ko bi bil jaz v tvoji koži, bi si znal hitro pomagati. Preskrbel bi si razvedrilo, da bi še tisti hip na dolg čas za vse večne čase pozabil.»

«Le kakšno razvedrilo naj bi si preskrbel», je otožno zastokal Bojislav. «Doma imamo radio, klavir, in moj mlajši zet zabrenka včasih celo na kitaro, pa me nobena reč ne more spraviti v dobro voljo.»

«Ti voliček ti», se je zasmel bančni uradnik Tone. «Kaj pa v uradu, tam tudi nimaš nič razvedrila? Menda veš, kakšnega mislim? Takšnega, ki ima na dolgih tenkih nožicah svilene nogavičke in lakaste čevljičke.»

Bojislav Smolič je odkimal.

«Naaak, dva tajnika imam.»

«Pa ju odpusti in najemi tajnice.»

Smolič je žalostno zmajal z glavo.

«Ne morem in ne smem. Trideset let sta že pri hiši. Še ko je živel pokojni oče, sta bila v službi pri nas.»

«Kaj imaš morda doma pred nosom kakšen zaklad? Služkinje so včasih presneto brhka dekleta.»

«Naša Katra že ne. Strašna tercialka je in še suha povrh.»

Nasvete svojih prijateljev si je Bojislav dobro zapomnil in je večkrat razmišljal o njih. Pisano je gledal služkinjo Katro, kakor da je samo ona kriva vseh njegovih tegob.

Tedaj pa se mu je nenadoma nasmehnila sreča, kakor že prenekaterikrat v njegovem življenju in mu s srečnim naključjem pomagala nesrečno Katro spraviti iz službe.

Katra je razbila skledo za juho, ki je spadala k dragocenemu servisu. Gospa Smoličeva je bila vsa iz sebe. Ko pa je vse kazalo, da se bo končno vendar že izregljala, je proti pričakovanju in Smoličevim starodavnim družinskimi tradicijam, ki so predpisovale, naj se moški ne vmešava v gospodinjske zadeve, povzdignil svoj mogočni bas še Smolič.

Rekel je, da tako ne gre. Njegova žena se ne sme razburjati, ker ima slabo srce (gospa Smoličeva ga je hval-

ležno pogledala). Katra je pri hiši naredila že dosti škode in jeze. Zdaj je njemu dovolj. Ne pusti, da bi se njegova žena še dalje mučila s takšno nerodno služkinjo (gospa Smoličeva si je otrla solzo), zato naj Katra pri priči pobere šila in kopita.

Smolič je s široko gesto potegnil listnico iz žepa in služkinjo pri priči izplačal.

Ko je Katra odšla, je Smolič prijateljsko svetoval ženi: «Zdaj pa le glej, da si še enkrat takšne stare nerode ne nakopješ na glavo. Mlado dekle vzemi, da ti bo res kaj pomagala.»

Žena ga je bežno pogledala od strani, toda njegov obraz je bil tako nedolžen. Sama skrb ga je bila. Res dobrega moža ima, lahko je srečna. Nežno ga je objela in zašepetala:

«Hvala ti, Slavči, da tako skrbiš zame.»

Tako je prišla k hiši mlada, spretna in prikupna Mimi. Ko jo je Smolič prvič videl, mu je od veselja srce tako pskočilo, da se mu je kar kolcnilo.

Da, Mimi je bila na pogled res prijetna stvarca. Njena postava, obrazek, roke in noge, vse je bilo v najlepšem redu. Bila je vitka, kjer je bilo to potrebno, in okrogla tam, kjer ni bila vitka.

Namesto da bi se dolgočasil, je Bojislav Smolič kdaj pa kdaj požrl debelo slino in razmišljal, kako bi se lepi Mimi brez strahu za svoj ugled pri svoji družini približal.

Toda to je bilo bolj težko, kakor si je prej mislil. Mimi je bila prijazna, uslužna, klanjala se mu je, ga onikala in mu pravila milostivi gospod, tako da vpričo nje kar ni mogel iz svojega ugleda ven in jo vščipniti v laket ali pa ji pomežikniti kakor čevljarji vajenec ter ji reči: ti srček. Milostljivim gospodom se kaj takega vendar ne spodobi.

Bojislav Smolič je bil v škripcih. Kakor vselej, kadar mu je kaj težilo dušo ali srce, se je tudi zdaj zatekel po pomoč k svoji prijateljski družini pri Zlatem kozlu.

«Zdaj pa imam doma čedno živalco, ampak križ je, ko ji človek ne more kar tako reči, tako in tako je...» je bridko potožil.

«Kaj bi ji pravil tako in tako, pri ženskah je neumno izgubljati besede. Ti jo kar primi, kadar bosta sama, z obema rokama za glavo in jo pošteno cmokni na usta tako, da ne bo mogla niti zapiskati. Vse drugo pa pride potem polagoma samo ob sebi», mu je izkušeno svetoval prokurist Jože.

Tudi ta nasvet si je Bojislav Smolič dobro zapomnil.

— Primi jo z obema rokama za glavo in jo cmokni na usta, tako da ne bo mogla niti zapiskati... Da, to je bilo zelo preprosto. Kako da se tega ni prej že sam spomnil! Lahko bi bilo vse to že zdavnaj za njim. Toda jutri bo takoj poskusil. Škoda, da bi izgubljal čas. Da, jutri, takoj.

Žvižgal si je veselo popevko in hitel domov z naglimi koraki, kakor da mu je komaj dvajset let.

Toda ko mu je Mimi drugo jutro prinesla kavo, mu je hipoma ves pogum splahnel. Zbal se je, da bi morda ne mogel Mimi istočasno prijeti za glavo in poljubiti in bi lahko zakričala. Težkega srca je odložil svojo namero na prihodnji dan. Pa tudi takrat ni bilo nič boljše. Ko se je Mimi prismejala v sobo in postavila kavo predenj, so mu začele roke tako trepetati, da jih skoraj dvigniti ni mogel, kaj šele, da bi dekleta zgrabil za glavo.

Ves obupan je razmišljal, kaj naj ukrene. Spet se je za-
tekel k Zlatemu kozlu, in spet mu je najbolj prav sveto-
val Jože.

«Če si takšen strahopetec, pa napravi vse skupaj v
temi. Čez štiri dni bo Silvestrovo. Takrat boste gotovo
povabili kakšno žlahto. Pili boste punč in takšne reči, ki
človeku razgibljuje kri in dajo pogum največjemu straho-
petcu. Pazi, da boš v dekletovi bližini. Ko bo opolnoči
ugasnila luč, je zgrabi in cmokni. Takrat nič ne tvegaš,
tudi če bi dekle zakričalo, ker bo dosti ljudi in v temi
nihče ne bo vedel, kdo je krivec.

To je bil res pameten nasvet, vsega upoštevanja vreden.
Bojislav Smolič je iz hvaležnega navdušenja naročil šte-
fan najboljšega in obljubil, da se tri dni po novem letu
sestanejo spet pri Zlatem kozlu, da jim bo natanko po-
ročal, kako se je vsa reč iztekla.

* * *

Silvestrovo so pri Smoličevih vsako leto praznovali nad-
vse slovesno. Takrat se je pri njih zbrala vsa velika žlahta.
Pripeljala se je celo taščca, čeprav jo je trgalo v obeh
nogah in je bila sploh zelo slabe volje. Ko je objela svojo
hčer, je, kakor vselej, ozmerjala zeta, da premalo skrbi
za svojo ženo, ker se ji zdi, da je spet shujšala. Bojislav
je ponižno sklonil glavo in obljubil, da se bo poboljšal,
sam pri sebi pa je rentočil na ves glas svojega ljubečega
zetovskega srca: «Ti presneti stari zmaj, le zakaj nisi
ostal, kjer si bil.»

Toda taščca, čeprav je še tako sitnarila, mu ni mogla
vzeti dobre volje, ki ga je navdajala ob misli na nocojšnjo
polnoč. Z naslodo je opazoval Mimi, ki je bila v svoji
rdeči oblekici in belem predpasniku tako lična in mična
kakor lepa igračka.

«Čakaj, srček, nocoj boš spoznal, kaj vse zna milost-
ljivi gospod», se je sam pri sebi smejal.

Zvečer je bil Bojislav Smolič duhovit in dovtipen, kakor
že dolgo ne. Šale je tako rekoč stresal kar iz obeh ro-
kavov. Gostje so se smejali do solz, še celo slabovoljna
taščca se je morala nekajkrat kisló nasmehiniti.

Polnoč se je bližala. Smoliču se je zdelo, da se mu po
žilah namesto krvi pretaka žlahtni sok rujnega štajerca.

«Mimi, ko bo opolnoči ugasnila luč, ostanite v sobi, da
ne boste v temi česa prevrnili», je svetoval dekletu.

Jo H. Rösler:

Zlata ribica

Milena je dolgo stala pred akvarijem.

Potem je zmajala z glavo:

«Nič se ne zredi, prav nič!»

«Kdo se nič ne zredi?»

«Tvoja zlata ribica, Pavel!»

Pavel je zganil časopis. Vedel je, da je
zdaj konec z nemotenim čitanjem.

«Zakaj naj bi se zredila, Milena?» je
vprašal.

«Pomislí vendar, koliko dobrega je že
použilal!»

Pavel se je nasmehnil:

«Ljuba punčka moja! Ko bi bilo tako,
potem bi bila ti že okrogla kakor tistile
cvetlični lonček!»

«Ali naj to pomeni, da...?» je vzklopela
Milena.

«Ne, ne, nasprotno, samo veseli me, če
ti tekne. Le to se mi ne zdi lepo, da ubogi
zlati ribici očitaš tistih nekaj mravljinčjih
jajčec. Saj nima sicer nič od življenja.»

«Kaj imam pa jaz?»

Moškim gredo včasih kakšne reči težko
v glavo.

«Kako?» je zato vprašal Pavel.

«Kaj imam od življenja, bi rada vedela?»

«Moj Bog, saj hodiš v kino...»

«Tega ona ne more.»

«Kdo?»

«Zlata ribica. Zlata ribica ne more v
kino.»

«Kako prideš na misel, da naj zlata ri-
bica hodi v kino?»

Milena se je porogljivo nasmehnila:

«Saj si rekel, da nima nič od življenja,
jaz pa da hodim v kino. Če jo tako po-
miluješ, jo bom prihodnjic vzela s seboj,
prav gotovo jo bom vzela s seboj, in sicer
k filmu 'Riba v ponvi'. Pa bo dobro.»

Pavel je požrl svojo jezo.

«Kdo pa govori o tem? Jaz se le branim
pred tvojim očitkom, da nimaš nič od živ-
ljenja... Hodiš v kino, poslušaj radio...»

«To poslušaj ona tudi.»

«Kdo?»

«Zlata ribica.»

Pavel se je delal, kakor da ni ničesar
slišal.

Mimi je prikimala.

Nestrpno je gledal na uro. Minute so se vlek-
le nekončno počasi. Zdaj — žena na nasprotni strani mize
mu je pomežiknila. To je bil dogovorjeni znak, ker je ura
v jedilnici zaostajala. Smolič je vstal in se skrivaj splazil
k stikalu. Z dolgim pogledom je preletel prisotne. Mimi je
stala na levem koncu tik mize. Natanko trikrat bo moral
stopiti in potem... Zasukal je stikalo.

Trikrat se je prestopil tiho kakor mačka, iztegnil je roke,
in o čudo prečudno, spet se mu je sreča nasmehnila na
vsa široka usta, zagrabil je Mimi prav za glavo. Fant,
pogum, zdaj ali pa nikoli! Trdo je stisnil glavo in jo po-
vlekel k sebi in cmooook. Poljubil jo je tako vroče, da
Mimi res ni mogla niti zapiskati, čeprav se je upirala.
Nekaj ji je golčalo v grlu, da se je prestrašil, da bi se
zadušila.

«Ljubica, srček moj», je blaženo zašepetal in hotel reči
še nekaj, tedaj pa je zagorela luč.

Izpustil je glavo in se opotekel kakor pijan.

«Ti lump ti, boš iz mene norce bril», mu je nekdo kričal
prav na uho.

Ves omoten se je naslonil na steno. Po čelu mu je lil
mrzel znoj. Zdelo se mu je, da ne vidi prav. Pomel si je
oči, toda grozni privid ni hotel izginiti. Mimi, ki jo je
malo prej poljubljal tako vroče, se je zdaj pri luči izpre-
menila v taščco, ki je še vedno kričala kakor obsedena:

«Ti lump ti, da si upa iz mene norce briti!»

Obupano je pogledal ženo, kakor da bi jo prosil po-
moči, toda ta ga je gledala tako čudno, da je hitro umak-
nil pogled. Potem pa je zagledal Mimi. Stala je na dru-
gem koncu sobe in se smejala tako iz srca, da so ji solze
teklo po licih.

Tako se je klavrno zaključila velika pustolovščina Boji-
slava Smoliča. Nikomur ni niti besedice črnil o nji, niti
prijateljem pri Zlatem kozlu, ki so ga zastoj čakali, da
jim pride poročat, kako se je iztekla vsa reč. K Zlatemu
kozlu se sploh ne prikaže več, zato, ker se je do dna
svoje zajetne grešne duše prepričal, da prijateljski na-
sveti družčine pri Zlatem kozlu niso vredni niti piškavega
oreha.

«Ti imaš prijateljico», je nadaljeval.

«Prosim, kupi še njej eno! Da bo še več
stroškov! Dve ribi požirata več kakor ena!»

«Zlata ribica ne povzroča nobenih stro-
škov, Milena!»

«Če bi enkrat seštel vse izdatke...»

«Saj sem jih že», je priznal Pavel.

«In? Uspeh tega seštevanja?»

«Do danes — torej natanko v štirih letih
— naju je veljala zlata ribica štiri in šest-
deset dinarjev in pet in sedemdeset par.»

«Ali si računala tudi krušne drobtine?» je
vprašala Milena.

«Kakšne krušne drobtine? Saj ne krmim
zlate ribice s krušnimi drobtinami!»

«Ti ne. Ampak jaz.»

Pavel je presenečen zakrilil z rokami po
zraku.

«Ti krmiš mojo zlato ribico s krušnimi
drobtinami? Morda celo s surovim maslom
in medom? In jaz, bedak, sem ti doslej
skrival, da — ali poznaš zlato ribico, ki
plava tu okrog, Milena?»

«Seveda jo poznam. To je naša stara
zlata ribica Princeska.»

«Meniš? Od kdaj jo pa poznaš?»

«Že štiri letal!»

«Tu se pa Milena moti, moootit!» je rekel. «Prvič je ne poznaš štiri leta, ampak šele en dan. Drugič pa to ni Princeska, zakaj Princeska je že pred tremi leti poginila...»

Milena je zmajala z glavo:

«Saj jo vidim vsako jutro!»

«Vidiš jo, seveda jo vidiš! Samo katero? Vsak teden drugo! Že tri leta na skrivaj jemljem mrtve zlate ribice iz akvarija in prav tako na skrivaj nove, žive spuščam vanj...»

Milena je od začudenja odprla usta.

«Pa nisem nič opazil!» je vzkliznila.

«Ne, ampak jaz sem opazil. Vselej sem imel vse hlače polne vode, srajco bi pa kar lahko ožell! Toda najhujše pride šele sedaj: kam bi z mrtvo ribo? V sobi imamo centralno kurjavo, v kuhinjski štedilnik je nisem mogel vreči, tam si stala ti in kuhala zajtrk. Enkrat sem jo vrgel v kopro, pa se je zamašil odtok. Da bi jo pokopal v stranišču, se mi je zdelo nespoštljivo. Tako sem često letal cele ure s poginulo zlato ribico v žepu po mestu in iskal, kje bi se je iznebil. Nekoč mi je v pisarni padla iz žepa tik pred šefa, drugič se mi je posrečilo, da sem jo v nekem avtomatskem bifeju zamenjal s sardino v olju na kruhku — takoj nato je vstopil mesar, tisti debeli, rdeči, in jo pojedel. Vse to sem delal, da bi ti prihranil bolečine, ker sem mislil, kako visiš na zlati ribici! V resnici pa si bila ti morilka, ker si jo krmila s krušnimi drobtinami!»

Milena je že šlo na jok.

«Saj se mi je tako smilila, Pavel!»

«Smilila? Zakaj?»

«Našla sem namreč vsak teden mrtvo zlato ribico v akvariju», je priznala Milena. «Mislila sem, da je poginila od lakote. Tudi jaz sem kupila vsak teden na skrivaj novo zlato ribico, tudi jaz sem iskala tisoč skrivališč, ker sem ti tudi jaz hotela prihraniti bolečino nad izgubo Princeske.»

Pavel je bil vidno ganjen. Toda moški v njem se ni dal premagati: če je imel prav, je moralo tako tudi ostati.

Prikimala je:

«Pa ti vsako jutro sam zajtrkuj! Potem boš videl, kako ti bo pri srcu, če bo kdo zmeraj z odprtimi usti gledal vate, kakor da hoče reči: In jaz? Ne bom dobil nič?»

«Saj dobi vsak dan svoja mravljinja jajca!»

«Krušne drobtine so cenejše», je vztrajala Milena.

«Mravljinja jajca tudi niso tako strašno draga! V štirih letih jih je zlata ribica pojedla samo za štiri in šestdeset dinarjev in pet in sedemdeset par.»

«In še krušne drobtine povrh!»

«Kaj se pravi povrh? Saj krušne drobtine vendar nič ne stanejo!»

Z gospodinjso se ni dobro prepirati o gospodinjstvih zadevah.

«Da krušne drobtine nič ne stanejo?» se je razburila. «Le pojdi k peku in zahtevaj krušne drobtine, pa boš videl, koliko stanejo! Osem dinarjev kilogram!»

Pavel se je vdal.

«No dobro — priračunajva še za osem dinarjev krušnih drobtin, potem naju stane

krmljenje zlate ribice natanko dva in osem deset dinarjev in pet in sedemdeset par. V tej vsoti je zdaj zaračunano vse! Tudi tvoje darilo za rojstni dan, Milena.»

«Katero darilo za rojstni dan?»

«Saj si mi pred dvema letoma dala za rojstni dan za sedem dinarjev mravljinih jajčec.»

Milena se je temeljito zavedala svoje dobrote.

«Za sedem dinarjev jajčec in akvarij», je poudarila.

Zdaj se je ujezil spet Pavel.

«Tako tega ne moreš računati, Milena», ji je ugovarjal, «to vendar ni bil akvarij, ampak navadna steklenica za vkuhanje sadja.»

«Ali mar ni zadostovala?»

«Seveda je zadostovala. Toda če mi prepustiš steklenico za vkuhanje sadja, ker je bila brez pokrova in zgoraj ob robu tako okrušena, da je nisi mogla več trdno prevezati s pergamentom, mi je vendar ne moreš zaračunati kot darilce za rojstni dan.»

Tako naglo je Milena le redko našla odgovor.

«Ti mi pa predelano boo lahko zaračunaš kot darilo za rojstni dan, kajne?» ga je vprašala.

Pavel je pričel tekati po sobi.

«Seveda, jasno! Predelava je stala sto šest in trideset dinarjev, in poleg tega je moral dodati krznar še eno novo kožo.»

«Ki je do danes še nisi plačal!»

«To je vseeno!» je kričal Pavel. «Ali opominja tebe ali mene?»

Milena ni popustila.

«Meni bi bilo skrajno nerodno, če bi komu kaj podarila, kar še čez pol leta ni plačano!»

«Steklenice za vkuhanje ti tudi ni bilo treba plačati! Kar lepo iz omare si jo vzela in jo s sladkim obrazom postavila na mojo mizo. Poleg tega spada ta steklenica k priboru, ki nama ga je moja mama dala za poročni dar.»

«Seveda, ker je sama ni mogla več rabiti!»

«Kdo pa to pravi?» je vzkipel Pavel. «Zakaj bi je pa ne mogla več rabiti? To bi rad vedel zdaj, na to mi takoj odgovori!»

Milena se je počutila kakor riba v vodi.

«Za koga naj pa vkuhana sadja, te vprašam? Kompot se je vendar samo ob nedeljah, in takrat tvoja mati vselej obeduje pri nas!»

«To še dolgo ni vzrok,» je kričal Pavel, «da bi steklenico moje dobre mame uporabljali za akvarij!»

«Ali si ti dal zlato ribico vanj ali jaz?»

«Seveda sem jo dal jaz,» je pihal Pavel, «kaj naj bi pa sicer storil? Ali naj bi ti pokvaril svoj rojstni dan? Spoznal sem pa takoj, da je to steklenica za vkuhanje sadja od maminega poročnega darila. Samo rekel ti nisem nič. Če mi jo pa hočeš danes zaračunati kot vezilo za rojstni dan —»

Milena se je brž izmuznila.

«Saj ne računam daril za rojstni dan! Ugotovila bi rada samo, koliko naju stane

zlata ribica Princeska! In k temu moraš seveda priračunati tudi steklenico!»

In kadar moški ne vedo kaj in kako, kriče. Zato je kričal tudi on:

«Saj je vendar nisva kupila! Saj sva jo že prej imela!»

«Za druge namene, Pavel!»

«Magari za druge namene! Toda če je ne potrebuješ za druge namene in če prazna postaja — —»

«Pri nas marsikaj prazno postaja», je zbadljivo pripomnila Milena.

«Tako? Kaj pa na primer?»

«Tvoja pisalna miza, Pavel.»

«Pisalna miza! Pisalna miza!» je posmehljivo ponavljala Pavel. «Ta spada k stanovanjski opremi kakor klavir in omara za knjige. Ali bi marala biti poročena z možem, ki nima pisalne mize?»

«Se nikoli nisi pisal na njej, Pavel! Sedem let sva poročena, toda napisal nisi na pisalni mizi še nobene besede. Rada bi pa vendarle vedela, kaj bi rekel, če bi na primer pisalno mizo uporabljala jaz za šivanje!»

Pavel je udaril s pestjo po mizi:

«Saj se ti je posrečilo, da si spravila vanjo svoje krparije!»

«To so tvoje raztrgane srajce, Pavel!»

«Za vraga! Ljubše bi mi bilo, če bi jih zašila!»

«In meni bi bilo ljubše, če bi jih ne bil strgal!»

Kdor glasno kriči, kmalu neha kričati. Tako je bilo tudi s Pavlom in Mileno.

Umolknila sta.

Če pa zakonca pet minut molčita, začneta obžalovati, da sta kričala. Tako je bilo tudi s Pavlom in Mileno.

«Koliko naju res stane zlata ribica?» je nežno vprašala Milena. Tudi Pavel je bil že ves potolažen in pomirjen. Prijazno je odgovoril:

«Mravljinja jajčka, krušne drobtine in včasih kakšen prepriček.»

Zdaj je vzela Milena spet svoje pletenje, ki ga je, ko je stopila k akvariju, pustila na zofi, in menila:

«Moški mora itak kdaj pa kdaj kričati — temu se ni mogoče izogniti, to moramo žene pač potrpeti — in zato mi je ljubše, Pavel, da si kričal zaradi zlate ribice, kakor pa da bi kričal zaradi svoje zlate ure, ki mi je pri ščetenju tvoje pražnje obleke padla z balkona, kar sem ti ravno hotela priznati...»

Prevedel P. K.

NAŠE UMETNICE SO RAZSTAVILE

Jakopičev paviljon je letos venomer dobro zaseden. Od septembra dalje se v njem vrsti razstava za razstavo, katerih vsaka je po svoje privlačna in nudi na ogled številne lepe umetnine. Podoba je, kakor da se hoče stari, skromni in vendar častitljivi hram slovenske umetnosti kar najdostojneje uveljaviti za slavo, kajti onkraj proge nasproti pravoslavni cerkvi so že postavljeni temelji Moderne galerije, kjer bo poslej imela slovenska umetnost svoj reprezentativni dom.

Razstavo Kluba neodvisnih je v novembru sledila razstava del likovnih umetnic, ki so brez kakšne klubske skupnosti zbrale svoja lepa dela in z njimi do kraja napolnile Jakopičev paviljon. Razstava je bila zanimiva, ker nam je dala priložnost, da smo v prerezu spoznali ustvarjalno silo naše ženske likovne umetnosti, še prav posebno pa zato, ker so nekatera dela bila res vredna vsega priznanja. Izmed starejših slovenskih umetnic imajo že svojo pošteno veljavo Anica Sodnik-Zupančeva ter Henrika in Avgusta Šantlova. Njihove umetnine krajajo marsikateri slovenski dom. Na razstavi ni bilo njihovih izbranih del. Vendar pa je vse, kar so razstavile, pričalo o njihovi polni umetniški zrelosti.

Bara Remčeva, ki je organizirala razstavo, je povabila v goste tudi dve hrvatski in eno srbsko tovarišico. Milica Beševičeva iz Beograda, Božena Vilhar-Ružičeva s Sušaka in Štefa Pažičeva iz Zagreba so pokazale lepe sposobnosti, ki obetajo marsikaj dobrega. Med vsemi tremi je za zdaj Štefa Pažičeva najmočnejša.

Henrika Šantlova: Tihozitje.

Mara Kraljeva: Moja hči.

Mlajše slovenske umetnice so se nam predstavile v najrazličnejših tehnikah. Jela Humek-Trnkoczyjeva se je krepko predstavila z lastno podobo, pa tudi kot pokrajinarica. Mara Kraljeva se je uveljavila zlasti s portreti, med katerimi je podoba njene hčerke posebno ljubko in zrelo delo. Elda Piščančeva je nasprotno pokazala lepe sposobnosti v pokrajinarstvu. Bara Rem-

Štefa Pažičeva: Tihozitje.

čeva, ki si je takisto že priborila svoje ime v slovenski likovni umetnosti, je dobra opazovalka prirode, oboževalka njenega barvnega razkošja. Mira Pregljeva je po zgledu naših starih samoukov ustvarila zanimive slike na steklo, svoj talent pa je zlasti izpričala s cvetličnim tihožitjem. Plastiko je edina razstavila Dana Pajničeva,

ki je v drobnih umetninah polna domiselne kapricioznosti. Njena dela pač lahko popolnoma nadomestijo in izpodrinejo keramične izdelke, ki jih za precej drag denar dobivamo iz drugih krajev in ki samo kvarijo dober okus. — Razstava je privabila prav lepo število občinstva. Naj bi jo naslednja leta sledile podobne prireditve! Artem.

Umetnine Franceta Miheliča

Fran Mihelič

S starejšim mojstrom sva stala pred Miheličevim «Mrtvim Kurentom». Bila je lepa jesenska nedelja, in Jakopičev paviljon je bil poln obiskovalcev, kakor že dolgo ne. Razstava Kluba neodvisnih je postajala dogodek... Kakor val, ki zdaj pa zdaj pljusne proti bregu, naju je venomer odrinjala od slike zdaj ta, zdaj ona gruča.

— Vidite, je menil mojster, jaz le verjamem, da ima vsaka prava umetnina svojo skrivno privlačno moč... In tole je nekaj takega, tale Miheličev «Kurent».

Že spet sva bila predaleč od slike, da bi si jo mogel natančneje ogledati. Živeje je medtem učinkoval name Miheličev enoviti drevored, tožno sanjava haloška pokrajina v jesenskem nastrojenju, melanholična tišina panonskih pokrajin. Od Miheličeve krajinske poezije sem se naposled lahko vrnil h «Kurentu». Dolgo sem gledal celotno skupino, potem detajle — in sem vedno močnejše dojemal vse tisto, kar nam Miheličev «Mrtvi Kurent» govori s svojo pretresljivo tragiko.

— Taka dela so redka — je govoril starejši mojster — in je težko povedati z besedami, kaj vse je v taki doživljeni umetnini. Groza se druži s kroniko, — tako je življenjske. Skupina, ozadje, kretnje, barve — vse je v strahot-

nem skladu. Vsak delec je pravilno izdelan. Objestnost pustnih šem, ki so zgrožene nad zaklanim Kurentom, ležečim pred nami v vsej svoji siromaščini človeške malovrednosti, potem pa poleg najbolj prepričevalne tragike simbolični pomen: iz šemastega veseljačenja prehod v sivo pepelnico, mračno ozračje, ki pa je polno pomladne slutnje kakor je tudi drevje že polno sokovja, da se bo zdaj, zdaj razbohotilo. Vse to nam je dal Mihelič s tole svojo brueghelsko krepko umetnino...

«Mrtvi Kurent» je v teku letošnje jesenske razstave Kluba neodvisnih sprožil še to in ono besedo ne le kot čista umetnina, marveč tudi zastran nakupa. Zglasilo se je četrto ali peto ljubiteljev umetnosti. Oni moj sobesednik — starejši mojster —, ki je Miheličeve umetnine z očetovsko dobrohotnostjo ogledoval kot dela mnogo

Fran Mihelič: Topoli.

obetajočega in naglo se razvijajočega talenta, mi je odločno trdil, kar je govorila tudi vrsta drugih: «Mrtvi Kurent» mora v Narodno galerijo. In vendar «Mrtvega Kurenta» ni v Narodni galeriji. Kupil ga je (za pet tisočakov) neki policijski uradnik.

France Mihelič ni med našimi najmlajšimi. Na razstavi Kluba neovisnih je bila njegova umetniška zrelost kljub kvalitetam številnih umetnin njegovih enajstih tovarišev čisto samosvoja in zaokroženo podana po petih ali šestih njegovih umetninah. Poleg talenta je Francetu Miheliču naklonila dobra sreča, da je dobil za svoje ustvarjanje čudovito zanimiv in prostran atelje. Namreč: vse obširno Ptujsko polje s Halozami in Slovenskimi goricami. Je namreč profesor risanja na gimnaziji v Ptujju. Za časa razstave Kluba neodvisnih je prihajal ob nedeljah v Ljubljano, pa tudi sicer ga pot večkrat privede med ljubljanske tovariše.

Povprašal sem ga o življenju, študiju in delu.

— Vsa ta moja zgodba je prav za prav kratka, — je odgovoril. — Doma sem iz Virmaš pri Škofji Loki, rojen 1907. Starši pa so iz Bovca na Tolminskem. Študiral sem v Zagrebu na umetnostni akademiji, pri Klajkoviču, Beciću Vanki in pri Krizmanu (grafiko). Nekaj let sem se, kakor veste, bavil samo z grafiko, zlasti z risbo in litografijo. Kaj bi mogel iz tistih let posebnega povedati? Ilustriral sem Klopčičeve «Preproste pesmi». V bežigradski šoli v Ljubljani sem okrasil stene otroškega vrtca z dvema po deset metrov dolgima frizoma. Ali kakor sem nekoč v razgovoru, ki je bil že objavljen, omenil, ni bila grafika moj edini namen, marveč sem si hotel ustvariti nekakšno konstruktivno ogrodje za svoje sedanje slikarsko delo. Venomer se še ponavljajo ugotovitve kritikov, da se v mojih slikah opaža grafični element. V resnici pa je tako, da je moje stremljenje edino to: slika naj bo predvsem slika, umetnina naj izraža vse umetnikovo stremljenje in vso njegovo moč, — kolikor je pač ima, seveda.

— Kod ste študirali in razstavljali na tujem?

Za tujino ne morem šteti, da sem bival nekaj časa v Kruševcu, kjer sem napravil vrsto risb in nekaj slik, od katerih je ena v Narodni galeriji. Razstavljal sem z uspehom v Beogradu, Zagrebu, v Rimu in Mariboru, izključno grafična dela pa na zadnjih razstavah na Nizozemskem, Švedskem, Norveškem in drugod. Študiral sem nekaj časa v Parizu in v Italiji (v Firenci in Benetkah). Odkar pa bivam v Ptujju, sem se razgledal po vsej tej prezanimivi panonski pokrajini, ki mi v umetniškem oziru nudi res mnogo, kar tudi najbolje izpričujejo moje slike iz zadnjih let. Še posebno pa je to potrdila razstava, ki sem jo priredil lani februarja v Ptujju v ptujskem Dijaškem domu, kjer sem razstavil trideset slik. Prosim Vas, zakaj pa naj bi imel pomisleke glede na tako majhno kulturno križišče, kakršen je Ptuj? Menite, da Ptuj nima svojih umetniških potreb kot torišče, kjer je ohranjena umetniška tradicija s tolikerkimi lepimi spomeniki preteklih dob, in kot središče pokrajine, kjer je skrite toliko melanholične poezije, med prebivalstvom pa mnogo starih kmetskih običajev? Po vaseh Ptujškega polja ne zmanjka dogodkov, kakršen je ta, ki sem ga upodobil v «Mrtvem Kurentu». Ta prizor sem bil predlanskim sam doživel in ga nato dvignil na stopnjo umetniške zaokroženosti. Haloški griči z vinogradi, topoli in brezami, spreminjajoč svojo podobo v slehernem letnem času, da skoraj v luči slehernega dne, obcestne gostilne, vozniki, barantači, skoraj lesena okornost posameznih kmečkih tipov, pa spet sanjavost prirodnih drevoredov, idilika široko razvlečenih domačij na Ptujskem polju in daleč naokrog med haloškimi bajtami tipajoča beda — to je svet, kjer lahko marljiv in nadarjen slovenski umetnik venomer nabira motivov in jih potem izpopolnjuje v nemotenem miru v svojem kabinetu, v predsobi ptujške gimnazijske risalnice, kjer mu služi nerabljeno stojalo šolske table in kjer so priče njegovega dela le mavčni odlitki grških in rimskih bogov, medtem ko je po mizah polno skic in načrtov ter že dovršenih olj, ki so se vrnila s te in one razstave ali pa še čakajo prihodnje priložnosti, da se pokažejo spoštovanemu občinstvu.

Fran Mihelič: Haloze v pozni jeseni.

Fran Mihelič: Mrtvi Kurent.

Fran Mihelič: Gostilna pri Ptuj.

Fran Mihelič: Haloze v jeseni.

— Načrtov za bodočnost imam polno, — tudi takih, ki bodo prekržani...

Tako sodi umetnik Mihelič sam o sebi. In pri tem kar mirno dalje ustvarja zdaj v svojem velikem ateljeju v prirodi, zdaj spet pred obličjem svojih poganskih bogov v

veliki stekleni omari. Dela — in ne čuti potrebe, da bi razkrival načrte. Po zadnji razstavi Kluba neodvisnih v Jakopičevem paviljonu se prepričevalno potrjuje sodba vseh, ki znajo ceniti njegovo delo, da nam v Francetu Miheliču naglo zori velik slovenski mojster. **Artem.**

IVAN VUK †

Po daljši, mučni bolezní je 12. novembra v ljubljanski bolnici umrl pisatelj in časnikar Ivan Vuk, star 57 let. Zaključilo se je življenje, polno dela in načrtov, trpljenja in tudi mnogih razočaranj.

Po rodu iz ljutomerske okolice, sin izredno razumnega kmeta, je podedoval nadarjenost in spretnost, ki sta ga napravila za pisatelja-samouka, ki se sicer ni povzpел do visokega umetniškega oblikovalca, a do dobrega poročevalca življenjskih zgodb in prijetnega kramljalca o kmetih iz svoje rodne okolice. Že pred vojno je sodeloval s podlistki in črticami pri raznih listih in revijah pod svojim pravim imenom ali pod psevdo-

nimom Starogorski. Zlasti pri Mohorjevi družbi je objavljал svoje krajše stvari in daljši roman «Zorislava».

Leta 1914. je moral obleči vojaško suknjo. Bil je v Galiciji ranjen v prsi in ujet. Ko je ozdravel, je preživel ujetništvo v Moskvi in v daljnem Taškentu. Ko je v Rusiji prišio do revolucije, se ji je Vuk takoj pridružil in opravljal v Taškentu in nato v Moskvi razne funkcije ter prišel v stike z mnogimi vidnimi voditelji nove Rusije, s politiki in tudi pisatelji. Sodeloval je s prispevki v reviji «Novo življenje», ki jo je urejal Maksim Gorki. V Moskvi se je tudi oženil s študentko petja Štefanijo Frankovsko, ki jo zlasti obiskovalci delavskih prosvetnih večerov v Delavski zbornici in poslušalci radijske postaje poznajo kot koncertno pevko.

Sedem let je ostal v novi Rusiji. Nato se je z ženo in sinčkom vrnil — v domovino. Tu je bil po devetmesečni preiskavi oprščen, in začela se je borba za kruh. Postal je strokovni tajnik delavskih organizacij, urednik strokovnih glasil in koledarjev. Sodeloval je v gibanju s predavanji in organiziranjem delavskega kulturnega nastopanja. Literarno pa je sodeloval v raznih listih in družinskih revijah. «Priatelj», «Ženi in domu» in «Mladiki» se je pridružil takoj v začetku in jim ostal z izvirnimi in prevodnimi prispevki zvest do smrti.

Mnogo je prevajal iz hrvaščine (Kozarac, Mrtvi kapitali) in postal za to delo častni član osiješkega Kluba književnikov. Veliko je prevajal tudi iz nemščine, največ pa iz ruščine. Prvi sovjetski roman v slovenskem prevodu nam je oskrbel ravno Vuk (Dorohov, Sibirski punt). Dalje je prevedel vso knjigo Zoščenkoviš satir, Londonovo «Želez-

no peto» (iz nemščine), Neverova «Taškent, kruha bogato mesto», krajše stvari Gorkega, Koževnikova in drugih. Po vzhodnih pravljicah, ki se je z njimi seznanil v Rusiji, je priredil mnogo črtic ali pa je izvirne zamislil oblikoval na njih način in jih izdal v knjigi «Pravljice iztoka». Reporterske črtice iz življenja malih ljudi je zbral v knjigo «Zlato tele» (pod psevdonimom Janez Samojov v Cankarjevi družbi), napisal več potopisov, ki jih je objavljал v listih (zlasti v «Slovincu») in tudi v knjigah («Po valovih Donave široke»).

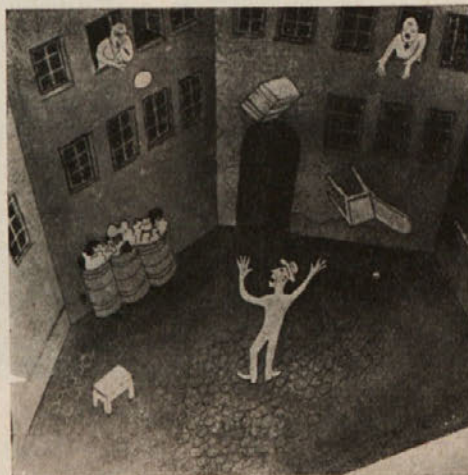
Dobre, tudi umetniško pomembne so njegove črtice o kmetih ljutomerske okolice, «iz kraljestva Triglovega», ki jih je objavljал zlasti v «Mladiki». Tu se kaže dobro opazovanje, podano s prijetnim kramljanjem.

Zapisati je treba tudi, da je imel dobre stike z ameriškim slovenskim delavskim tiskom. V «Proletarcu», «Prosveti» in «Ameriškem družinskem koledarju» je objavil mnogo svojih črtic. Njegova marljivost je bila sploh izredna. Malo je slovenskih revij in listov, ki niso šteli Vuka za svojega sodelavnika.

Po dogodkih, ki so ga življenjsko zelo zadeli, je začel bolehati. Držala se ga je nesreča, in živel je samotni in zapuščen težko življenje borbe za kruh. Zadnje leto je vidno hiral. Delavska pesem in godba, ki jima je posvetil mnogo časa in sil, sta izmučeno truplo spremili mrkega novembrskega večera na ljubljansko polje k počitku.

Mile Klopčič.

BREZPOSELNI SI

S PETJEM SLUŽI KRUH

1. Brez posla mož, po sili trubadur prepevat gre z dvorišča na dvorišče, da vsaj dobi bi za vsakdanji kruh, ker si zaman že dolgo dela išče.
2. Bog ve — je kriva pesem ali glas, da z okna star gospod zaluča krožnik, iz druge hiše kuharica stol? Saj vendar trubadur ni tak brezbožnik!
3. Sicer pa stola mož je prav vesel, udobno sede in prepeva dalje... Odzgor pa zmerom večji pada blagoslov: preproge, voda, metla, stare halje...
4. Še malo bo zapel, pa bo imel vse, kar je treba za opremo sobno. Že tudi kaktus za okras leti... Pogreša le še posteljo udobno.
5. Tako! Zdaj tudi postelj je prišla! Naš trubadur se kot na odru klanja, veselo zahvaljuje se na vse strani in o blaginji bogatašev sanja...
6. Mar ni uredil sobe si lepō? Ima omaro, posteljico belo, preprogo, stole, mizico in nekaj knjig. Takole bi se marsikomu pelo!

Resnično ubogi

Ne mislim ubogih na denarju. Mislim ljudi, ki so ubogi na duši, zakaj edina revščina, ki slabi in ubija, je revščina na duševnih močeh. Kadar pridejo skrbi, nimajo ubogi, katere tukaj mislimo, nobenih virov notranje sreče, iz katerih bi mogli črpati. Če nimajo več denarja, nimajo tudi notranjega bogastva. Ako strmoglavijo ali so strmoglav-

ljeni s stališča, na katero so navajeni, ne najdejo več zavetišča. Ubogi so v premagovanju samih sebe, in njihova okolica je močnejša od njih. Ubogi so na disciplini, in njihov lastni jaz jih prepade in pogoltne. Ubogi so na navdušenosti, in če izpodletijo njihovo edino, malo zanimanje, nimajo nobenega več. Ubogi so na radostih, njuni bedi se pridruži samota. Ubogi so na času, ker ga zapravljajo z nevažnimi rečmi.

Ubogi so na lepoti, ki se jo niso nikoli naučili videti. Tudi lepota je hrana.

To so resnični ubožci na zemlji. Tresejo se od mraza pri oknu in gledajo ven v toploto življenja, gladujoče duše, ki bi rade vsakega mimo idočega prosile za košček kruha življenja, ki ga ne znajo prebavljati.

Pekel je, če je človek ubog, ubog na vsem, kar dela življenje bogato in močno in lahko, ubog na duši.

PIŠATELJ V ŠKRIPCIH

Gospod Janko Peresnik je bil to, kar se po navadi imenuje čislán in tudi v širokih ljudskih krogih priljubljen pisatelj. Vsako leto — pa naj je bilo dobro ali slabo — je priobčil po en dogodkov poln roman, zabeljen s prijetnimi in lahko dostopnimi razglabljanji o človeški duši in ženskem srcu. V mesečnike, polmesečnike, tednike, in koledarje pa je dal spoštovanja vredno količino zgodb, povesti in podlistkov, ki so imeli zavidljivo lep uspeh.

Ko se je začela vojna, ga je povabil k sebi ravnatelj dnevnika (pri katerem je pisatelj Peresnik največ sodeloval) in mu, ker je pač poznal njegovo bistroumnost in njegovo dostojnost, položil na srce samo ti dve besedi:

«Prilagodite se!»

No, in gospod Peresnik se je takoj spomnil tistih časov, ko se je — pet in dvajset let je že od tega — med svetovno vojno hlabro boril za svobodo teptane domovine. In napisal je vojno zgodbo, vso prepojeno z junaštvom.

Čitatelji niso dolgo odlašali s svojo sodbo. Neki letalec mu je že tri dni po izidu zgodbe poslal naslednjo dopisnico:

«Vaš spis v 'Večerniku' je bedast. Če ničesar ne razumete o vojaških stvarih, potem rajši molčite. Sicer si pa mi tu na fronti želimo samo česa veselega, zabavnega, šaljivega. Zdi se mi, da je to povsem razumljivo! Saj je lahko malo nespametno, magari brez glave, samo da človeka spravi v dobro voljo. Lepa hvala vnaprej, pa brez zamere!»

Zdaj je gospod Peresnik, ki je bil ubogljiv mož, po svojem najboljšem receptu sestavil veselo zgodbo.

Toda neka branjevka, katere mož je strážil vojaško skladišče živil in uniform neke daleč v zaledju, pisatelju ni skrivala svoje ogorčenosti:

«Medtem ko se naši možje — tako mu je sporočila — na bojišču bore kakor levi za ljubi dom in prelivajo svojo dragoceno kri za postopače in trebušnike vaše vrste, bi bili vi lahko toliko uvidevni in sramežljivi, da bi take oslarije ohranili zase. Nam zdaj res ni do smeha, prav zares ne nam drugim!»

Gospod Peresnik se je odkrito pokesal in napisal sentimentalno zgodbico, ki bi lahko priklicala solze na najbolj izsušene veke. Celó ravnatelj 'Večernika' je bil ves ginjen, ko jo je prečital.

Toda ni še preteklo osem in štirideset ur, že je zaprepaščeni pisatelj prejel od znane industrijca dobesedno tole zaukazujočo brzojavko:

«Čital sem globoko užalostčen presunljivo zgodbo v 'Večerniku'. Stop. Domovina ne potrebuje solzave, moreče literature. Stop. Geslo je od zdaj odločnost in zatajevanje. Stop. Srce bo dobilo spet svoje pravice po popolni zmagi. Stop. Razumeli? Pozdravl Stop.»

Zdaj se je gospod Peresnik, ki ni zlepa izgubil poguma, vrgel na slovstveno vrsto, čisto novo zanj, na detektivsko povest. Po

osmih dneh neutrudnega dela je porodil novelico, ki je bila resnično razburljiva, in sicer tako zapleteno razburljiva, da je po vsej pravici pričakoval, da mu bo vsa dežela odkritosrčno hvaležna zanj.

Toda dežela je molčala (nemara res iz hvaležnosti?), in edini, ki je spregovoril, je bil neki anonimen sitnež. Takole se je razčeperil:

«Naši živci hočejo predvsem miru. Kako da vi tega ne razumete? Vaša detektivska zgodba bi bila imenitna za nevtralce, ki se valjajo v nasladah miru. Za nas pa v tem težkem času nikakor ni primerno! Zapomnite si to enkrat za vselej! Saj potrebujemo bolj kakor kdaj koli resnosti, plemenitosti, vzvišene miselnosti!»

Z zgledno prizadevnostjo je poskusil gospod Peresnik zadostiti tej pravični in idealni zahtevi. Vzel je svoje najlepše polnilno pero in napisal čudovito zgodbo. Ta zgodba se je godila z zaledju (zakaj na fronto se naš pisatelj ni več upal, odkar je bil prejel letalčevo dopisnico!), toda zato ni bila nič manj polna dostojanstvenosti, samozatojevanja in poguma. Pa je navzlic temu — o nehvaležnost tega sveta! — nesrečni avtor požel zanj samo tole vznemirjeno sodbo neznanega dopisnika:

NEVARNA ZAUPNOST

Nekaj vsakdanjega, hkrati pa čudnega je to, da menijo ljudje, da smejo biti zaradi tega, ker so s kom v bolj zaupnih odnošajih, bolj prosti in brezobzirni v medsebojnem občeivanju. Toda ravno nasprotno je res: čim tesnejše so vezi prijateljstva, tem bolj moramo biti obzirni drug do drugega. To velja ne samo za prirojena sorodstvena razmerja, temveč tudi za zakonske, ljubezenske, prijateljske in druge zveze, ki so osnovane na medsebojni naklonjenosti.

Prav nič ni redko, da drobna besedica «ti», ki ljudi zbližuje v nagovoru, ljudi v resnici bolj in bolj oddaljuje. Da, pogosto se dogaja, da postanejo ljudje, ki so si bili najboljši prijatelji, dokler so si pravili «vi», največji sovražniki, ko si pravijo «ti». Zakaj? Zato, ker ta ali oni ali pa oba sčasoma prekoračita tisto mejo, ki je prej tako lepo ležala med njima.

Zaupnosti ne prenese vsakdo. Pogostno skupno bivanje, poznanje navad, slabosti in napak drugega — to kaj lahko ubije medsebojno spoštovanje. Ta in oni se čuti upravičenega, da sme drugega kritizirati, meni, da mu le dobro dela, če ga hoče po svojem preustrojiti, če išče napake na njem, v njegovih besedah in dejanjih — skratka, tista spoštljiva razdalja, ki je prvi pogoj za trajno prijateljstvo, izgine.

Morda bo kdo ugovarjal, češ da je pravica ljubezni in prijateljstva rav-

«Razumem, da človek v izvestnem primeru obrne plašč po vetru in da se malo prilagodi temu in onemu položaju. Toda v taki meri je to vendarle več kakor preveč! Saj to presega vse meje! Pišite nam rajši zgodbe, kakršne so pisali naši stari, dobri pisatelji, recimo Rabelais in Balzac! Vesele, razposajene zgodbe in duhovite pripovedke! To je vendar naša narodna slovstvena zvrst!»

Zdaj je gospod Peresnik, poln navdušenja ob misli, da bo tekmoval z Rabelaisom, Balzacom in drugimi takimi velikani, napisal elegantno, toda precej navihano in malo nespodobno zgodbo, ki ji pa ni bilo kdo ve kaj očitati. Vzlic temu je neka starejša dama nemudoma vrnila ravnateljju 'Večernika' svoj izvod, mu z ogorčenim dopisom odpovedala naročbo in razen tega še umrla za posledicami svojega razburjenja...

Tako je vojno literarno delovanje gospoda Peresnika priklopelo do vrhunca. Ker uredništvo 'Večernika' ni hotelo več sprejemati njegovih rokopisov, je pisatelj v škripcih za vselej izgubil ves pogum. Preselil se je na deželo, kjer zdaj sestavlja in piše velikanško delo, ki bo imelo dva dela, dva tisoč strani: o vlogi podpičja v svetovnem slovstvu.

«Tako,» si misli, «bodo vsaj vsi zadovoljni.»

Da bi le bilo tako!

Prevedel d'Artagnan.

no to, da smemo drugemu odkrito in pošteno povedati svoje mnenje. Res je, toda samo tedaj, če se to mnenje zahteva in če se ve, da bo naš drug resnico tudi prenesel. Vobče pa je vendar lepše in boljše, če devljemo ravno nasproti svojemu najbližjemu besede na zlato tehtnico, zakaj nič ne žali bolj kakor brezobzirna kritika ljudi, o katerih mislimo, da nas z ljubeznijo razumevajo.

Medsebojno spoštovanje motijo največkrat prestopki iz ljubezni: ljubosumnost, ki ustvarja iz zakona pekel, napačna častihlepnost, medsebojni nesporazum, ki pretvarja ljubezen v sovražstvo in prijateljstvo v neprijateljstvo.

Ljubezen in prijateljstvo lahko trdno stojita le, če sta temeljna stebra, na katerih slonita, namreč spoštovanje in medsebojno cenjenje, neomajna. Kolikokrat mislijo ljudje, da lahko delajo v krogu zaupnih in prijateljskih oseb, kar hočejo. To je čisto napačno. Ravno pred ljudmi, ki jih posebno cenimo — in to so vendar taki, ki jih ljubimo — ne smemo delati, kar bi se nam hotelo, ne smemo biti brezobzirni in razbrzdani.

Zakaj se zlomi toliko prijateljstev? Zato, ker je en del ali pa oba «šel predaleč».

Zakaj se razbije toliko zakonov? Ker se zakonca ne menita za obliko družabne dostojnosti v vsakdanjem občeivanju med seboj!

V nas samih je vir naše sreče

Prav vsakega človeka brez izjeme se loti kdaj pa kdaj neko čudno, malooušno razpoloženje. V takih dneh se mu zdi vse tako težko, žalostno in grozeče, in vsaka najmanjša nevšečnost, vsaka skrb je tako neznansko težka in nadležna. V takih dneh so nam tudi najmanjše dnevne skrbi dvojno težke in dvojno grozeče. V vseh kotih vidimo samo strahove in se bojimo možnosti, na katere komaj dan poprej niti pomislile nismo. Plaši nas misel na vsakovrstne bolezni in vznemirja nas bojazen pred izgubo dela in pred izbruhom vojne. V dolgu, ki se nam je zdel doslej čisto zmogljiv, vidimo zdajci nezmogljivo breme, in delo, ki nam je bilo še prejšnji dan v veliko veselje, nas zdaj več ne veseli in ne zadovoljuje.

Če imamo otroke, nam je misel nanje v takih dneh ena sama moreča skrb. Ako le eden izmed njih zakašlja, že misli mati na najhujšo bolezen. Vsak neznanen neuspeh, vsak ukor v šoli vzbudi v njej strah za otrokovo bodočnost.

Toda tudi ženi ki nima otrok, skrb v teh dneh ni prizanesena. Ob misli, da nima otrok, je marsikdaj kar nekako olajšano zadihala; «Tega še manjka pri hiši in onega, in z vojno strašijo iz dneva v dan; kar dobro je, da jih še ni!»

Zdaj pa ji je prav ta misel nenadno težka in mučna. In v nemi bojazni, da

bi zakon utegnil ostati brez otrok, se ji krči srce. V takih dneh pozabi, da se v premnogih zakonih rode otroci šele po 3, 5, ali celo še po več letih. Pozabi, da otroci niso samo vir sreče in veselja, ampak da so z njimi tudi skrbi in težave. Najmanj pa se zaveda tega, da tiste prijateljice, sosede ali pa sorodnice, ki sedaj besedičijo, ker nima otrok, prav gotovo tudi tedaj ne bodo molčale, ko bo po hiši skakal otrok ali ko jih bo skakalo dvoje ali pa še celo več. So pač ljudje, katerim človek nikdar ne ustreže, pa naj hodi po rokah ali po nogah. In če ne bodo našli povoda za vmešavanje pri otrocih, ga bodo pač našle kjerkoli drugje. Kdo bi se torej razburjal zaradi njih?

Najbolje je, da njih besedičenje kar preslišimo. Ogibajmo se teh ljudi, kolikor se da to neopaženo storiti. Kadar pa že moramo biti z njimi, bodimo prijazne, dajmo jim prav v vsem in si pri tem mislimo — svoje.

Misliti si svoje, molče preiti žalivke in krivice in udušiti v sebi skrb in bojazen, to zares ni lahko. Dvakrat težko pa je to v dneh, ko se nas loteva malodušje in nemir.

Toda prav v teh nevarnih dneh mora biti žena posebno močna! Vedno in vedno si mora ponavljati, da ne sme in ne sme dopustiti, da bi imelo čustvo in razpoloženje večjo moč nad njo, kakor jo imata volja in razum.

Včasih zadostuje že en sam dan takega samoobvladanja, in spet je vse okrog nas lepo in lahko. Spet se počutimo sproščene, in nevšečnosti, ki so nas malo prej begale in težile, so splahnele v nič, tako da kar same ne moremo več razumeti, kako so nas mogle tako zelo vznemiriti.

Vesele in ponosne smo potem teh svojih zmag, to tem bolj, ker nas prav vsaka izmed njih obogati za zlato življenjsko resnico.

Postopno se naučimo spoznati, da je ni stiske, iz katere bi ne bilo izhoda in rešitve.

Naučimo se, da utegne ena sama, ob pravem času zamolčana beseda preprečiti najgrši prepir in največji razdor.

Naučimo se, da se veselimo tistega, kar imamo, in spoznajmo, kako pogrešeno je, precenjevati to, česar nimamo.

Svojih otrok se veselimo, takšnih, kakršni so. Če pa jih nimamo, tedaj se bomo s podvojeno ljubeznijo oklenile moža in vseh tistih, ki so naše ljubezni vredni in potrebni.

In naposled bomo spoznale tudi to, da je prav vsako življenje vredno, da ga živimo. Samo terjati ne smemo od njega več, kakor nam more dati. Pričakovati ne smemo, da nam bo sonce sijalo tudi ponoči. Zavedati se moramo, da zaman iščemo zvezde na oblačnem nebu. Tako bo sčasoma vzkliko v naših srečih tisto osrečujoče zadovoljstvo, ki nam ga ne more dati niti največje bogastvo in nam ga tudi ne more vzeti nobena sila tega sveta.

Red v pismih

Zima je prišla, večeri so dolgi. Zdaj je čas, da si marsikaj uredimo, česar prej nismo utegnili. Kaj če bi si na primer dali svoja pisma v red? Seveda ako jih nismo sežgali. Sežigati pisma ni vselej dobro, zlasti ne takih, ki nam utegnejo rabiti n. pr. v potrdilo, v dokaz itd. Pa tudi zabavno je prebirati stara pisma. Morda ste imeli pisma za staro šaro, ki vam je samo na poti. Morebiti so se vam zdela zastarela, sentimentalna in še bog ve kakšna. Toda če jih imate spravljena, utegnete po več letih odkriti v njih marsikaj lepega, za kar se prej niste menili. Neumna pa ta pisma že zato niso, ker čuvajo in hranijo minulost. V njih je pisano o vprašanjih, ki se niso rešila, o željah, ki se niso uresničile.

Najbolj zanimivo pa je, da vam brez ovinkov povedo, kako so se ljudje izpreminjali. Smejati se morate, ko berete pisma svoje šolske prijateljice: «Ne, jaz se ne bom nikoli omožila, zakon je konec ljubezni. V zakonskih copatkah in v urejeni udobnosti se ljudje povsakdanjijo. Ko bom našla moža,

ki mi bo všeč, ne bom stanovala z njim, tako da si bova vedno drug drugemu nekaj posebnega, dragocenega. Pa tudi nobenih skrbi ne bova imela za gospodinjstvo; vse to je tako malenkostno. In če bom hotela otroka, bo samo moj, saj moški za to nimajo smisla.» Zdaj pa to emancipirano ženo vsak dan srečujete, kako vozi na sprehod punčko, zraven pa skače fantek. In sama je na ta dva otroka zelo ponosna in od rodbinske sreče kar žari.

Ali pa tisti smuški prijatelj! Nič na svetu mu ni bilo prav in dobro. Vse je hotel do temelja izpremeniti, šport je zavračal, ni verjel, da bi mogel biti tenis ljudem v korist. Ljudi je imel razdeljene v hudobne duhove in angele, katerih je bilo malo in ga je še izmed tega malega števila ta ali oni razočaral. Postal je iz njega detektiv, ki zna izvrstno streljati in pozna vse prijeme, ki bi jih lahko v potrebi uporabil za samoobrambo. Z dobrosrčno ironijo pripoveduje o drobnih malopridnostih ljudi in se pri tem čudi njihovi bistrotnosti in šegavosti.

In tole pismo na posebno lepem papirju, to je pismo študenta arhitekture. Že takrat je gledal na lepo opremo, čeprav ni imel denarja. Oznanjal je lepoto štirih golih sten. Dati v stanovanje zastore ali cvetlice, preprogo na tla, sliko na steno — to bi bil greh! S tem bi vi vse pokvarili! In glejte, zdaj se šele zaveste, da je imel, ko ste bili takole pred letom dni pri njem na obisku, že čisto čedno stanovanje kakor drugi ljudje. Nič izrednega. Na tleh preprogo, na oknih zastore, stene polne slik in na knjižnici vaze in druge malenkosti, kakršne ima vsak navaden človek.

Ko si delate takole v zimskem času red v pismih in jih prebirate, vam poleg drugega pokažejo, da je življenje zgladilo vse, kar je bilo oglati in robato, da so se ljudje, ki so hoteli včasih nekaj čisto posebnega, navadnemu človeku nerazumljivega in nemogočega, lepo prilagodili in prisposobili izvoženemu tiru življenja. In to je prav. Kar mora biti, mora biti, ker temu nihče ne uide.

KAKO IZBIRAMO OTROKU POKLIC

Ko pride čas, da se moramo odločiti za otrokov bodoči poklic, opazujemo izpred vsega, ali ima otrok za kakšen poklic posebno veselje, pri čemer pazimo zlasti na te-le okolnosti:

S čim se otrok najrajši ukvarja v prostem času. Ali otrok rad menjava svoja opravila ali dolgo vztraja pri isti stvari. Ali opravlja rajši lažja dela, ali so mu ljubša takšna, pri katerih mora premagovati razne težave. Ali dela svoje naloge rad sam ali hoče, da mu pomagajo pri tem drugi. Ali rad izvršuje ročna dela. Ali pa so mu ljubša tista, pri katerih mora veliko misliti. Ali se pri delu rad mudi na istem mestu, ali mu je ljubše delo, pri katerem mora hoditi sem in tja. Ali dela rajši pod milim nebom ali v zaprtem prostoru. Ali ima rajši opravka z ljudmi ali s stvarmi ali z mislimi. Katere snovi so mu pri delu ljubše: les, železo ali mehke snovi, blago za obleko ali kaj drugega. Ali se otrok lahko podredi drugim ali je rajši samostojen, ali je pri igri s tovariši zmeraj njih vodja.

Tako ugotovimo zlasti, kakšne lastnosti in kakšne telesne in duševne sposobnosti ima naš otrok in k čemu je nagnjen.

Iz raznih predavanj in knjig in od stro-

kovnjakov pa zvemo, kaj zahtevajo od uslužbenca v posameznih poklicih.

Po vsem tem presodimo, ali bo mogel naš otrok izpolnjevati dolžnosti tega ali onega poklica. Če starši dvomijo, ali je njih sodba pravilna, naj vprašajo strokovnjaka za svet.

Dalje je treba pomisliti, koliko časa bo trajala šola ali vajenska doba. Ali bomo mogli otroka vsa ta leta vzdrževati in mu nuditi vse potrebne učne pomočke.

Upoštevati je treba tudi, ali bo mladenič po dokončani poklicni izobrazbi lahko dobil zaposlitev v poklicu, ki si ga je izbral, ali v kakšni sorodni stroki. Dandanes moramo misliti tudi na to, zakaj ni hujšega udarca, kakor če mora mlad človek kar po več let čakati na službo.

Pri izbiri poklica je treba misliti tudi na to, da nekateri poklici nazadujejo, da bodo torej lahko zaposlili zmeraj manj ljudi, drugi se pa razvijajo in bodo potrebovali zmerom več sposobnih ljudi.

Kakor ni prav, da bi pri izbiri poklica upoštevali zgolj gospodarsko stran, tako bi bilo tudi napak, ako bi otroku dovolili, da si izbere poklic, v katerem ne bo nikoli toliko zaslužil, da bi lahko skromno preživljal sebe in svojo družino.

VAŠ OTROK BI MORAL . . .

vedeti svoje ime in svoj naslov... Brž ko začne otrok govoriti, ga naučite, da bo ponavljal svoje ime in svoj naslov, izgovarjajoč razločno vsak zlog. Tako se ne boste bali ne vi ne on, da bi se izgubil. V takšnem primeru bo vedel, kako naj se da privedl domov k staršem.

biti neboječ... Vaš otrok naj spi sam in v temi. Pokažite mu, da «črno» ne skriva v sebi nič grdega in nič hudega, temveč da je samo nasprotje «bellega». Tako se otrok ne bo nikoli bal teme, mirno bo spal in ne bo imel hudih sanj.

sam si znati čistiti zobe... Hkrati z drugimi osnovnimi pravili higijene naučite svojega otroka tudi to, kako si mora čistiti zobe. Zobno ščetko bo imel takoj rajši, ako bo njen držaj lepe barve. Ako se bo otrok prostovoljno navadil na redno čiščenje zob, ne bo tega vse življenje zanemarjal.

OTROCI NAJ SE STREŽEJO SAMI!

Marsikatera mamica se pritožuje, da so otroci preveč samostojni. Toda prečesto je samostojnost otrok prav umestna.

To ni samo doma, kjer mati samo skače okrog otrok, kjer se otroci ne smejo ničesar dotakniti in kjer jim vse streže. Učitelji in učiteljice v prvih razredih bi lahko povedale, kako so

vselej sam za seboj vse lepo pospraviti... Pazite na to, da bo vaš otrok vselej prav skrbno pospravil svoje igračke, ko se bo nehal igrati. Če kaj polomi, ga ne karajte. Nasprotno — to je za vas lepa priložnost, da pokažete, kako se da polomljeno popraviti. Halo! Zapomnite si in verjemite neštetim izkušenim staršem, da bosta vaša hčerka in vaš sin ljubila red samo tedaj, če se ga navadita doma v otroških letih. Morda poznate vojaški red in vojaško disciplino ali pa ste o tem slišali. To je izvrstno, toda deluje samo tako dolgo, dokler je vaš sin v vojaški službi. Samo železna disciplina ga kroti; ko pa sleče vojaško suknjo, bo doma in v življenju spet stari nerednež, ako se reda ni naučil v otroški sobi. Verjemite, to je sveta resnica!

biti hraber... Ako pade in si odre kotena, ga ne pomilujte, ampak pošljite ga, naj si sam prinese jod, obvezo itd. In potem naj skrbi sam za svoje koleno po vaših navodilih.

otroci nesamostojni in neročni in kaj jih morajo učiti, ko bi vendar morali vse to že znati. Marsikateri otrok si ne zna niti traka pri čevlju zavezati, ne zna si odpeti in zapeti hlače. Ali ni to prav za prav materi v sramoto?

Vsaka mati naj si bo v svesti, da otroku prav nič ne koristi, ako ga odganja od dela, ako mu ne dovoli,

da si otrok sam postreže in se nauči tega, kar je vsakomur potrebno. Ne sme si misliti, da zna samo ona svojega ljubljenečka obleči in obuati. Pa tudi če bi to bilo res tako, bi mu morala pokazati, kako se to dela. Če se otrok tega ne nauči, ne bo tega nikoli znal. Gospodična hčerka je že skoraj nevesta, toda mamica še zmeraj pospravlja obleko za njo, pere in krpa nogavice, prišiva gumbe — skratka dela vse zato, ker tega gospodična hčerka ne dela in ne bo delala. Zakaj bi tudi delala, ako stori mama to vselej za njo? Celo sin pride, preden gre na sestanek, k mami, da bi mu zavezala kravato, prinesla klobuk, robec, perilo — vse. In mamica mora streči hčerki in sinu. Jezi se sicer, toda zaman. Ne sin ne hčerka ne bosta skrbela sama zase, ker se tega nista navadila. Ne verjameta, če trdi mati, da bi to morala delati, da je to njuna dolžnost. Toda mati ne bo hodila z njima skozi vse življenje in jima pospravljala in skrbela za njune potrebe. In tisti, ki bo z njima živel, ne bo tako potrpežljiv, da bi za njima pospravljal in jima neprestano stregel.

Tudi tam, kjer je v rodbini pomočnica, glejte, da se otrok ne navadi, da bi izkoriščal strežbo. Otroci služkinje ne smejo klicati za vsako malenkost, na primer, da jim pobere, kar jim je padlo na tla, da jim prinese vode itd. V tem si naj otrok sam postreže. Služkinje nimate zato, da bi stregla vašemu otroku, ampak vam.

Nikar torej ne vzgajajte svojih otrok v neredneže in slabiče, ne v nadute zapovedovalce, temveč v sposobne in redne otroke, ki si bodo znali vedno pomagati in postreči.

Drevesa na pomoč

eila si je vedno mislila življenje kot veselo rast. Pozneje pa je postala ta rast trpka. Ni bila nič drugega več kakor navada. Vsakdanjost jo je pogoltnila. Toda tragika je bila v tem, da je bila Leila še mlada, saj ji je bilo jeseni šele trideset let.

Devet let je bila omožena. Romantičen zakon iz ljubezni — in zdaj ni prav vedela, ali ni bila to napaka. Takrat jo je Monty oboževal, strašno je bil vanjo zaljubljen — in bil je tudi odvetnik. Zdaj je bil samo odvetnik. Zdelo se je, da je na njo čisto pozabljal; tale Monty, ki jo je nekoč tako zelo ljubil, da mu je bila več ko vse drugo na svetu — ta je bil zaljubljen zdaj v to, kako bo napredoval, tako da je imel za Leilo komaj minuto časa! Zato se je mučila; še čudno, da ni zbolela. Mučila se je v duši, skrito, kakor se mučijo res prav čustvene žene.

Seveda, dvoje otrok je tudi bilo.

Pearl, ki se je rodila v prvem letu zakona, in Alec, ki je prišel nekaj let pozneje. Ampak ta dva sta že hodila v šolo in je nista več tako potrebovala kakor prej.

Toda Leila odslej ni hotela samo gledati življenja in čakati, da ji pretečejo njena leta. Želela si je iznova ljubezni. Take ljubezni, kakršno je nekoč preživljala z Montyjem — in katero sta užila ter jo pustila, da je ovenela v praznem stremuštvi vsakdanjega življenja.

Zdaj se ji je ponudila priložnost, da bi lahko sprejela ljubčka. Ali naj ga sprejme ali ne? Dvomila je, ali bi prav storila, če bi zavrgla to priložnost. V zadnji plesni sezoni se je srečala z Valom. Takoj je spoznal njene duševne in čustvene težave. Razumel jo je.

«Preveč ste strastni, da bi mogli biti osamelci», ji je šepetal pri plesu. «Vaš mož je častihlepen. Ne misli na nič drugega kakor na svoje povišanje. Za ljubezen nima časa. Živeti s tako izredno stvarco, kakor ste vi — to bi morala biti ljubezen prva izmed vsega.»

Ko je pomislila na nezvestobo, se je zgrozila.

To bi ne bilo lepo. Potem je prišla zima, pregnala misli na Vala, in Leila se je spet poskusila osredotočiti na Montyja. Toda on je bil z delom bolj obložen kakor prej, Leila pa se ni in ni mogla zanimati za njegove zadeve. Hotel je doseči plemiški grb. Zdaj ni mogel odnehati, saj je bilo vse odvisno od njegovega dela. Zaril se je v delo in ni imel časa za ljubezen.

«Ko bi mu bilo kaj zame, bi že našel čas», si je govorila.

Monty je prihajal k njeni postelji ponoči in ji poljubljaval iase, njene plave lase, ki si jih ni dala ostriči. Monty je bil plah in obožujoč, toda v nemaren in mlačen. Ljubila ga je še zmerom; drugače in bolj ko Vala seveda, ampak bolelo jo je, ker zanjo ni imel časa.

Prejšnji teden je izvedela, da se je sen Montyju izpolnil in da je dobil plemiški naslov. To bo pomenilo manj časa ko prej, zdaj se je treba odločiti.

Zato je prišla danes sem. Bila je pomlad, mezga je lezla v veje.

«Pojdem za en dan v Nekland», je rekla možu.

«Tam bo lepo», je dejal. «Želel bi se ti pridružiti.»

«Za to seveda nimaš časa», je strogo odgovorila.

Njen pogled ga je zbolel. Njegove oči so se povesele na dopis, ki ga je bil naslonil na skodelico kave. Šla je torej sama v Nekland, bridko razbolela.

Nekland je bila velika stara hiša z vrtom, ki jo je posedoval v rodbini že četrti rod. Na tem vrtu so se mlade nožice učile prve korake in potem so tukaj iste noge, ostarele, dokončale svoje korake. Drevesa so bila temnozeleno in lepa.

«Južinala bom zgoraj na terasi», je rekla hišniku. «Nič nočem, le sama bi bila rada.»

Verjela je, da bo tu našla tisti mir in tisto jasnost misli, ki sta ji bila potrebna, če naj se odloči. Zakaž vedela je, da ne more iti dalje z možem, ki ima čas samo za svojo kariero. To jo je poniževalo. Pregloboko jo je ranjevalo. Ker ga je tako ljubila tudi še zdaj, je bila vsa izmučena. Medtem ko se on ni menil zanjo, se je njeno življenje ustavilo kakor zaježena reka. Življenje ne daje ženam istih možnosti kakor možem. Možje lahko vedno začno znova tudi v starosti. Ljubezen jim ne postane nedosegljiva zaradi tega, ker se za njimi nakopičijo leta. Za ženo pa ni povratka.

Leila bi se bila morda spozabila, toda njena prirojena nežnost se je ustrašila posledic skandala — toda Leila je hkrati videla, da se ji druga priložnost ne bo več ponudila. Zdaj ali pa nikoli več. Odpeljala bi se z Valom. Benetke, Tirolsko. Ciprese in oleandri in belostni šopki divjih češenj na gorskih rebreh. Ljubezen, morda strast, ne tista globoka in nežna, katero je čutila za Montyja, ne tista krasna in sveta ljubezen, ki ju je naredila moža in ženo in mater in očeta — temveč nekaj bolj divjega... Toda prav ta divjost se je zdela zdaj tako sladka njenemu izstradanemu telesu in njeni duši. Prav to je bilo tisto, zaradi česar je trpela!

Sedela je pri južini in strmela na stari rodbinski vrt, katerega so gledale in ljubile že štiri generacije. Zavedala se je tega procesa večne rasti okoli sebe. Vsako izmed teh dreves je imelo svoje ime! To je bila rodbinska tradicija, ki jo je tako neizmerno priklepala nase in jo ovila s čudnim čarom že prvi trenutek, ko je stopila prvič na vrt.

Drevje je imela rada. Ljubila ga je, ko je bilo odeto z listjem in ko je bilo pozimi golo in nago.

Ko je zdaj sedela na terasi, so stala drevesa okrog in okrog kakor rodbinski stražniki. Veter je budil molitve v njih. Gledala jih je z ljubeznijo in spoštovanjem.

Ko je praded kupil to zemljišče, je bila tu še divjina brez drevja, zdaj pa je bilo vse zeleno. Iz črnih vej se je prelivalo življenje v bujne popke. Vsak izmed prednikov je tu zasadil drevo, ki je nosilo njegovo ime — simbol samega sebe.

Praded, čeprav je njegovo telo že dolgo trohnelo na pokopališču, je živel tu še zmeraj v tistem mogočnem hrastu — močan in poln življenja, nastavljal je prsi burjam in viharjem, spomladi pa se je odeval z novimi bro-nastimi lističi.

Njegova žena je zasadila zraven brest, in njenih petero otrok, ki so si tudi vsi izbrali brest, je stalo zdaj tukaj v lepi vrsti. In srebrne brezice ob stezi — to so bili otroci njihovih otrok.

Tu je bilo Montyjevo drevo, mlad hrast, ovit s temnim bršljanom, ki je s svojimi svetlimi listi skoraj dušil veje. Zdelo se je, da je bujni bršljan na pol zadušil hrastič. To je videla s terase. Tam je bilo tudi njeno drevo, ki ga je sama zasadila, ko je prišla semkaj kot nevesta. Izbrala si je vrbo. Strašno rada je imela njene listke s srebrnim robom.

Gledala je tisti dve drevesi, stoječi drugo zraven drugega. Monty, hrast, ovit z bršljanom, ki je ogrožal njegovo življenje — in Leila, vrba, majhna in krhka, tresoč se v vetru.

Za hčerko Pearl so vsadili cipreso. Prav tako tudi za sina Aleca. Ta dva bosta tukaj živela še po smrti v svojih drevesih.

Pojužinala je in stresla drobtine s krila.

Bolje ji je bilo tukaj kakor zadnje čase doma. Lahko je jasneje mislila. Že tako dolgo se je čutila nesrečno. Napetost neodločnosti jo je dražila. Njena bolest je rasla. Bridka ji je bila tale večna zavest, da je Val tista sila, ki jo priganja, naj obračuna z Montyjem.

Šla je s terase na pomladni travnik.

Stopila je k svojim drevesom. Ko sta takrat v medenih rednih sadila njeno vrbo, je imenoval Monty tisti kotiček vrt njune ljubezni... Neštivilo marjetic je cvetelo tam. To je bil še zmeraj prav za prav vrt njune ljubezni, tega ni moglo nič ovreči!

Njuni dve drevesi in dvoje majhnih drevesc. Tradicija. Očarujoč simbol rasti. In tole naj zdaj zapusti in nikoli več ne vidi. Valova rodbina ni imela take tradicije, ni imela dreves, ki bi bila duše ljudi.

Sedla je v travo in gledala naokrog.

«Vem, da ne bom nikoli več videla tako lepe pesmi, kakor je drevo...»

Opazila je, da bršljan ovira rast Montyjevega hrastiča. Segla je z roko med bršljan in čutila, kako morilsko se drži hrastiča in mu slabi njegovo življenjsko moč. Bršljan, sam bujen in krepak, je držal drevo v morilnem objemu. Vrtnar bi ga bil modra že davno izkoreninil, pa je poznal rodbinsko ljubezen do vsega, kar je tam raslo, in zato je najbrže pustil bršljan na hrastiču.

Smilil se ji je hrastič, segla je bršljanu na korenine, vzela iz torbice nožič in prerezala steblo bršljana. To je bila poslednja usluga, ki jo je mogla storiti temu drevesu, zakaj kmalu bo odšla za zmeraj. Bršljan pa bo poginil, in hrast bo svoboden. In ta hrast je bil Monty!

Klečala je ob drevesu, utrujena. Celo Val se ji je zdel sedaj nekako oddaljen in neresničen, čeprav je ravno zavoljo njega sem prišla.

In ko je tako klečala, je nenadno opazila, da poganja tik male ciprese iz trave drobna zelena mladika. Bila je nova mlada cipresa, močna in bujna in je predstavljala novo življenje!

Zdajci je začela razumevati. Sklonila se je in pritisnila ustnice na novo drevesce. In po vrtu so zašumela drevesa. Kakor da so ljudje. In to drevesce — to je vedela — je bil tisti še ne rojeni.

In tako jo je našel Monty.

«Leila, kaj je to?»

Potem je tudi on zagledal malo drevesce, pa ni razumel.

«To je najino bodoče dete», mu je rekla.

Šele ko je uzrla to drevesce, se je namreč zavedela, da je noseča. Omahovanje med Valom in Montyjem jo je tako zavzemalo, da se ni zavedela tega čudeža vseh čudežev, ki se je godil v njej.

Zdaj je torej vedela, da ne more oditi z Valom. Ostala bo in čakala dete — morebiti najdražje izmed vseh treh. In nekako čutila je, da je te rešitve vesela. Ljubila je Montyja. Prav za prav ga ni nikoli prenehala ljubiti.

Prijela je Montyja za roke in iskala njegove ustnice. Videti je bilo, kakor da spet stopata na vrt svoje ljubezni. Pustila je, da jo je ves srečen poljubljal dolgo in strastno. Potem pa se mu je hipoma iztrgala:

«Veš, kaj sem mislila storiti?» je vprašala.

Pokimal je.

«Saj nisem slep. Vedel sem to. Ampak menil sem, da boš o meni drugače mislila, ako storim nekaj zares velikega in bom res nekaj. Mislim sem, da te bom tako nazaj dobil.»

Obraz mu je krčevito deloval.

«Tako to ni bilo, Monty. Ti si preveč ljubil svojo kariero; za naju obe ni bilo prostora v tvojem življenju.»

«Zdaj to vem; in bal sem se, da bo že prepozno. Strašno me je dražila častihlepnost. Kariera je začejala pomenjati zame preveč»

Nekaj časa sta molčala. Vse je bilo tiho, le drevesa so šumela in v zboru šepetala svojo zahvalo Bogu.

«Zato se odrečem tej karieri», je dejal Monty.

«Odrečeš? Pa kaj bo s plemiškim grbom?»

Spet nerodna tišina, spet šum dreves, ki so molila za ta dva človeka, ki sta se sklanjala drug k drugemu.

«Veš, imam te neizmerno rad. Bolj ko svojo kariero. Eno ali drugo — oboje je nemogoče. Strašno me je to mučilo, a zdaj jasno vidim svoj pravi smoter. Vse drugo iztrgam iz sebe s koreninami vred.»

«Ali boš storil to zavoljo mene, Monty?»

«Vse bom storil, da te bom vreden. Zakaj ljubim te tako, kakor ti mene. Kariera, ki se je postavila med naju, mora stran. Dušila me je, saj veš.»

Leila je pokazala na hrastič, ovit z morilskim bršljanom. Nekoliko se ji je tresel glas, ko je govorila:

«Prerezala sem mu steblo, da bo poginil z listi vred, ki se tako svetijo. Hrast pa bo živel. Ta hrast je več vreden. Zdi se... zdi se, da je v teh drevesih več, kakor bi si človek mislil. Tale bršljan, tole novo drevesce...»

«Drevesa vedo vse in so prišla na pomoč, ko sem bil na tem, da te izgubim», je rekel Monty in stisnil Leili roke.

Val je bil pozabljen. Samo še za hip je podvomila, ali dela prav, da sprejema od Montyja tako veliko žrtev. Toda brž se je zavedela, da dela to, kar zahtevajo drevesa. Zakaj nikoli bi ne bila resnično srečna, ako bi postala nezvesta. Tale drevesa so stražila njen duševni mir. Bila so, kakor je rekel nekoč Monty, nekaj več ko gola drevesa. Bila so dediščina po prednikih, bila so rodbinska tradicija.

Bog se je smehljal, in v Leilinih solzah radosti so se topili Montyjevi poljubi...

BOGATO IZBIRO
VSAKOVRSNIH KOLEDARJEV

Vam nudi lahko samo litografija

ČE MAŽAR
JOSIP

Ljubljana, Igriška ulica št. 6 – Telefon št. 25-69
ki je vodilna jugoslovanska tovarna koledarjev

*

*Odlična izdelava in nizke cene presenečajo vsakogar
Zahtevajte obisk našega zastopnika, da se prepričate
o prednostih, ako kupite naravnost od proizvajalca*

*

Otona Ring-a tekoči lep
Syndetikon
 skleji, zlepi, skita vse.

Gospodinje pripovedujejo
 ena drugi:
„Peči“ le z
Dr. Oetker jevim
 pecilnim praškom

KLIŠEJE

ENO- IN VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23

Tehnično dovršene
 pisalne
 stroje

dobite pri

The Rex Co. Ljubljana

Goardišče št. 10

Telefon št. 22-68

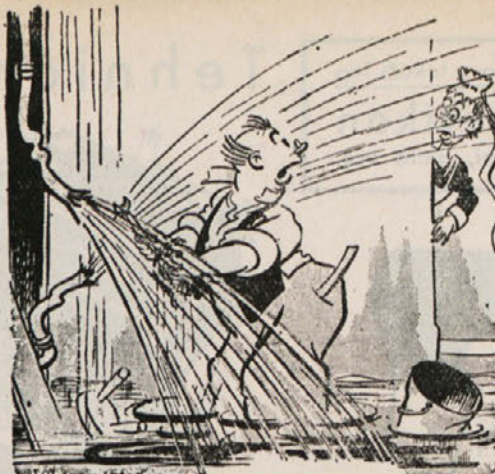
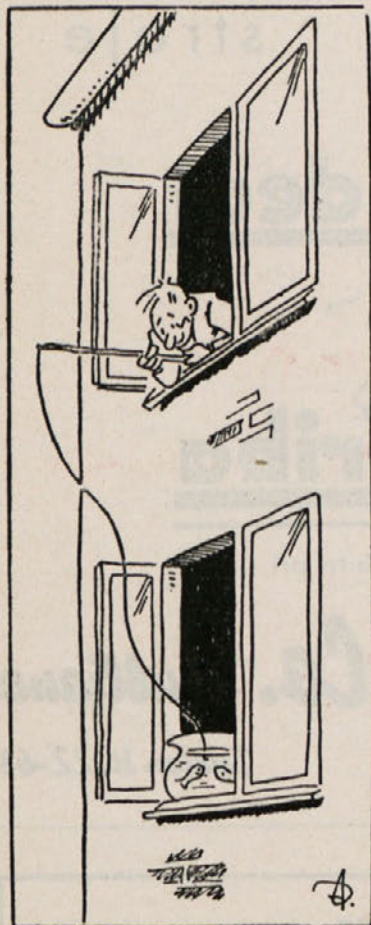
Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
 LJUBLJANA
 DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akcidenčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni črtni stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

«Uradnik z vodovodnega ravnateljstva pravi, da bo ustavil vodo, če ne plačate svojega računa!»

S katedra.

Na pariški univerzi je učil v začetku preteklega stoletja ugleden anatom, ki se je povzpел tako visoko iz prav majhnega začetka in ki se je o njem govorilo, da je bil nekoč preprost brivec. Eden izmed njegovih slušateljev, ničemuren, na svoj rod ponosen aristokratski sin, je uporabljal pri neki operaciji premalo oster nož, in ko ga je profesor zaradi tega grajal, je bil tako predrzen, da mu je odvrnil:

«Je že mogoče, da je brušenje nožev moja šibka stran; jaz pač nisem bil nikoli brivec.»

«To pa rad verjamem,» je odgovoril učenjak mirno, a rezko, «kajti sicer bi bili gotovo ostali brivec.»

«Kakšna osla sva vendar!»
«Prosim, bodi tako prijazen in govori v ednini!»
«Torej dobro: kakšen osel si vendar!»

Stara gospa pride k lekarnarju:
«Vi ste napravili izpite?»
«Da, seveda.»
«Kje je vaša diploma?»
«Tamle visi.»
«Dobro, potem mi dajte za 1 dinar kamilic!»

HORACIJEVA ODA.

Rimski pesnik Horacij je nekoč napisal odo, v kateri pravi med drugim: ... oljčni sad me krepi, cikorija me osvežuje, všeč mi je slez... Potemtakem so že Rimljani cenili osvežujoči učinek te rastline. Danes je cikorija sestavni del naše vsakdanje hrane, in to v podobi dobre bele kave s Prvim Franckom, ki se izdeluje iz korenin domače požlahtnjene cikorije.

Kneippova sladna kava se izdeluje iz najboljšega izbranega ječmena na ta način, da se s posebnim kemičnim procesom pretvori škrob v slad. Dobite jo le v originalnih paketih s sliko župnika Kneippa!

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano pohištvo žimo samo z zaščitno plombo

»STERILIZIRANO«

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v ta namen z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker je slabo in nehigiensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo!

»STERILIZIRANO«

«Papa, ali je res, da moramo slabo vračati z dobrim?»
«Da, otrok.»
«Potem mi daj dinar. Razbil sem tvoje naočnike.»

«Kaj je rekel tvoj oče, ko naju je zalotil, ko sva se poljubljala?»
«Nič. Mislil je, da si eden izmed mojih zaročencev.»

«Kaj je mučenje, Novak?»
«Mučenje? To je smrt na obroke, gospod učitelj.»

«Jaz bi rad steklenico Solutio acidi borici nitos.»
«Vi mislite borovo vodo, gospod profesor.»
«Da, ampak ne morem si zapomniti teh nerodnih imen.»

«Vaša sestra je poročena. Pa je tudi srečna?»
«O seveda, na splošno je zelo srečna. Edino, česar ne more trpeti, je njen mož.»

«Gospod komisar, govoril bi rad z vlomilcem, ki je predvčerajšnjim pri meni vlomil.»
«Pa kaj hočete od njega?»
«Ta človek je šel skozi spalnico moje žene, ne da bi jo bil prebudil. Jaz bi rad vedel, kako je to naredil.»

«PRIJATELJ» izhaja vsakega 15. v mesecu. Rokopisi se ne vračajo. Naročnina je: letno 12 števil revije «PRIJATELJ» in priloge «Za pridne roke» din 62.— Če se plačuje v obrokih, je četrtletna naročnina din 17.— Odgovorni urednik Emil Podkrajšek v Ljubljani. Za prilogo «Za pridne roke» odgovarja Rija Podkrajšek. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/1. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Za tiskarno odgovoren Franc Pintar.

Izreden uspeh v radiofoniji

pomenijo za leto 1940

SIERA APARATI

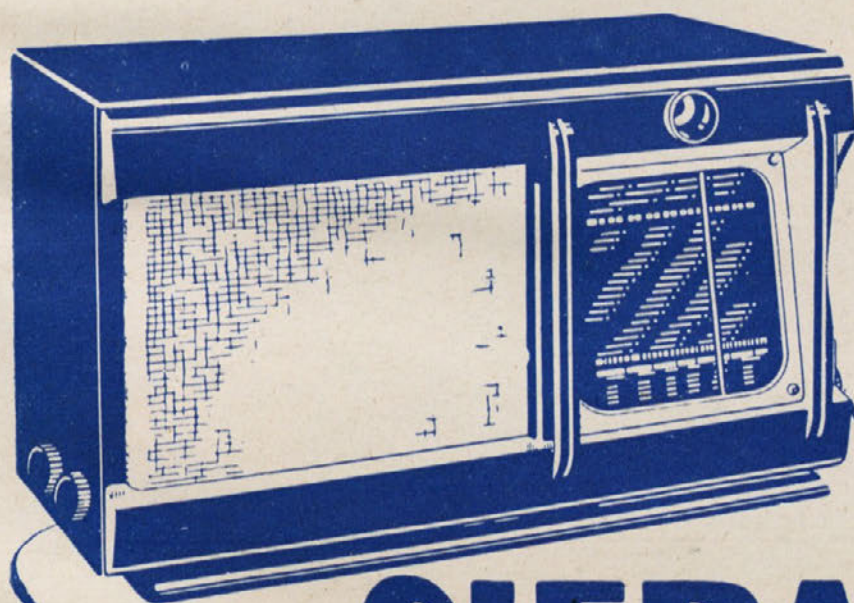
SIERA • radioaparati so

prvovrsten holandski izdelek

Narejeni so iz pristnega materiala
Tehnično so neprekosljivi in dovršeni

SIERA-radioaparati se odlikujejo po:

solidni konstrukciji
izredni kvaliteti tona
odličnem sprejemu kratkih valov
visoki selektivnosti
zanesljivosti in trpežnosti
elegantni zunanosti
po preprosti, otroško lahki
uporabi in po nizki ceni

**ZAHTEVAJTE
PREDVAJANJE
APARATOV**

SIERA Radio

Glavno zastopstvo za dravsko banovino:

Ljubljana - Miklošičeva cesta 30

BRUNO KLEMENČIČ

Telefon števil. 35-58

4.
stran
našega
novega
kataloga

»Senzacionalne

ponudbe«,
katerega
dobite
brez-
plačno

S 7-8 Muški šešir, od dobrog pusta u modnim bojama, reklamna cijena Din 36.—, bolji, podstavljen svilom Din 50.—, veoma fin, sa atlas podstavom komad Din 60.—

36.—

S 7-9 Muški šešir, od pusta zečje dlake, modna fazona u svim modnim bojama Din 115.—, od meliranog pusta Din 125.—, najbolji, od jednobojnog pusta, komad Din 150.—

115.—

S 7-12 Lovačka kapa, od smeđe Napa kože, sa krznom, opivenim stilnikom za uha. Din 75.—

75.—

S 7-14 Muški pullover, bez rukava, od poluvune, u raznim bojama, reklamna cijena Din 27.—, vuneni Din 33.—

26.—

S 7-11 Sportska kapa, od uzorkovane tkanine u raznim bojama Din 12.—, od plavog, sivog ili smeđeg pusta Din 18.—

12.—

S 7-10 Dječji firolski šešir, od zelenog ili smeđeg pusta, sa svilenim gajtanom komad Din 26.—, pero (po-tebno) Din 3.—

26.—

S 7-2 Svileni šal, raznobojno prugast, reklamna cijena komad Din 26.—

26.—

S 7-21 Pa-mučne čarape, uzorkovane, razne boje Din 4.—, teže Din 6.—, odlične Din 10.—

4.—

S 7-20 Vu-nene čarape, jednoboje, u raznim bojama, par Din 15.—, bolje Din 20.—, najlinije par Din 26.—

15.—

S 7-19 Čarape za planinare i lovce, od debelo sive melirane vune, par Din 25.—, od fine vune, u raznim bojama, par Din 40.—

25.—

S 7-16 Muški vuneni prsluk, sa dugim rukavima, siv ili smeđi, Din 120.—, veoma fina vuna Din 175.—

120.—

S 7-3 Vuneni šalovi, u raznim bojama, različito uzorkovani, komad Din 15.—, teži, od vrlo fine vune komad Din 24.—

15.—

S 7-4 Gamase, od frejnog pusta, u raznim bojama, za kopčanje na dugmeta, par Din 19.—, na »drukere«, par Din 22.—, kozom paspulirane, par Din 28.—

19.—

S 7-17 Sportske čarape, od čvrstog konca, sive ili smeđe, reklamna cijena Din 16.—

16.—

S 7-22 vunene sportske čarape, u raznim uzorcima i bojama, par Din 22.—, teže Din 28.—, još teže Din 35.—

22.—

S 7-18 Modne sportske čarape, uzorkovane, razne boje i uzorci, reklamna cijena Din 8.—, teže Din 12.—, još teže Din 14.—

8.—

S 7-15 Muški pullover, sa dugim rukavima, od melirane poluvune, u raznim bojama Din 50.—, od čiste vune Din 95.—

50.—

S 7-7 Ženski kistobran, crni klot, Din 33.—, bolji Din 55.—, crna polusvila Din 80.—, uzorkovana svila Din 90.—

33.—

S 7-6 Muški kistobran, crni klot, drevni štap, Din 28.—, bolji Din 33.—, dobra svila Din 80.—

28.—

S 7-23 Čarape »Zlatni ključ«, od najlinijeg flor konca, uzorkovane u raznim bojama, neobično trajne, reklamna cijena Din 14.—

14.—

S 7-13 Dječji pullover, od poluvune, u raznim bojama, za dijete od godine

1—2, 3—4, 5—6, Din 24.— 27.— 30.—
7—8, 9—10, Din 35.— 36.—
11—12, 13—14, Din 40.— 43.—

24.—

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b , I l i c a 4 i n 6

Vzlic situaciji, ki je nastala, moremo svojim stalnim odjemalcem nuditi v novi sezoni razen znano velike izbire **TUDI NIZKE CENE** kakor vedno doslej.